

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Arkivsak: 22/205
Møtedato/tid: 26.10.2022 kl. 09:00
Møtested: Seremonirommet, Helsetunet i Rissa

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Karoline Lorentzen på telefon 984 22 653, eller e-post: karoline.lorentzen@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 19.10.2022

Kurt Myrabakk (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Karoline Lorentzen
rådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
48/22	Henvendelse om kommunens føring av utgifter og inntekter tilknyttet vann og avløp
49/22	Kommunedirektørens oppfølging av forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp
50/22	Oppfølgende orientering - kontrollutvalgets sak 35/22 - kommunens etterlevelse av anskaffelsesregelverket
51/22	Revisjonsstrategi - orientering fra revisor
52/22	Prosedyre for virksomhetsbesøk
53/22	Virksomhetsbesøk 2023
54/22	Henvendelse vedrørende en gammel kjøpsavtale om tomt til stavkirke på Hindrum
55/22	Referatsaker
56/22	Eventuelt
57/22	Godkjenning av møteprotokoll

Henvendelse om kommunens føring av utgifter og inntekter tilknyttet vann og avløp

---

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune	26.10.2022	48/22
Saksbehandler	Karoline Lorentzen	
Arkivkode	FE-033	
Arkivsaknr	21/6 - 25	

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar henvendelsen til orientering.

Vedlegg

Epost med spørsmål

Møtereferat om vann og avløp i Indre Fosen Kommune_17.12.21

Møtereferat om vann og avløp i Indre Fosen Kommune med kommentarer

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått en henvendelse fra en innbygger om kommunens føring av utgifter/inntekter på VAR-området. I henvendelsen antydes det at kommunen fører inntekter og utgifter tilknyttet vann og avløp feil, og det stilles spørsmål hvorfor det ikke føres korrekt. Videre er det lagt ved et møtereferat fra et møte mellom administrasjonen og innbyggeren.

Kontrollutvalget skal i dagens møte behandle administrasjonens oppfølging av kommunestyrets vedtak etter forvaltningsrevisjon om selvkost på VAR-området. Kontrollutvalgets leder har stilt spørsmål om denne henvendelsen kan ha betydning for konklusjonene fra forvaltningsrevisjonen på selvkost vann og avløp.

Vurdering

Innsenderen stiller relevante spørsmål som kan så tvil om kommunen har gode nok rutiner for føring av selvkostutgifter. Sekretariatet vil likevel peke på at temaet var en av de viktigste problemstillingene som revisor undersøkte i forvaltningsrevisjonen. Revisor konkluderte med at kommunen følger regelverket. Når revisors undersøkelser viser at kommunen beregner gebyr for vann og avløp i henhold til gjeldende regelverk må utvalget kunne stole på at dette er riktig. Selv om innbyggeren stiller godt begrunnede spørsmål, må kontrollutvalget ha tillit til revisors konklusjoner.

Henvendelsen har etter sekretariatets vurdering strengt tatt ikke betydning for administrasjonens oppfølging av de konkrete punktene i kommunestyrets vedtak. Henvendelsen har likevel en tett tilknytning til tema i forvaltningsrevisjonen og førte til at utvalget besluttet å utsette saken om administrasjonens oppfølging av forvaltningsrevisjonen. Sekretariatet mener derfor at det er lurt å få noen avklaringer både fra revisor og administrasjonen.

Sekretariatet har bedt oppdragsansvarlig revisor for forvaltningsrevisjon på selvkost vann og avløp, Unni Romstad, om å stille i møtet via Teams for å svare på eventuelle spørsmål utvalget måtte ha. Kommunedirektøren har også bekreftet at administrasjonen vil møte.

Sekretariatet legger til grunn at kontrollutvalget kan ta henvendelsen til orientering.

Emne: Fwd: VA(R)
Til: Karoline Lorentzen <karoline.lorentzen@konsek.no>
Sendt: 21.09.2022 17:41:58
Fra: Kurt Myrabakk <kurtmyrabakk@gmail.com>

----- Forwarded message -----

Fra: Arnulf Koteng <arnulfkoteng@gmail.com>
Date: ons. 21. sep. 2022 kl. 11:59
Subject: VA(R)
To: Kurt Myrabakk <kurt.myrabakk@gmail.com>

Brev sendt fra meg til Dahl, sendt med bakgrunn referat (se vedlegg 1) og kommentar til referat (se vedlegg 2) fre. 9. sep., 08:24

Hei.

Se referat , kap TRAKTOR **gul**

Tilsvaret fra oss er at dette måtte også omfatte -2018 -19 og 20. (Da dette er feilført mot en konto som skal gå i 0 - og brukerne er ansvarlig for underskuddet)

Ble dette gjennomført? I tilfelle NEI, hvorfor IKKE?

Hvordan er dette ført for 2021- leasing, drift, vedlikehold, forsikring og personalkostnad?

Hvor er inntekter for salg av tjenester til private vannverk ført?

Ber om snarlig svar.

God helg

Hilsen

Arnulf Koteng

Traktorens leasingkostnad ble som det ble avtalt i møtet fordelt 60/30/10 på vei, avløp og vann for 2021.

Vi fordeler også alle kostnadene og legger de på den funksjonen som har utgiften. Dette blir også kontrollert av revisjon hvert år.

Salg av tjenester private vannverk blir inntektsført under den tjenesten som vi selger. Dvs selger vi en avløpstjeneste så legges den under avløp osv.

Med vennlig hilsen

Ørjan Dahl

Økonomisjef

Indre Fosen kommune

Svar fra meg 9. sep. 2022, 09:51 (har ikke fått svar)

*Hei. Takk for raskt svar,
men det ble ikke "avtalt i møte" men konkludert med fra adm i referatet.
Se mine tidligere tilsendt kommentar til referatet. Feilen belastet vann for 2020 utgjør
sannsynligvis 1 000 000,- (drift , vedlikehold , personalkostnad , forsikring , leasing og
forskuddsleasing , 500 000,-, belastet vann i 2020) **Gjelder traktor pluss sjåfør***

Dette er en feilføring i alle år som er belastet vann.

Hvor mye tjenester er solgt (kr) fra kapittel vann i 2021?

*Har også bedt om, i mail tidligere i år ,svar på hvorfor vi med vannmålere blir i prinsippet
belastet med neste års vedtatt gebyr fra uke 48 i inneværende år.*

Hilsen

Arnulf Koteng

95177091

Møtereferat om vann og avløp i Indre Fosen Kommune.

Møte avholdt på Rådhuset Rissa 17.12.2021. fra kl. 13.00

Tilstede fra kommunen:

Linda Kristin Garnes (IFS)

Kjell Sverre Tung (IFS)

Ørjan Dahl (IFS)

Tilstede fra forbruker:

Arnulf Koteng (FB)

Morten Breili (FB)

Referent:

Morten Breili og Kjell Sverre Tung

Bakgrunn for møte er rundskriv til politikerne før budsjettbehandling 09.12.2021 vedr. regnskapsførte kostnader som grunnlag for vann- og avløpsgebyrer. Rundskrivet ble gjennomgått punkt for punkt. FB mener rundskrivet beskriver årsaken for at kommunen er på landstoppen i m3-avgift for vann, og påpeker forhold som kan endre dette. Mens IFS mener at bildet er litt mer sammensatt enn det FB fremstiller det i sitt rundskriv. FB bruker tall fra et regnskap som ikke er ferdig (oktober 2021) og heller ikke er vedtatt av kommunestyret. Her er ikke alle inntekter bokført og vanligvis ved årets slutt vil det bli en god del ompostering internt og eksternt innenfor Kommunalteknikk. Videre så betjener kommunen utkantene + Vanvikan med kommunalt vann, som gjør driften kostbar pr. abonnent.

Lønnskostnader for 6,2 årsverk:

Det ble oppgitt at 4 årsverk, herav 2 nylig ansatte som går med til driftsoperatører på vedlikehold og reparasjoner av vann- og avløpsanlegget. 1 årsverk til kundeoppfølging og innkreving avgifter samt 0,2 stilling av leder av kommunalteknikk. Det var nylig ansatt 1 VA-ingeniør på heltid som skal redusere bruken av konsulenter. Samlet lønnskostnad for VAR er 4,7 mill. Fordelt på 2,45 mill (1,45 mill + 1,01 mill) på vann og 1,75 mill på avløp. Lønnskostnadene utgjør 25% av de samlede inntektene i kapitelet.

FB mener dette er for høye lønnskostnader i forhold til hva sammenlignbare etater har i andre kommuner, og stiller spørsmål om disse jobber på heltid i omtalte området, og om heltidsbehovet er tilstede. IFK opplyser at de fire driftsoperatørene er tilsatt innenfor VAR-område med spesifikt arbeidsområde innenfor vann og avløp og lønnskostnader prosentvis fordelt på vann og avløp. Denne fordeling baserer seg på historikk og hvis det oppstår situasjoner at personell må omplasseres til avdelinger utenfor VAR-område, vil også lønnskostnadene følge med. I enkelte perioder av året har noen av driftsoperatørene blitt benyttet innenfor veivedlikehold, uten at det er ført spesifikke timer for det på kostnadssted veivedlikehold. Dette gjelder også andre veien. Så en vil gå igjennom rutiner for å få lønnskostnader riktig bokført på riktige større prosjekter i fremtiden.. **FB** foreslår at dette gjennomføres for å få et reelt innsyn på faktiske kostnader på vedlikehold og drift, også splitting av tid brukt på vann og tid brukt på avløp.

Vedlikeholdskostnader av lisenser:

Det er ført kr. 300.000 i avgifter til vedlikehold og oppgradering av forskjellige lisenser til bruk i forb. med vann- og avløpsanlegg. **IFK** fortalte at de har en hel del slike lisenser som tilhører de forskjellige installasjoner i VAR. Mange av disse lisensene er knyttet opp mot digitale programvarer som overvåker automatisk rensanlegg for vann og avløp, pumpestasjoner mm innenfor VAR.

FB stiller spørsmål om disse lisensene er oppe til vurdering regelmessig, da slike ofte kan være lite formålstjenlig etter en tids bruk, og om alle er nødvendige for driften sett i relasjon med behovet. Ofte henger slike lisenser med utover den tiden behovet tilsier. **IFK** merker seg **FB** sin mening, men er av den formening at alle digitale løsninger som benyttes innenfor VAR blir vurdert kontinuerlig både nytteverdi og kostnader. Disse digitale verktøy gir kommunen en mye mer kostnadseffektiv drift, for alternative er for eksempel manuell driftsovervåkning.

Traktor:

Det er midlertidig utgiftsført en engangskostnad på kr. 500.000 til forskudd på leasingavtale ved innkjøp av ny traktor på funksjonsområde avløp. Alle månedlige leasingsavdrag er midlertidig kostnadsført med fordeling 1/3 på områdene vei, avløp og vann. **FB** mener kostnader med traktor må overføres til annen konto, da behovet for traktor i dette kostnadsområdet er svært begrenset, og ved eventuelle behov føres timeavregning etter forbruk. **IFK** er enig i at traktor bør over i en annen konto og vil ved regnskapsavslutning av året 2021, fordele kostnadene 60/30/10 % på henholdsvis vei, avløp og vann. Engangskostnad vil en også fordele etter samme prinsipp og i hele leasingsavtalens lengde. Denne fordeling vil først få en virkning i fastsetting av avgifter innenfor VAR først fom. året 2022.

Leasingavtaler biler:

Kommunen har 6 biler disponibel innenfor Kommunalteknikk. 3 biler på leasing avtaler, hvor av 2 kostnadsføres innenfor VAR-område.

Vedlikeholdskostnader bygninger – kontra aktivisering:

FB stilte spørsmål om kostbare vedlikeholdskostnader kunne aktiviseres på bygninger istedenfor føring som ren utgiftkostnad. **IFK** er usikker på hva **FB** mener med aktiviseres på bygninger. Men ga opplysning om hvordan kommunen fører sitt regnskap og at det er klare lovmessige retningslinjer for. På hva som kan føres på drifts- og investeringsregnskap. Både i driftsregnskap og investeringsregnskap er hver bygning i størst mulig utstrekning egne resultatområder. **FB** ønsker en mer spesifikk orientering rundt dette.

Konklusjon:

Alle deltakere var enige om at Indre Fosen Kommune ligger i Landstoppen når det gjelder m3-pris på levert vann. Dette er noe som rammer barnefamilier hardest, og det er disse vi ønsker velkommen i kommunen. **IFK** henviser til det som står innledningsvis i møtenotatet om hovedårsaken til hvorfor vannavgiften (pr m3) i kommunen er så høy.

FB er av den oppfatning at det med enkle grep kan m3-prisen reduseres betraktelig.

Alle må ha et felles mål om at m3-prisen må ned på under 15 kr.m3, og dette er gjennomførbart med litt reorganisering og reel kostnadsføring etter **FB** sitt syn.

IFK deler ikke **FB** sitt syn i de to foregående setninger, da en mener at det ikke er realistisk å få prisen ned til kroner 15,- pr m3 i framtiden med de oppgaver en står ovenfor innenfor vannsektoren i framtiden.

Skal det være mulig må en se på en annen organisering av vannforsyningen i hele kommunen, for eksempel et stort vannverk for hele kommunen.

Generell diskusjon:

Det ble videre utvekslet informasjon og erfaringer vedr. vann og avløp i Vanvikan Sentrum, samt regulariteten av sambandet Vanvikan – Trondheim. **IFK** orienterte om høyt tidsforbruk på spørsmål fra forbrukerne om avgiftsspørsmål rundt gebyrhefte, hvorpå **FB** stilte spørsmål om dette skyltes mye feil i prishefte. **IFK** mener at årsaken til de mange spørsmål en får rundt gebyrhefte er at oppsettet må bli mere publikumsvennlig, altså mer «klart språk». Gebyrhefte er i hovedsak til for publikum og ikke for administrasjon og politikerne.

Kvaliteten på reetablering av havneområdet etter gravearbeider ble diskutert. Det ble også stilt spørsmål fra **FB** om mulighet for fortløpende i byggesaksbehandling for nye boliger i Vanvikan, som for tiden er under sterkt press for nyetableringer, og da med nye innbyggere. **IFK** tilbakemelder her at dette er ikke Kommunalteknikk sitt område, men vil gi tilbakemelding til enheten det tilhører at det viktig for område Vanvikan at saksbehandling for byggesaker blir hurtigere behandlet.

FB takker for et godt og konstruktivt møte, hvor viktige synspunkt ble delt.

Møtet ble avsluttet kl. 16.00

Møtereferat om vann og avløp i Indre Fosen Kommune.

Møte avholdt på Rådhuset Rissa 17.12.2021. fra kl. 13.00

Tilstede fra kommunen:

Linda Kristin Garnes (IFS)

Kjell Sverre Tung (IFS)

Ørjan Dahl (IFS)

Tilstede fra forbruker:

Arnulf Koteng (FB) **Kommentar**

Morten Breili (FB)

Referent:

Morten Breili og Kjell Sverre Tung

Bakgrunn for møte er rundskriv til politikerne før budsjettbehandling 09.12.2021 vedr. regnskapsførte kostnader som grunnlag for vann- og avløpsgebyrer. Rundskrivet ble gjennomgått punkt for punkt. FB mener rundskrivet beskriver årsaken for at kommunen er på landstoppen i m³-avgift for vann, og påpeker forhold som kan endre dette. **Mens IFS mener at bildet er litt mer sammensatt enn det FB fremstiller det i sitt rundskriv. FB bruker tall fra et regnskap som ikke er ferdig (oktober 2021) og heller ikke er vedtatt av kommunestyret.** Her er ikke alle inntekter bokført og vanligvis ved årets slutt vil det bli en god del ompostering internt og eksternt innenfor Kommunalteknikk. Videre så betjener kommunen utkantene + Vanvikan med kommunalt vann, som gjør driften kostbar pr. abonnent.

Kommentar:

Hvis regnskapet er så lite å stole på, hvorfor er det da brukt som grunnlag for avgiftsøkning.

Lønnskostnader for 6,2 årsverk:

Det ble oppgitt at 4 årsverk, herav 2 nylig ansatte som går med til driftsoperatører på vedlikehold og reparasjoner av vann- og avløpsanlegget. **1 årsverk til kundeoppfølging og innkreving avgifter samt 0,2 stilling av leder av kommunalteknikk.** Det var nylig ansatt 1 VA-ingeniør på heltid som skal redusere bruken av konsulenter. Samlet lønnskostnad for VAR er 4,7 mill. Fordelt på 2,45 mill (1,45 mill + 1,01 mill) på vann og 1,75 mill på avløp.

Lønnskostnadene utgjør 25% av de samlede inntektene i kapitelet.

FB mener dette er for høye lønnskostnader i forhold til hva sammenlignbare etater har i andre kommuner, og stiller spørsmål om disse jobber på heltid i omtalte området, og om heltidsbehovet er tilstede. IFK opplyser at de fire driftsoperatørene er tilsatt innenfor VAR-område med spesifikt arbeidsområde innenfor vann og avløp og lønnskostnader prosentvis fordelt på vann og avløp. Denne fordeling baserer seg på historikk og hvis det oppstår situasjoner at personell må omplasseres til avdelinger utenfor VAR-område, vil også lønnskostnadene følge med. I enkelte perioder av året har noen av driftsoperatørene blitt benyttet innenfor veivedlikehold, uten at det er ført spesifikke timer for det på kostnadssted veivedlikehold. Dette gjelder også andre veien. Så en vil gå igjennom rutiner for å få lønnskostnader riktig bokført på riktige større prosjekter i fremtiden. **FB** foreslår at dette gjennomføres for å få et reelt innsyn på faktiske kostnader på vedlikehold og drift, også splitting av tid brukt på vann og tid brukt på avløp.

Kommentar:

Kundeoppfølging, 1 stilling. Hvor mange endringer er det i et år? Nybygg, arialendring, overgang til vannmålere? Hvor mange KUNDER, <1800 vann, 3600 Kloakk. Kostnad lønn og andre lønnsrelaterte kostnader, 800000,- (er det 1 endring pr kunde pr avdeling gir en kostnad på 150- 300 pr kunde pr år)

Her må rutiner forbedres slik at det går melding mellom ARIAL og VAR. Store innsparingsmuligheter.

4 driftsoperatører (vaktmester), 1 ingeniør, 20% admin, Her bør det innføres Timelister som beskriver hvilken avd og ikke minst ARBEIDSPPGAVER/reparasjoner og hvilket kjøretøy/traktor om brukes, slik at det kan til er hver tid vurderes tiltak hvis det er repeterende reparasjoner. Vurdere og installere «sporer» i kjøretøy, mange fordeler:

Skatt privatbruk – Vet hvor kjøretøyene er- rabatt forsikring.

Antar at en del jobbing innenfor VAR også har oppgaver med planlegging og dimensjonering til fremtidige utbyggingsarealer, disse kostnadene skal ikke bæres av bare «dagens» brukerne.

Vedlikeholdskostnader av lisenser:

Det er ført kr. 300.000 i avgifter til vedlikehold og oppgradering av forskjellige lisenser til bruk i forb. med vann- og avløpsanlegg. **IFK** fortalte at de har en hel del slike lisenser som tilhører de forskjellige installasjoner i VAR. Mange av disse lisensene er knyttet opp mot digitale programvarer som overvåker automatisk renseanlegg for vann og avløp, pumpestasjoner mm innenfor VAR.

FB stiller spørsmål om disse lisensene er oppe til vurdering regelmessig, da slike ofte kan være lite formålstjenlig etter en tids bruk, og om alle er nødvendige for driften sett i relasjon med behovet. Ofte henger slike lisenser med utover den tiden behovet tilsier. **IFK** merker seg **FB** sin mening, men er av den formening at alle digitale løsninger som benyttes innenfor VAR blir vurdert kontinuerlig både nytteverdi og kostnader. Disse digitale verktøy gir kommunen en mye mer kostnadseffektiv drift, for alternative er for eksempel manuell driftsovervåking.

Traktor:

Det er midlertidig utgiftsført en engangskostnad på kr. 500.000 til forskudd på leasingavtale ved innkjøp av ny traktor på funksjonsområde avløp. Alle månedlige leasingsavdrag er midlertidig kostnadsført med fordeling 1/3 på områdene vei, avløp og vann. **FB** mener kostnader med traktor må overføres til annen konto, da behovet for traktor i dette kostnadsområdet er svært begrenset, og ved eventuelle behov føres timeavregning etter forbruk. **IFK er enig i at traktor bør over i en annen konto og vil ved regnskapsavslutning av året 2021, fordele kostnadene 60/30/10 % på henholdsvis vei, avløp og vann. Engangskostnad vil en også fordele etter samme prinsipp og i hele leasingavtalens lengde. Denne fordeling vil først få en virkning i fastsetting av avgifter innenfor VAR først fom. året 2022.**

Kommentar:

Dette er en avgjørelse, (ble ikke diskutert i møtet) tatt etter møtet, bør gjøres gjeldene med tilbakevirkende kraft for de 3 siste år, må også ta med seg «sjøførkostnaden» inkludert alle personrelaterte kostnader, i samme fordeling. Traktor/er, inkl. alle kostnader, flyttes til den avdelingen hvor den brukes MEST. Fordelingen kunne like gjerne vært 80/15/5 % på vei, avløp, vann

Leasingavtaler biler:

Kommunen har 6 biler disponibel innenfor Kommunalteknikk. 3 biler på leasing avtaler, hvor av 2 kostnadsføres innenfor VAR-område.

Vedlikeholdskostnader bygninger – kontra aktivisering:

FB stilte spørsmål om kostbare vedlikeholdskostnader kunne aktiviseres på bygninger istedenfor føring som ren utgiftkostnad. **IFK** er usikker på hva **FB** mener med aktiviseres på bygninger. Men ga opplysning om hvordan kommunen fører sitt regnskap og at det er klare lovmessige retningslinjer for. På hva som kan føres på drifts- og investeringsregnskap. Både i driftsregnskap og investeringsregnskap er hver bygning i størst mulig utstrekning egne resultatområder. **FB** ønsker en mer spesifikk orientering rundt dette.

Konklusjon:

Alle deltakere var enige om at Indre Fosen Kommune ligger i Landstoppen når det gjelder m3-pris på levert vann. Dette er noe som rammer barnefamilier hardest, og det er disse vi ønsker velkommen i kommunen. **IFK** henviser til det som står innledningsvis i møtenotatet om hovedårsaken til hvorfor vannavgiften (pr m3) i kommunen er så høy.

FB er av den oppfatning at det med enkle grep kan m3-prisen reduseres betraktelig.

Alle må ha et felles mål om at m3-prisen må ned på under 15 kr.m3, og dette er gjennomførbart med litt reorganisering og reel kostnads føring etter FB sitt syn.

IFK deler ikke **FB** sitt syn i de to foregående setninger, da en mener at det ikke er realistisk å få prisen ned til kroner 15,- pr m3 i framtiden med de oppgaver en står ovenfor innenfor vannsektoren i framtiden.

Skal det være mulig må en se på en annen organisering av vannforsyningen i hele kommunen, for eksempel et stort vannverk for hele kommunen.

Kommentar:

Hvordan er det er det mulig for Stadsbygd Vannverk SV (ca 1/3 av kommunale vannverk) å drive uten alle lisensene, og andre betalte tjenester med den lønnsutgiften de har? Tjenester kjøpt fra IFK godskrives vårt VA regnskap?

Bruker mindre i lønn enn IFK bruker på innkreving og vedlikehold av kundelister. Vet at SV er et samvirkeselskap, og at de antas at en del oppgaver utføres på «dugnad»

Se vedlegg.

Kanskje må det hentes inn tjenester fra andre tilbydere til å få utført det fleste oppgaver innenfor VA ?

Generell diskusjon:

Det ble videre utvekslet informasjon og erfaringer vedr. vann og avløp i Vanvikan Sentrum, samt regulariteten av sambandet Vanvikan – Trondheim. **IFK** orienterte om høyt tidsforbruk på spørsmål fra forbrukerne om avgiftsspørsmål rundt gebyrhefte, hvorpå **FB** stilte spørsmål om dette skyltes mye feil i prishefte. **IFK mener at årsaken til de mange spørsmål en får rundt gebyrhefte er at oppsettet må bli mere publikumsvennlig, altså mer «klart språk». Gebyrhefte er i hovedsak til for publikum og ikke for administrasjon og politikere.**

Kvaliteten på reetablering av havneområdet etter gravearbeider ble diskutert. Det ble også stilt spørsmål fra **FB** om mulighet for fortløp i byggesaksbehandling for nye boliger i Vanvikan, som for tiden er under sterkt press for nyetableringer, og da med nye innbyggere. **IFK** tilbakemelder her at dette er ikke Kommunalteknikk sitt område, men vil gi tilbakemelding til enheten det tilhører at det viktig for område Vanvikan at saksbehandling for byggesaker blir hurtigere behandlet.

Kommentar:

Hvorfor brukes man da ikke konsekvent avgifter inkludert MVA, som i renovasjons heftet.

FB takker for et godt og konstruktivt møte, hvor viktige synspunkt ble delt.

Møtet ble avsluttet kl. 16.00

2 Vedlegg.

Kommunedirektørens oppfølging av forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp

---

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune	26.10.2022	49/22

Saksbehandler	Karoline Lorentzen
Arkivkode	FE-217, TI-&58
Arkivsaknr	21/11 - 18

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering
2. Kontrollutvalget ber kommunedirektøren komme tilbake med en ny skriftlig orientering om fullføringen av arbeidet, senest 30.04.2023

Vedlegg

Særutskrift sak1 - Rapport fra forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp
Kommunens svar

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 19.01.2022 fikk kontrollutvalget fremlagt forvaltningsrevisjonsrapport på Selvkost vann og avløp i Indre Fosen kommune (sak 01/22), se vedlagt særutskrift. Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak i møtet:

Kontrollutvalget tar rapport fra forvaltningsrevisjon av selvkost vann og avløp til orientering og oversender den til kommunestyret med følgende innstilling:

1. *Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp til orientering.*
2. *Kommunestyret ber om at kommunedirektøren snarlig følger opp de svakheter som rapporten avdekker, deriblant:*
  - a. *Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig*
  - b. *Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende*
  - c. *Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.*
3. *Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding innen 15.08.2022 på hvordan de svakheter som rapporten avdekker er fulgt opp.*

Kontrollutvalgets innstilling ble vedtatt i sin helhet av kommunestyret i sak 002/22 i møte 07.04.2022.

Kontrollutvalgets sekretariat mottok tilbakemelding fra administrasjonen den 15.09.2022 hvor kommunen har svart ut hvordan de har fulgt opp vedtaket fra kommunestyret.

Sak om kommunedirektørens oppfølging av kommunestyrets vedtak skulle egentlig behandles i kontrollutvalgets møte 21.09.2022, men utvalget besluttet å utsette saken til utvalgets møte 26.10.2022 grunnet en henvendelse med opplysninger som utvalgets leder mente var av betydning for saken (se sak 48/22). Saken settes nå opp på nytt til kontrollutvalgets møte 26.10.2022.

Kommunens svar

a) Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig

Når det gjelder kommunens vurderinger viser sekretariatet til det vedlagte svaret fra kommunen. Kommunen konkluderer imidlertid med følgende om de ulike vannverkene:

Hasselvika/Fevåg kommunale vannverk: Klausuleringsbestemmelsene fra 2004 fungerer greit.

Råkvåg kommunale vannverk, herunder hovedvannkilde Indre Osavatnet og reservevannkilde Ytre Osavatnet: Prosess med å sikre vannkilde og nedbørfelt i tråd med Drikkevannsforskriftens § 12 Beskyttelsestiltak er oppstartet. Dette vil gjelde for både hovedvannkilden og med tilhørende nedbørfelt. Vanskelig å anslå hvor lang tid det vil ta å få gjennomført prosessen. Avhenger veldig mye om det lykkes å gjennomføre dette med frivillige avtaler eller rettslig skjønn/ekspropriasjon.

Skaugdal kommunale vannverk: Indre Fosen kommune må ta stilling til fortsatt bruk av Storvatnet som drikkevannskilde vs alternativ forsyning fra Rissa Vannverk SA sitt ledningsnett ved Rokseth.

Vanvikan kommunale vannverk, herunder hovedvannkilde Litlkvernsjøen og reservetilførsel bekkeinntak Ramdalen: Her har kommunen ikke klart å skaffe opplysninger, men jobber videre med dette. Forventer at tidligere Leksvik kommune har inngått noen begrensninger ift sikring av vannkilde/nedbørfelt.

b) Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende

Når det gjelder vedtakets punkt b opplyser kommunen at det gjennomføres øvelser sammen med private vannverk jevnlig. Sist 26.10.21. Videre samarbeider kommunen med de private vannverkene når det gjelder beredskap. Akkurat nå er det konkretisering av arbeidsplan på nød vann det jobbes med. Oppdatering av beredskapsplan og ROS pågår.

c) Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.

Kommunen opplyser at da kommunene slo seg sammen, valgte kommunen å slette memoriafond på vann og avløp. Rissa kommune hadde i tillegg avsatt fond på avløp, som ble videreført inn i Indre Fosen kommune. Dette var den praksisen som ble anbefalt og gjort av de aller fleste kommuner ved en sammenslåing. Etter sammenslåingen har kommunen forholdt seg til Envidans anbefalinger rundt fondsbruk og avsetninger. Kommunen mener de ikke har grunn til å betvile at Envidan kan dette regelverket. De har et stort antall kommuner som følger deres anbefalinger.

Vurdering

Kommunen har gitt en oppsummerende orientering til kontrollutvalget om hvordan anbefalingene fra rapporten har blitt fulgt opp. Tilbakemeldingen viser at kommunen har fulgt opp svakhetene som ble avdekket i rapporten, men at det fortsatt er noe som gjenstår før alt er ferdigstilt. I orienteringen er det ikke antydning noe tidsperspektiv for ferdigstillingen. Sekretariatet mener at kontrollutvalget bør få opplysninger om dette. Videre bør administrasjonen i tillegg orientere kontrollutvalget når arbeidet faktisk er fullført. Dette gjelder vedtakets punkt a og b om henholdsvis klausulering av vannkilder og beredskapsarbeid.

Angående kommunens etterlevelse av regelverket for selvkostfond mener sekretariatet at tilbakemeldingen er tilfredsstillende når det gjelder bruken av konsulentfirmaet Envidans. Kommunen har imidlertid ikke redegjort for den manglende dokumentasjonen av fondet før regnskapsåret 2020, som ble avdekket i rapporten. Kommunen skal ifølge regelverket kunne dokumentere beregningen av samlet selvkost for 5 år.

Når det gjelder den nevnte henvendelsen fra en innbygger vedrørende kommunens føring av inntekter og utgifter tilknyttet vann og avløp som gjorde at saken ble utsatt mener sekretariatet etter en gjennomgang at denne henvendelsen strengt tatt ikke har betydning for hvordan kommunen har fulgt opp kommunestyrets vedtak. Selv om henvendelsen omhandler det samme temaet er denne saken knyttet til hvordan administrasjonen har fulgt opp de

konkrete punktene i vedtaket fra kommunestyret. Sekretariatet har i samråd med utvalgsleder satt opp henvendelsen som en egen sak.

Kommunedirektøren har opplyst at administrasjonen vil møte i saken, og kan svare på eventuelle spørsmål fra utvalget. Kontrollutvalgets sekretariat legger til grunn at kontrollutvalget kan ta redegjørelsen til orientering. Utvalget bør likevel følge opp arbeidet til administrasjonen kan bekrefte at det er fullført.

Kommunens svar

Spørsmål:

- a) *Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig*
- b) *Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende*
- c) *Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.*

a)

Kort informasjon om status for beskyttelse/klausulering av de kommunale vannverkene:

Hasselvika/Fevåg kommunale vannverk:

Hovedvannkilde Nordlaugen
Reservevannkilde Sørvikvatnet

Gjennomført frivillig skjønn med grunneiere på starten av 2000 -tallet. Tinglyste klausuleringsavtaler med samtlige grunneiere fra 01.03.2004 for både hovedvannkilde og reservevannkilde.

Disse avtalene fungerer som forutsatt også i dag. Hovedvannkilden Nordlaugen ligger «avsidet» til og er således ikke utsatt for ytre påvirkninger utover aktiviteter knyttet til rekreasjon/turformål.

Reservekilden Sørvikvatnet er aldri benyttet i vannproduksjon etter 2004.
Ser heller ingen utfordringer knyttet til ytre påvirkninger av selve kilden/nedbørsfeltet.

For begge vannkilder ser man heller ikke noen spesielle endringer av råvannsvannkvaliteten.

Konklusjon: Klausuleringsbestemmelser fra 2004 fungerer greit

Råkvåg kommunale vannverk:

Hovedvannkilde Indre Osavatnet
Reservevannkilde Ytre Osavatnet

Tidligere hovedvannkilde grunnvannsbrønner ved Øyan (fram til 2019)

Klausulering nærområder til grunnvannsbrønner ble gjennomført i 1999 gjennom klausuleringsavtaler med 2 grunneiere, etter overskjønn 18.06.1999.

I 2019 ble uttak av grunnvann avviklet og i stedet tas råvann fra Indre Osavatnet før fullrensing i renseanlegg ved Øyan (anlegg her ble utvidet ifm denne endringen)

Vannkilden og nedbørsfeltet er tatt inn i kommuneplanens arealdel med «hensynssone». Dette medfører at det utøves aktsomhet ved behandling av søknader om nye tiltak (nybygg, utslipp osv). Har således ingen direkte rettskraftig virkning og er derved ikke godt nok for å sikre vannkilden mot uønsket aktivitet.

Det er utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) i forbindelse med Beredskapsplan for vannforsyning Indre Fosen kommune. Denne påpeker utfordringer knyttet til manglende sikring av vannkilde og nedbørsfelt. (Positivt tiltak som er gjennomført er skilting om «Drikkevannskilde» oppsatt

på begge innganger til nedbørfeltet langs FV 715)

Konklusjon:

Prosess med å sikre vannkilde og nedbørfelt i tråd med Drikkevannsforskriftens § 12 Beskyttelsestiltak er oppstartet. Dette vil gjelde for hhv hovedkilden Indre Osavatnet og reservekilden Ytre Osavatnet med tilhørende nedbørfelt.

Vanskelig å anslå hvor lang tid det vil ta å få gjennomført prosessen. Avhenger veldig mye om det lykkes å gjennomføre dette med frivillige avtaler eller rettslig skjønn/ekspropriasjon.

Skaugdal kommunale vannverk:

Hovedvannkilde Storvatnet
(Ingen reservevannkilde)

Bygd ut i 1985 som vannforsyning for Kvitlia boligfelt. Forsyner drøyt 20 abonnenter.
Var også dimensjonert for å forsyne hele Midtre Skaugdal (inkl Skaugdal skole) men dette ble aldri noe av.

Gjennomført flere ROS – analyser angående vannverket, senest i notat av 30.11.2021 som grunnlag for tilbakemelding på spørsmål fra Mattilsynet.

Konklusjon i ROS er at fortsatt bruk av Storvatnet som vannkilde for Skaugdal kommunale vannverk betinger risikoreduserende tiltak ref. nedenfor:

Forslag til risikoreduserende tiltak	
1	<u>Nytt vannbehandlingsanlegg på kommunalt vannverk:</u> Planlagt anlegg med fullrensing og UV-/klordesinfeksjon og pH-justering (marmor)etableres.. Renseanlegg plasseres utenfor nedbørfeltet til Storvatnet slik at spylevann fra prosess kan ledes til vassdrag om ikke fører til Storvatnet
2	<u>Klausulering for deler av vannkilde og nedbørfelt:</u> Ved pågående revisjon av kommuneplanens arealdel utarbeides forslag til hensynssoner ift drikkevannsforsyningen for området ved Sliper. Det antas byggeforbud innen sikringssoner unntatt LNF-formål. Restriksjoner for eksempel diverse aktiviteter på vannet (motorbruk!).
3	<u>Områder for Camping/vognoppstilling:</u> Områder for camping/vognoppstillingsplasser (C02) tas ut av planen, evt vurderes for annen plassering
4	<u>RA-Kloakkanlegg og tilhørende tekniske anlegg iht. reg.plan:</u> Avløp fra kloakkanlegg føres til renseanlegg og til resipient utenfor Storvatnets nedbørfelt.

Konklusjon: Indre Fosen kommune må ta stilling til fortsatt bruk av Storvatnet som drikkevannskilde vs alternativ forsyning fra Rissa Vannverk SA sitt ledningsnett ved Rokseth.

Vanvikan kommunale vannverk:

Hovedvannkilde Litlkværnsjøen
Reservekilde: bekkeinntak Ramdalen

Her har vi ikke klart å skaffe opplysninger, men jobber videre med dette. Forventer at tidligere Leksvik kommune har inngått noen begrensninger ift sikring av vannkilde/nedbørfelt.

b)

Det gjennomføres øvelser sammen med private vannverk jevnlig. Sist 26.10.21. Videre samarbeider kommunen med de private vannverkene i forhold til beredskap. Akkurat nå er det konkretisering av arbeidsplan på nød vann det jobbes med. Oppdatering av beredskapsplan og ROS pågår.

c)

Da kommunene slo seg samme, valgte kommunen å slette memoriafond på vann og avløp. Rissa kommune hadde i tillegg avsatt fond på avløp, som ble videreført inn i Indre Fosen kommune. Dette var den praksisen som ble anbefalt og gjort av de aller flest kommuner ved en sammenslåing. Etter sammenslåingen har kommunen forhold seg til Envidans anbefalinger rundt fondsbruk og avsetninger. Vi har ingen grunn til å ikke stole på at de ikke kan dette regelverket. De har et stort antall kommuner som følger deres anbefalinger.

Rapport - forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

19.01.2022

Saknr

01/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen**Arkivkode** FE - 217, TI - &58**Arkivsaknr** 21/11 - 11**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar rapport fra forvaltningsrevisjon av selvkost vann og avløp til orientering og oversender den til kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp til orientering.
2. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren snarlig følger opp de svakheter som rapporten avdekker, deriblant:
  - a. Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig
  - b. Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende
  - c. Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding innen 15.08.2022 på hvordan de svakheter som rapporten avdekker er fulgt opp.

Vedlegg

Forvaltningsrevisjonsrapport - selvkost vann og avløp

Behandling:

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Unni Romstad presenterte rapporten og svarte på spørsmål fra utvalget.

Kontrollutvalget diskuterte saken.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar rapport fra forvaltningsrevisjon av selvkost vann og avløp til orientering og oversender den til kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp til orientering.
2. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren snarlig følger opp de svakheter som rapporten avdekker, deriblant:
  - a. Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig
  - b. Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende
  - c. Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding innen 15.08.2022 på hvordan de svakheter som rapporten avdekker er fulgt opp.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjon av selvkostområdet vann og avløp i møte

18.12.2020 (sak 33/20). Prosjektplan ble levert til kontrollutvalgets møte 17.02.2021 (sak 16/21) og revidert prosjektplan ble behandlet 01.03.2021 (sak 20/21). Etter flere forsinkelser i prosjektet ble endelig frist for levering av rapport til sekretariatet satt til 05.01.2022.

Sekretariatet mottok endelig rapport fra forvaltningsrevisjonen den 05.01.2022. En foreløpig rapport hadde da vært sendt på høring til kommunedirektøren. Høringssvaret som er vedlagt rapporten, har kun medført mindre korrigeringer i den endelige versjonen.

Følgende problemstillinger ligger til grunn for rapporten:

1. Hvordan opplever innbyggerne vannkvaliteten? (beskrivende)
2. Har kommunens vannforsyning tilfredsstillende kvalitet?
3. Har kommunens avløpssystem tilfredsstillende kvalitet?
4. Beregner Indre Fosen kommune gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav?

Datamaterialet som rapporten bygger på kommer fra intervjuer, gjennomgang av dokumenter og kommuneregnskapet, brukerundersøkelse, henvendelser til private vannverk samt offentlig tilgjengelig informasjon vedrørende vannkvalitet.

Svarprosenten på brukerundersøkelsen var på 25 % (910 svar av 3681 utsendte spørreskjema). Jo mindre populasjonen er, jo høyere svarprosent er nødvendig for å få et nøyaktig og dermed mer pålitelig resultat. I denne undersøkelsen har vi en forholdsvis stor populasjon og revisjonen vurderer at en svarprosent på 25 prosent gir muligheter for å benytte dataene.

Hvordan opplever innbyggerne vannkvaliteten?

Revisor konkluderer med følgende:

- Innbyggerne oppgir at de er fornøyde med både smak, temperatur, klarhet og lukten på drikkevannet. Samtidig viser svarene at det er innbyggere tilknyttet privat vannverk som er mest fornøyd med vannet.
- Blant vannverkene er det Råkvåg og Vanvikan som har de minst fornøyde innbyggerne. Tilsvarende resultat gjelder for vanntrykket.
- Innbyggerne har i stor grad tillit til at vannkilden ikke blir forurenset.
- Flertallet har også tillit til distribusjonssystemet for vann, men også her er tilliten noe lavere blant innbyggerne tilknyttet kommunalt vannverk enn privat vannverk
- Alt i alt, så fremstår innbyggerne fornøyd med vannforsyningen. Samtidig viser dataene at det er noen forskjeller mellom privat og kommunalt vannverk, samt de ulike vannverkene.

Har kommunens vannforsyning tilfredsstillende kvalitet?

Revisors konklusjon er at Indre Fosen kommunes vannforsyning har tilstrekkelig kvalitet, men det er enkelte svakheter. De største svakhetene er at ROS-analysene som kommunens overordnede sikkerhets- og beredskapsplan bygger på er gamle (fra henholdsvis 2016 og 2017), det er ujevn utskiftningstakt på vannledninger og arbeidet med beredskap kunne vært bedre. Flere av de kommunale vannverkene har ikke gjennomført beredskapøvelse i 2019 og 2020.

Har kommunens avløpssystem tilfredsstillende kvalitet?

Revisor konkluderer med at kommunens avløpssystem har utfordringer og at det derfor kan være vanskelig å si at kvaliteten er tilstrekkelig. Utfordringene er blant annet knyttet til rensedistriktene og anlegg med slamavskillere. Datamaterialet viser at det til dels er høye andeler med fremmedvann som kommer inn i systemet.

Videre er det avdekket utfordringer når det gjelder tilstrekkelig dimensjonering.

Det er også avdekket at det ikke er utarbeidet beredskapsplan og at beredskapøvelser ikke er gjennomført. Det mangler også en systematisk plan over tilsyn med egne anlegg.

Beregner Indre Fosen kommune gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav?

Revisor konkluderer med at Indre Fosen kommune beregner gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav.

Kommunen har imidlertid selvkostfond som er eldre enn 5 år. En andel av dette selvkostfondet kan tilskrives merinnbetalinger fra innbyggere i gamle Rissa kommune. Intensjonen med regelverket for selvkost tilsier at dette er innbyggerne i gamle Rissa kommune sine midler.

Kommunen har bare dokumentasjon fra og med regnskapsåret 2020. Ifølge regelverket er kravet at kommunen skal kunne dokumentere beregningen av samlet selvkost for 5 år. Revisor kan derfor ikke slå fast at dokumentasjonsplikten er fullt ut ivaretatt.

Revisors anbefalinger

På bakgrunn av vurderinger og konklusjoner har revisor følgende anbefalinger om kommunedirektørens videre arbeid innenfor vann og avløp:

- Påse at klasulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig
- Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og – øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende
- Ha en oppfatning av hvordan selvkostfond avløp skal håndteres, siden deler av fondet ifølge intensjonen med regelverket for selvkost er midler som tilhører innbyggere i gamle Rissa kommune

Forvaltningsrevisor Unni Romstad vil presentere rapporten for kontrollutvalget i møtet og vil samtidig kunne svare på spørsmål fra utvalget.

Vurdering og konklusjon

Rapporten svarer ut problemstillingene, og konklusjonene ser ut til å være tilstrekkelig dokumentert.

Selv om kommunen oppfyller mange av kravene er det også noen forbedringsområder, og revisor har gitt 3 anbefalinger.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten til orientering og legge den frem for kommunestyret med forslag om at revisors anbefalinger følges opp av kommunedirektøren.

Oppfølgende orientering - kontrollutvalgets sak 35/22 - kommunens etterlevelse av anskaffelsesregelverket

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

26.10.2022

Saknr

50/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 21/6 - 22

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Vedlegg

Anskaffelsesprotokoll

konkurranseskrivelse

Kontraktsgrunnlaget

Notat fra innkjøpsansvarlig

Sekretariatets vurdering

Virkeområdet for forsyningsforskriften - Punkt 3.4 Drikkevann

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 25.05.2022 under "eventuelt" (sak 31/22) diskuterte kontrollutvalget en henvendelse fra en innbygger vedrørende et arbeid med fremføring av spillvannsledning i Vanvikan som kommunen selv har vurdert skal koste 17. millioner. Det ble stilt spørsmål om hvorfor kommunen ikke hadde lyst ut arbeidet, men isteden skal ha gått direkte på 4 tilbydere og bedt om pris. Kontrollutvalget vedtok følgende i møtet:

Kontrollutvalget ber om at kommunedirektøren kommer i neste møte i kontrollutvalget 24.08.2022 og gir en orientering om kommunen følger reglene for offentlige anskaffelser, herunder om dette har blitt gjort i den nevnte saken.

I kontrollutvalgets møte 24.08.2022 (sak 35/22) fikk kontrollutvalget en orientering fra kommunedirektøren og innkjøpsleder i Fosen IKT vedrørende kommunens etterlevelse av anskaffelsesregelverket. Administrasjonen orienterte og svarte på spørsmål fra utvalget. Kommunen opplyste i orienteringen til kontrollutvalget at kommunen benyttet seg av forsyningsforskriften når det gjaldt den nevnte anskaffelsen. Administrasjonen erkjente imidlertid at de var noe usikker på om dette var riktig og om fremføring av spillvannsledning er omfattet av terskelverdiene. Kontrollutvalget fattet derfor enstemmig følgende vedtak i saken: "Utvalget ønsker en oppfølgende orientering om saken i neste kontrollutvalgsmøte".

I kontrollutvalgets møte 21.09.2022 (sak 20/22) skulle saken etter planen behandles, men ettersom at sekretariatet mottok dokumenter fra administrasjonen rett før møtestart besluttet utvalget å utsette behandling av saken til neste møte i oktober slik at utvalget skulle få tid til å sette seg inn i disse dokumentene. Dokumentene, som er vedlagt saken, er et notat med vurdering fra innkjøpsansvarlig, samt konkurransebeskrivelse, kontraktsgrunnlag og anskaffelsesprotokoll.

I notatet fra innkjøpsleder vises det til forsyningsforskriften § 1-5, andre ledd bokstav b når det gjelder spørsmålet om forsyningsforskriften er riktig regelverk. Innkjøpsleder skriver følgende: *Indre Fosen Kommune har kommunalt vannverk i Vanvikan og derfor yter tjenesten distribusjon av drikkevann i aktuelle området. Dermed bekreftes første ledd og andre ledd punkt b gjøres gyldig for arbeid med å legge frem avløpsvann*".

På spørsmål om hvorfor kommunen ikke lyste ut arbeidet vises det i notatet til at det er terskelverdiene i § 5-2 som avgjør valg av konkurranseform. Innkjøpsjefen skriver følgende:

“Estimert pris i anbudet var 15 millioner og tilbudene var i mellom 17-21 millioner. Dermed blir det dette i henhold til del I i forsyningsforskriften. Der er det ikke noe krav om at det skal legges ut som åpent anbud”. Notatet avsluttes med en sluttkommentar om at anbudet holder alle krav i henhold til lov om offentlige anskaffelser § 5. Sekretariatet antar at det menes § 4.

Regelverket

Når kommer forsyningsforskriften til anvendelse?

Forsyningsforskriften gjelder når en oppdragsgiver inngår vare- tjeneste- eller bygge- og anleggskontrakter som overstiger 100 000 kroner, og den er knyttet til utøvelsen av visse forsyningstjenester” jf. forsyningsforskriften § 1-1. Som forsyningstjenester regnes gass og varme, elektrisitet, drikkevann, transport, havner og lufthavner, post og olje, gass, kull og andre typer brensel. De ulike forsyningstjenestene, herunder “drikkevann”, er nærmere definert i forskriften §§ 1-3 til 1- 9.

Drikkevann

Det følger av § 1-5 første ledd at forsyningsforskriften gjelder for aktiviteter som har til formål:

- a) å stille til rådighet eller drive faste nettverk beregnet på å yte tjenester til offentligheten i forbindelse med produksjon, transport eller distribusjon av drikkevann
- b) å forsyne slike nettverk med drikkevann.

Nærings- og fiskeridepartementet har i veilederen “virkeområdet for forsyningsforskriften” punkt 3.4.1 uttalt at “det å stille faste nettverk til rådighet omfatter etablering av nettverk og øvrige disposisjoner som er nødvendige for at nettene stilles til rådighet. Dette kan eksempelvis omfatte etablering av demninger, vannverk, pumpestasjoner samt rørledninger og tunneller for distribusjon. Drift av faste nettverk omfatter disposisjoner som sikrer tilgjengeligheten til nettverkene som skal produsere, transportere eller distribuere drikkevann”.

Videre vil forsyning av drikkevann omfatte "produksjon, grossistsalg og detaljsalg. Dette innebærer at både produsenten og de andre leddene i distribusjonskjeden, slik som grossistene eller virksomheter som selger i mindre partier, er omfattet av bestemmelsen. Produksjon av drikkevann kan for eksempel omfatte rensing av drikkevann i vannverk og analyse av vannprøver, jf. jf punkt 3.4.1 i veilederen.

Det følger videre av § 1-5 annet ledd at forskriften også gjelder når en oppdragsgiver som utøver en aktivitet som nevnt i første ledd, inngår kontrakter knyttet til

- a) vannbyggingsprosjekter, irrigasjon eller drenering, forutsatt at vannmengden som er beregnet på forsyning av drikkevann, utgjør mer enn 20 prosent av den totale vannmengden som stilles til rådighet, eller
- b) å lede bort eller rense avløpsvann.

Visse kontrakter som ikke alene er knyttet til aktiviteter som utgjør forsyningsvirksomhet, har likevel så tett sammenheng med forsyning av drikkevann at forsyningsforskriften også gjelder ved inngåelsen av disse. Dette gjelder de nevnte tilfellene i annet ledd bokstav a og b. Forutsetningen for at kontraktene kan inngås etter forsyningsforskriften er at oppdragsgiveren som utøver disse aktivitetene, også utøver virksomhet med drikkevannsforsyning, se punkt 3.4.4 i “virkeområdet for forsyningsforskriften”.

Anvendelsesområde for de ulike delene i forskriften og terskelverdier

Forskriftens del 1 gjelder for alle anskaffelser over 100 000 kroner jf. § 5-1 første ledd.

Forskriftens del 2 gjelder for kontrakter med en anslått verdi som er lik eller overstiger EØS-terskelverdiene i § 5-2 første ledd, unntatt kontrakter om særlige tjenester og kontrakter om helse- og sosialtjenester, jf. § 5-1 annet ledd.

EØS-terskelverdiene er 4,5 millioner kroner for vare- og tjenestekontrakter og 56 millioner kroner for bygge- og anleggskontrakter (ekskl. mva.), jf. § 5-2 første ledd a og b.

Vurdering og konklusjon

Sekretariatet har etter ønske fra utvalgsleder også foretatt en vurdering som ligger vedlagt saken. Etter sekretariatets vurdering ser det ut til at kommunen har forholdt seg til gjeldende regelverk når det gjelder den nevnte anskaffelsen. Sekretariatet mener det var riktig å benytte forsyningsforskriften og at kommunen ikke hadde noen kunngjøringsplikt. Dokumentene i saken tyder på at prosessen har vært ryddig og i tråd med regelverket.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering. Dersom utvalget imidlertid ønsker å undersøke saken grundigere må de vurdere om det eventuelt skal bestilles en egen undersøkelse/forvaltningsrevisjon fra Revisjon Midt-Norge. Dette vil i så fall måtte gå på bekostning av andre planlagte prosjekter.

Kommunedirektøren har bekreftet at administrasjonen vil møte i kontrollutvalgets møte 26.10.2022 og kan svare på eventuelle spørsmål fra utvalget.

ASPLAN VIAK
ENTREPRISE:E3 – LEDNINGSANLEGG OG GRUNNARBEID
ANSKAFFELSESPROTOKOLL
UTGAVE:1
DATO:08.03.2022

Innholdsfortegnelse

1	Om oppdragsgiver	3
1.1	Oppdragsgivers navn og adresse.....	3
2	Leveransen	3
2.1	Hva som skal anskaffes	3
	Det skal etableres pumpeledning for avløp fra pumpestasjon Vanvikan sentrum til nytt rensesanlegg. Det skal også legges ny vannledning i samme grøft. Arbeidene i anskaffelsen gjelder ledningsanlegg, utslippsledning og klargjøring av tomt for selve rensesanlegget samt grunnarbeid med spunt for pumpestasjon med tilhørende tilkoblingsarbeid.	3
2.2	Anskaffelsens anslåtte verdi.....	3
3	Kvalifisering og utvelgelse	3
3.1	Invitasjon om deltakelse i konkurransen	3
4	Tilbud	3
4.1	Følgende leverandører leverte tilbud	3
5	Valg av leverandør	4
6	Bruk av underleverandører.....	4
7	Meddelelse om tildeling	5
8	Eventuell klagebehandling.....	5

1 Om oppdragsgiver

1.1 Oppdragsgivers navn og adresse

Indre Fosen kommune
Postboks 23, 7101 Rissa

2 Leveransen

2.1 Hva som skal anskaffes

Det skal etableres pumpeledning for avløp fra pumpestasjon Vanvikan sentrum til nytt rensesanlegg. Det skal også legges ny vannledning i samme grøft. Arbeidene i anskaffelsen gjelder ledningsanlegg, utslippsledning og klargjøring av tomt for selve rensesanlegget samt grunnarbeid med spunt for pumpestasjon med tilhørende tilkoblingsarbeid.

2.2 Anskaffelsens anslåtte verdi

Anslått verdi 15 mill

3 Kvalifisering og utvelgelse

3.1 Invitasjon om deltakelse i konkurransen

Leverandører som fikk invitasjon om deltakelse i konkurransen

1. Belling Maskin AS
2. Entreprenør Eivind Øvergård AS
3. Farbu & Gausen AS
4. Pallin AS

4 Tilbud

4.1 Følgende leverandører leverte tilbud

1. Entreprenør Eivind Øvergård AS
2. Farbu & Gausen AS
3. Pallin AS

5 Valg av leverandør

Farbu & Gausen leverte det beste tilbudet.

Begrunnelse:

Tilbyder fikk beste score ut fra gjeldende tildelingskriterier.

Tildelingskriterier	Vekt	Entreprenør Eivind Øvergård	Farbu & Gausen	Pallin AS
Pris (NOK)		21 525 431	17 123 071	19 646 839
Pris	70 %	7,4	10,0	8,5
Oppgaveforståelse	10 %	8,0	10,0	8,0
Prosjektorganisasjon	10 %	7,7	9,2	10,0
Miljø	10 %	9,0	9,0	10,0
Vektet SUM:		7,7	9,8	8,8

Tilbudsevaluering ledningsanlegg

A: Kriterier	B: Vekt	C: Dokumentasjonskrav	D: Tilbudsvedlegg
Pris	70 %	Utfyllt mengdebeskrivelse (konkurranses grunnlagets del 2 – Kontraktgrunnlaget) med opplysninger om enhetspriser	Vedlegg T1
Miljø	10 %	Redegjørelse for ivaretagelse av miljø i prosjektet	Vedlegg T2
Oppgaveforståelse	10 %	Beskrivelse av hvordan oppdraget forstås og er tenkt løst. Fremdrift med milepeler skal presenteres i en fremdriftsplan	Vedlegg T3
Prosjektorganisasjon	10 %	Redegjørelse for tilbyders prosjektorganisasjon for å løse dette oppdraget med navn på alle nøkkelpersoner for dette oppdraget	Vedlegg T4
		CV for nøkkelpersoner i dette prosjekt som angir formell utdanning og arbeidserfaring. Prosjektleder, anleggsleder og formann/bas	Vedlegg T5
		Beskrivelse av hvordan byggeplassen er tenkt bemannet i prosjektets ulike faser	Vedlegg T6

6 Bruk av underleverandører

Beskrivelse av hvilke deler valgte leverandør planlegger at underleverandør skal utføre.

- Styrt boring
- Spunt

7 Meddelelse om tildeling

Meddelelse om tildelingsbeslutning med begrunnelse ble sendt alle leverandører som leverte tilbud den 08.03.2022

8 Eventuell klagebehandling

Karenstid med frist 17.03.2022.

Indre Fosen kommune

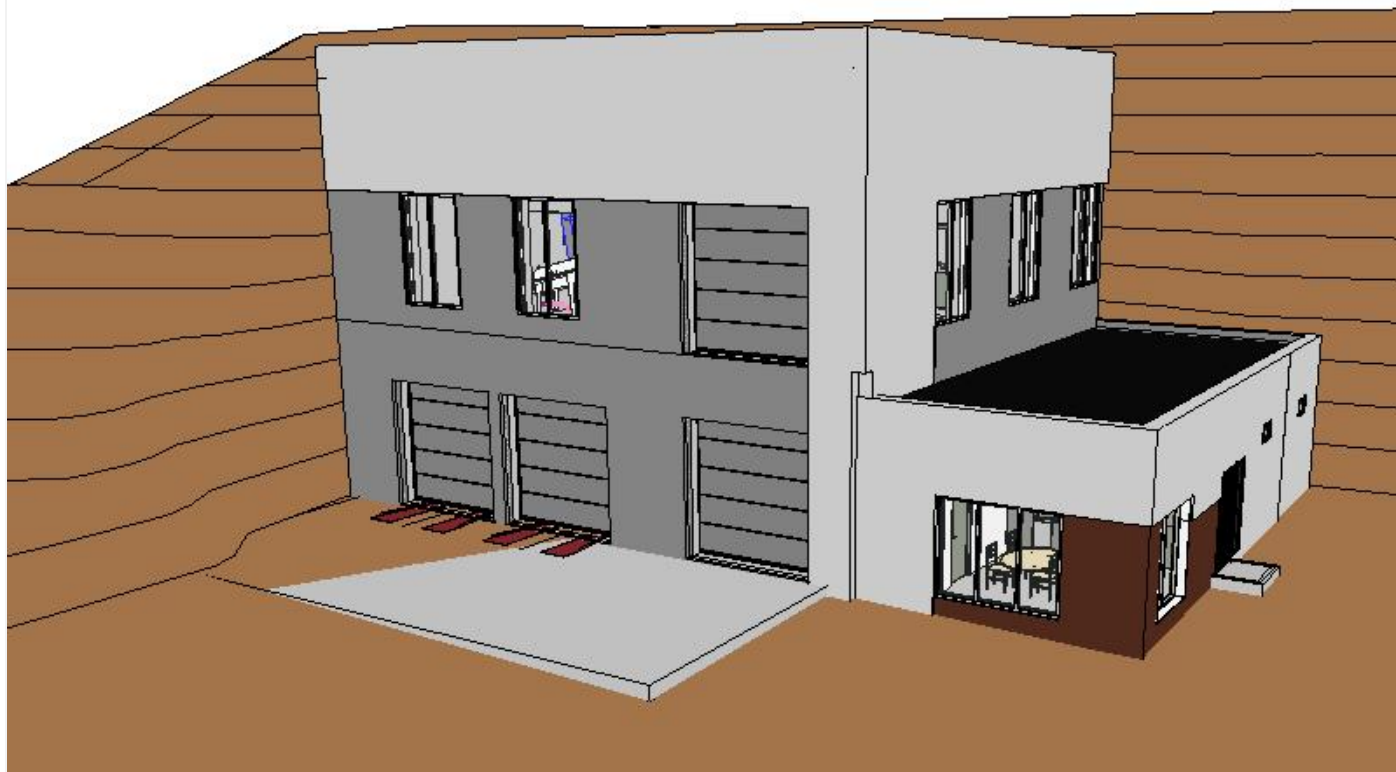
DEL 1 KONKURRANSE BESKRIVELSE

E3 – LEDNINGSANLEGG OG GRUNNARBEID

VANVIKAN RENSEANLEGG

Dato: 01.12.2021
Versjon: 02

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver: Indre Fosen kommune
Oppdragsnavn: Renseanlegg og ledningsnett Vanvikan sentrum
Oppdragsnummer: 628679-02
Oppdragsleder: Bente Størseth Møller
Utarbeidet av: Bente Størseth Møller

VERSJON	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KS
02	20.01.22	Revidert etter innspill fra IFK	BSM	OF
01	01.12.21	Nytt dokument	BSM	OF

Innhold

1. INNBYDELSEN	3
1.1. Kort om anskaffelsen	3
1.2. Kort om oppdragsgiver.....	3
1.3. Forbehold om tillatelser eller finansiering	3
2. ANSKAFFELSESPROSEDYRE OG KONKURRANSEREGLER	3
2.1. Anskaffelsesprosedyre	3
2.2. Generelle konkurranseregler	4
3. GRUNNLAG FOR TILBUDET	4
3.1. Konkurranses grunnlagets oppbygging	4
3.2. Spørsmål og svar til konkurransegrunnlaget.....	4
3.3. Befaring og informasjonsmøte.....	4
4. TILBUDET	4
4.1. Tilbudets utforming.....	4
4.1.1. Språk	5
4.2. Tilbudets innhold	5
4.2.1. Avvik og forbehold	5
4.2.2. Mangelfull prisutfylling	5
4.2.3. Åpenbare feil.....	5
4.2.4. Alternative tilbud	5
4.2.5. Deltilbud.....	5
4.3. Vedståelsesfrist	5
4.4. Levering av tilbudet.....	5
4.5. Offentleglova.....	6
4.6. Tilbudskostnader.....	6
4.7. Tilbudsåpning	6
4.8. Protokoll.....	6
5. KVALIFIKASJONSKRAV	6
5.1. Generelt	6
5.1.1. Bekreftelse på at kvalifikasjonskravene er oppfylt	6
5.1.2. Tilbud fra gruppe.....	6
5.1.3. Støtte fra andre virksomheter.....	7
5.2. Kvalifikasjonskrav og dokumentasjonskrav.....	7
5.3. Maksimalt antall ledd i leverandørkjeden	8
5.3.1. Maksimalt antall ledd i leverandørkjeden.....	8
5.3.2. Opplysninger om underleverandører som leverandøren ikke støtter seg på	8
6. TILDELING	9
6.1. Tildelingskriterier, evaluering og dokumentasjon på disse.....	9
6.2. Evaluering	9

1. INNBYDELSEN

Indre Fosen kommune innbyr tilbydere til å delta i konkurransen om **E3 Ledningsanlegg og grunnarbeid**.

1.1. Kort om anskaffelsen

Indre Fosen kommune skal bygge nytt renseanlegg for passende rensing. Anlegget får tilført avløpsvann fra pumpestasjon i Vanvikan sentrum. Det skal derfor etableres pumpeledning for avløp fra pumpestasjon til renseanlegg. Det skal også legges ny vannledning i samme grøft. Arbeidene i anskaffelsen gjelder ledningsanlegg, utslippsledning og klargjøring av tomt for selve renseanlegget samt grunnarbeid med spunt for pumpestasjon med tilhørende tilkoblingsarbeid.

Entrepriseinndeling	Antatt utførelse
E1 Maskin entreprise	2022 -23
E2 Bygg, tekniske fag og grunnarbeid	2022-23
E3 Ledningsanlegg og utslippsledning	2022
E4 Pumpestasjon	2022

Denne anskaffelsen gjelder E3 ledningsanlegg og grunnarbeid.

1.2. Kort om oppdragsgiver

Indre Fosen er en kommune på Fosen i Trøndelag. Indre Fosen består av de tidligere kommunene Rissa i Sør-Trøndelag og Leksvik i Nord-Trøndelag, som slo seg sammen til én kommune den 1. januar 2018, samtidig som Trøndelag ble slått sammen til ett fylke. Indre Fosen kommune har ca. 10 100 innbyggere.

1.3. Forbehold om tillatelser eller finansiering

Oppdragsgiver tar forbehold om:

- at kontrakt ikke vil bli inngått dersom det ikke blir gitt nødvendige tillatelser fra grunneiere og/eller offentlige myndigheter

- saksbehandlingstid byggesak

- at kontrakt ikke vil bli inngått dersom det ikke foreligger tilstrekkelig finansiering for gjennomføring av prosjektet (evt. vedtak i kommune/virksomhetens styre)

2. ANSKAFFELSESPROSEDYRE OG KONKURRANSEREGLER

2.1. Anskaffelsesprosedyre

Begrenset tilbudskonkurranse

Konkurransen gjennomføres som begrenset tilbudskonkurranse, hvilket innebærer at inviterte interesserte leverandører kan gi tilbud og oppdragsgiver kan ha dialog med en eller flere leverandører, jf. Foa § 9-1 (1) og (3). Dialogen kan gjelde alle sider av tilbudet og kan blant annet omfatte avklaringer og forhandlinger.

Oppdragsgiver planlegger å gjennomføre forhandlinger med en eller flere av leverandørene. Det gjøres oppmerksom på at oppdragsgiver etter åpning av tilbudene likevel kan velge å tildele kontrakt uten at det gjennomføres forhandlinger.

2.2. Generelle konkurranseregler

For denne konkurransen gjelder:

Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende Forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene.

3. GRUNNLAG FOR TILBUDET

3.1. Konkurranses grunnlagets oppbygging

Konkurranses grunnlaget er delt i to dokumenter:

- Del I, Konkurranses beskrivelsen (dette dokumentet)
- Del II, Kontraktsgrunnlaget.

I konkurranses grunnlaget inngår også eventuelle justeringer av konkurranses grunnlaget og referater fra befarings eller informasjonsmøte i henhold til nedenstående bestemmelser.

3.2. Spørsmål og svar til konkurranses grunnlaget.

Tilbyderen oppfordres til å ta kontakt med oppdragsgiver i god tid før tilbudsfristen utløp dersom han finner at konkurranses grunnlaget inneholder uklarheter, mangelfull informasjon eller forhold som tilbyderen ikke kan akseptere, slik at oppdragsgiver får mulighet til å vurdere om konkurranses grunnlaget bør presiseres, utdypes eller endres.

Spørsmål må foreligge senest en uke før tilbudsfristen.

Spørsmål og svar håndteres i KGV-light.

3.3. Befaring og informasjonsmøte

Det vil bli arrangert felles befarings og informasjonsmøte i forbindelse med denne anskaffelsen. Tidspunkt angitt i utlysning.

4. TILBUDET

4.1. Tilbudets utforming

Tilbyder skal levere tilbudsbrev som minimum inneholder følgende opplysninger:

- Navn på forespørsel
- Firmanavn og adresse
- Organisasjonsnummer
- Navn, telefonnummer og e-postadresse til tilbyders representant
- Bekreftelse på at det ikke foreligger avvisningsgrunner som nevnt i Forf. § 20-2 (2)
- Bekreftelse på at leverandøren oppfyller kvalifikasjonskravene
- Dersom leverandøren støtter seg på underleverandører for å oppfylle kvalifikasjonskravene, navn på underleverandør(er)
- Uttømmende liste over eventuelle forbehold og avvik
- Dersom tilbudet leveres av en gruppe, navn og signatur fra samtlige firmaer i gruppen

I tillegg skal tilbudet inneholde

- Tilbudsvedlegg 1: Dokumentasjon på tildelingskriteriene

4.1.1. Språk

Tilbudet skal leveres på norsk.

4.2. Tilbudets innhold

4.2.1. Avvik og forbehold

Forbehold og avvik vil kunne føre til avvisning. I stedet for å gi tilbud med forbehold/avvik bør tilbyderne stille spørsmål underveis i gjennomføringen av anskaffelsen.

Eventuelle forbehold og avvik skal beskrives i tilbudsbrevet. Alle forbehold og avvik skal være uttrykkelige, presise og entydige og skal inneholde en henvisning til hvilke (t) punkt (er) i konkurransegrunnlaget som ikke er oppfylt. Tilbyderen kan ikke påberope forbehold og avvik som er beskrevet på annen måte.

4.2.2. Mangelfull prisutfylling

Poster som ikke er priset anses innkalkulert i andre poster, med mindre annet er angitt i tilbudsbrevet eller den manglende utfyllingen skyldes en åpenbar feil som det er utvilsomt hvordan skal rettes.

4.2.3. Åpenbare feil

Dersom oppdragsgiver blir oppmerksom på åpenbare feil i tilbudet, skal disse rettes dersom det er utvilsomt hvordan feilen skal rettes.

4.2.4. Alternative tilbud

Det gis ikke anledning til å gi alternative tilbud. Eventuelle alternative tilbud vil derfor bli behandlet som tilbud med avvik fra konkurransegrunnlaget.

4.2.5. Deltilbud

Deltilbud tillates ikke

Det er ikke anledning til å gi tilbud på bare deler av beskrevet arbeidsomfang. Årsak til dette er at det for oppdragsgiver er viktig å ha klare ansvarsforhold og redusere risikoen ved oppføring av bygget. Oppdragsgiver har derfor valgt å ikke dele opp anskaffelsen i delkontrakter

4.3. Vedståelsesfrist

Tilbudet skal være bindende til 24.05.2022 00:00.

4.4. Levering av tilbudet

Tilbudsfrist er angitt i KGV-systemet.

Tilbud skal leveres elektronisk via KGV-light innen tilbudsfristen. For sent innkomne tilbud vil bli avvist. Systemet tillater heller ikke å sende inn tilbud elektronisk via KGV-light etter tilbudsfristens utløp.

All kommunikasjon mellom oppdragsgiver og leverandører skal skje via KGV-light.

Innlogging/registrering skjer via www.KGV-light.com

Har du spørsmål knyttet til funksjonalitet i verktøyet, kontakt EU-Supply brukerstøtte på tlf: 23 96 00 10 eller på e-post til: support@eu-supply.com.

Tilbudet skal være datert og signert av ansvarlig representant.

4.5. Offentleglova

I henhold til § 23 i lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd av 19. mai 2006 nr. 16 («Offentleglova»), er tilbud unntatt offentlighet kun frem til leverandør er valgt. Oppdragsgiver har taushetsplikt om forretningshemmeligheter i tilbudene.

Ved begjæring om innsyn i leverandørens tilbud vil Oppdragsgiver ta kontakt med leverandøren for å avklare hvilke opplysninger som er å anse som forretningshemmeligheter. Oppdragsgiver har plikt til å gjøre en selvstendig vurdering av hva som er omfattet av taushetsplikten, og leverandørens vurderinger kan derfor ikke automatisk legges til grunn.

4.6. Tilbudskostnader

Tilbyder dekker selv sine tilbudskostnader.

4.7. Tilbudsåpning

Leverandørene vil ikke få adgang til å være tilstede ved åpning av tilbudene.

4.8. Protokoll

Leverandørene vil på forespørsel få innsyn i anskaffelsesprotokollen i samsvar med reglene.

5. KVALIFIKASJONSKRAV

5.1. Generelt

Henviser til [Seriositetsbestemmelser for bygg- og anleggskontrakter og sjekkliste for oppfølging i Anskaffelser.no](http://Seriositetsbestemmelser%20for%20bygg-og-anleggskontrakter-og-sjekkliste-for-oppfolging-i-anskaffelser.no)

5.1.1. Bekreftelse på at kvalifikasjonskravene er oppfylt

Leverandøren skal i tilbudsbrevet bekrefte at kvalifikasjonskravene i konkurransen, slik disse er angitt i kolonne B i tabellen nedenfor, er oppfylt. Dokumentasjon på oppfyllelse av kvalifikasjonskravene, skal ikke innleveres sammen med tilbudet.

Oppdragsgiver vil etterspørre dokumentasjon som angitt i kolonne C nedenfor fra valgte leverandør, senest før tildeling skjer. Oppdragsgiver kan på ethvert tidspunkt i konkurransen etterspørre dokumentasjon som angitt i kolonne C fra alle deltakerne i konkurransen.

5.1.2. Tilbud fra gruppe

Dersom tilbyderer består av en gruppe med to eller flere deltakere (prosjekteringsgruppe, arbeidsfelleskap, mv.) skal tilbudet signeres av samtlige firmaer i gruppen. Hvert enkelt gruppemedlem oppfylle kravet til «skatteattest», «egnetet» og «økonomisk og finansiell kapasitet». Gruppen skal i felleskap oppfylle kravene til tekniske og faglige kvalifikasjoner, eventuelt ved bruk av underleverandører.

I tilbudet skal det bekreftes at kvalifikasjonskravene i konkurransen er oppfylt. Bekreftelsen vil gjelde for samtlige leverandører i gruppen. Dokumentasjon på gruppedeltakernes oppfyllelse av kvalifikasjonskravene skal ikke leveres sammen med tilbudet.

5.1.3. Støtte fra andre virksomheter

Dersom tilbyderen er avhengig av å støtte seg på en underleverandørs kvalifikasjoner for å oppfylle et eller flere tekniske/faglige kvalifikasjonskrav, eller for å oppfylle kravene til økonomisk og finansiell kapasitet, skal det opplyses om dette i tilbudsbrevet.

Dokumentasjon fra underleverandøren på at han oppfylder de aktuelle kvalifikasjonskravene skal ikke innleveres som en del av tilbudet, men leveres senest før kontrakt signeres.

Leverandøren må senest før kontrakt signeres også levere en forpliktelseserklæring fra underleverandørene hvor det bekreftes at underleverandøren vil stille til rådighet de ressursene som leverandøren trenger for å bli kvalifisert. Dersom leverandøren støtter seg på annen virksomhet for å oppfylle kravene til økonomisk eller finansiell kapasitet skal virksomhetens forpliktelse av solidaransvar overfor leverandøren fremgå av erklæringen.

Oppdragsgiver kan på ethvert tidspunkt i konkurransen etterspørre ovennevnte dokumentasjon.

5.2. Kvalifikasjonskrav og dokumentasjonskrav

Kravsgruppe (A)	Kvalifikasjonskrav (B)	Dokumentasjonskrav (C)
Skatteattest	Obligatorisk	Norske leverandører skal fremlegge følgende attest: <i>Skatteattest for skatt og merverdiavgift</i> (bestilles elektronisk på Altinn) Attesten skal ikke være eldre enn 6 måneder regnet fra tilbudsfristens utløp.
Egnethet	Leverandøren skal være registrert i et foretaksregister, faglig register eller et handelsregister i den staten leverandøren er etablert	Norske leverandører: Firmaattest Utenlandske leverandører: Attester for registrering i faglige register som bestemt ved lovgivning i det land hvor leverandøren er etablert
Krav til leverandørens økonomiske og finansielle kapasitet	Leverandøren skal ha en tilfredsstillende økonomi til å gjennomføre kontrakten. Kredittverdighet uten krav til sikkerhetsstillelse vil være tilstrekkelig til å oppfylle kravet.	Kredittvurdering som baserer seg på siste kjente regnskapstall. Ratingen skal være utført av kredittopplysningsvirksomhet som har konsesjon til å drive slik virksomhet. Dersom leverandøren har saklig grunn til å ikke fremlegge den dokumentasjon oppdragsgiver har krevd kan han dokumentere sin økonomiske og finansielle kapasitet ved å fremlegge ethvert annet dokument som oppdragsgiver anser egnet.
Krav til leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner	Leverandøren skal ha den nødvendige kompetansen og erfaringen til å gjennomføre kontrakten på en tilfredsstillende måte.	Beskrivelse av leverandørens 3 mest relevante oppdrag i løpet av de siste 3 årene. Dette gjelder også for UE der tilbyder må støtte seg på denne for å tilfredsstillende kvalifikasjonskravene.

Kravsgruppe (A)	Kvalifikasjonskrav (B)	Dokumentasjonskrav (C)
		<p>Beskrivelsen må inkludere angivelse av oppdragets verdi, tidspunkt og mottaker (navn, telefon og epost). Det skal leveres 3 referanser for hver av de følgende arbeider som minimum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ledningsarbeid - Sprenging og sikring av fjell - Styrt boring - Spunt - Utslippsledning i sjø <p>Det er leverandørens ansvar å dokumentere relevans gjennom beskrivelsen. Leverandøren kan dokumentere erfaringen ved å vise til kompetanse til personell han råder over og kan benytte til dette oppdraget, selv om erfaringen er opparbeidet mens personellet har utført tjeneste for en annen leverandør.</p>

Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å vektlegge egne erfaringer med tilbyderer.

5.3. Maksimal antall ledd i leverandørkjeden

5.3.1. Maksimalt antall ledd i leverandørkjeden

Leverandøren kan ha maksimalt to ledd i leverandørkjeden under seg

5.3.2. Opplysninger om underleverandører som leverandøren ikke støtter seg på

Opplysninger om andre underleverandører enn de leverandøren støtter seg på for å oppfylle kvalifikasjonskravene skal gis i god tid før de aktuelle arbeidene igangsettes.

6. TILDELING

Tildeling av kontrakten vil skje på grunnlag av tildelingskriteriene som fremgår i nedenstående tabell.

6.1. Tildelingskriterier, evaluering og dokumentasjon på disse

Tabell 1

Kriterier	Vekt	Dokumentasjonskrav	Tilbudsvedlegg
Pris	70%	Pris skal fremgå av utfylt mengdebeskrivelse	Vedlegg T1
		Eventuelle forbehold og/eller avvik	Tilbudsbrevet
Miljø	10%	Redegjøre for ivaretagelse av miljø i prosjektet	Vedlegg T2
Oppgaveforståelse	10%	Beskrivelse av hvordan oppdraget forstås og er tenkt løst. Fremdrift med milepeler skal presenteres i en fremdriftsplan.	Vedlegg T3
Prosjektorganisasjon	10%	Redegjørelse for tilbyderens prosjektorganisasjon for å løse dette oppdraget med navn på alle nøkkelpersoner for dette oppdraget.	Vedlegg T4
		CV for nøkkelpersoner i dette prosjektet som angir formell utdanning og arbeidserfaring. Prosjektleder, anleggsleder og formann/bas.	Vedlegg T5
		Beskrivelse av hvordan byggeplassen er tenkt bemannet i prosjektets ulike faser.	Vedlegg T6

6.2. Evaluering

Tilbud med avvik (som det er mulig for oppdragsgiver å prissette) vil bli gitt pristillegg under evalueringen. Dette er nødvendig for at tilbudene skal være sammenlignbare. Vesentlige avvik i tilbyderens endelige tilbud, eller avvik i slike tilbud som ikke kan prissettes, fører til avvisning.

- Det skal benyttes poengskala 0 – 10. Beste pris, dvs. laveste pris, gis 10 poeng. Pris som er >100 % høyere enn laveste pris, gis 0 poeng. For mellomliggende priser beregnes prisscore, PS, lineært med følgende formel: $= 10 (1 - ((PN - P1)/P1))$. Der P1 og PN er prisen for henholdsvis beste tilbud og aktuelt tilbud..
- Priser for regningsarbeider brukes ved evaluering av tilbudet, men inngår ikke i kontraktssum.

- I evalueringen av miljø vil løsningen med best miljø gis 10 poeng og de øvrige rangeres skjønsmessig i forhold til det. Hvor stor del av poengskalaen som benyttes er avhengig av hvor dårlig dårligste løsning er i forhold til beste.
- I evalueringen av øvrige kriterier vil det bli benyttet poengsum fra 10 til 0. Det benyttes normalt en desimal.

Indre Fosen kommune

DEL 2 KONTRAKTSGRUNNLAGET

E3 - LEDNINGSANLEGG OG GRUNNARBEID

VANVIKAN RENSEANLEGG

Dato: 01.12.2021

Versjon: 01

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver: Indre Fosen kommune
Oppdragsnavn: Renseanlegg og ledningsnett Vanvikan sentrum
Oppdragsnummer: 628679-02
Oppdragsleder: Bente Møller
Utarbeidet av: Bente Møller

01	01.12.21	Tilbudsdokument	BSM	OF
VERSJON	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KS

Innhold

1. GENERELL DEL	3
1.1. Arbeidets omfang.....	3
1.2. Organisasjon og entreprisemodell	3
1.2.1. Hovedarbeidsform	3
1.2.2. Organisering.....	3
2. KONTRAKTSBESTEMMELSER	3
2.1. Alminnelige kontraktsbestemmelser	3
2.2. Spesielle kontraktsbestemmelser	3
2.2.1. Lønns- og arbeidsvilkår	3
2.2.2. Lærlinger	4
2.2.3. Sikkerhet og forsikring	4
3. TEKNISKE KRAV	5
3.1. Tekniske rammebetingelser	5
3.2. Teknisk beskrivelse.....	5
3.3. Tegninger og modeller	5
3.3.1. Tegninger	5
3.3.2. Bygningsinformasjonsmodell (BIM)	6
3.4. Tekniske referansedokumenter	6
4. KRAV TIL BYGGEPROSESSEN.....	6
4.1. Administrative rutiner.....	6
4.2. Kvalitetssikring	6
4.3. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)	6
4.4. Øvrige krav til byggeprosessen	6
5. FRISTER OG DAGMULKTER	7
5.1. Frister	7
5.2. Dagmulker.....	7
5.3. Fremdriftsplanlegging	7
6. VEDERLAGET	7
6.1. Prissammenstilling	7
6.2. Opsjoner.....	7
6.3. Regulering	7
7. OPPDRAGSGIVERS YTELSE.....	7

1. GENERELL DEL

1.1. Arbeidets omfang

Indre Fosen kommune skal bygge nytt renseanlegg for passende rensing. Anlegget får tilført avløpsvann fra pumpestasjon i Vanvikan sentrum. Det skal derfor etableres pumpeledning Ø200 PE 100 SDR 11 for avløp fra pumpestasjon til renseanlegg. Det skal også legges ny vannledning Ø225 PE 100 SDR 11 i samme grøft. Arbeidene i anskaffelsen gjelder ledningsanlegg, utslippsledning og klargjøring av tomt for selve renseanlegget samt grunnarbeid med spunt for pumpestasjon med tilhørende tilkoblingsarbeid. Arbeidene omfatter to kryssinger av FV 755 med boring.

I tillegg skal det etableres et ledningsnett for vann og avløp mellom Vanvikberget og Ratvikdalen, langs fylkesvei 755. Ledningsnettet ligger langs FV 755 for begge anleggene. Trafikkavvikling og håndtering av berørte beboere vil bli en viktig del av arbeidet.

Entrepriseinndeling	Antatt utførelse
E1 Maskinentreprise	2022 -23
E2 Bygg, tekniske fag og grunnarbeid	2022-23
E3 Ledningsanlegg og utslippsledning	2022-23
E4 Pumpestasjon	2022

Denne anskaffelsen gjelder E3 ledningsanlegg og grunnarbeid.

Det er et mål at hele anlegget kan starte prøvedrift i løpet av 01.02. 2023.

1.2. Organisasjon og entreprisemodell

1.2.1. Hovedarbeidsform

Arbeidet vil bli organisert som utførelsesentreprise.

1.2.2. Organisering

Kontraksarbeidet vil bli organisert som delte entrepriser.

2. KONTRAKTSBESTEMMELSER

2.1. Almennelige kontraktsbestemmelser

Som alminnelige kontraktsbestemmelser for dette oppdraget legges til grunn NS 8405 Norsk bygge- og anleggskontrakt.

2.2. Spesielle kontraktsbestemmelser

For denne kontrakt gjøres gjeldende følgende spesielle kontraktsbestemmelser:

2.2.1. Seriøsitet

Henvise til [Seriøsitetsbestemmelser for bygg- og anleggskontrakter og sjekklister for oppfølging | Anskaffelser.no](#)

2.2.2. Lønns- og arbeidsvilkår

Det stilles i kontrakten krav til lønns- og arbeidsvilkår etter regelen i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2008-02-08-112>

På områder som er dekket av en allmenngjort tariffavtale

Leverandøren og deres underleverandører plikter å gi sine ansatte lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn de lønns- og arbeidsvilkårene som følger av den allmenngjorte tariffavtalen.

Med lønns og arbeidsforhold menes i denne sammenheng bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Leverandøren og deres underleverandører må på forespørsel opplyse om hvilken landsomfattende tariffavtale de legger til grunn ovenfor sine ansatte, samt fremlegge et eksemplar av denne tariffavtalen ved kontroll.

På områder uten allmenngjort tariffavtaler

Leverandøren og deres underleverandører plikter å gi sine ansatte lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn de lønns- og arbeidsvilkårene som følger av gjeldene landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

Med lønns- og arbeidsforhold menes i denne sammenheng bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Leverandøren og deres underleverandører må på forespørsel opplyse om hvilken landsomfattende tariffavtale de legger til grunn ovenfor sine ansatte, samt fremlegge et eksemplar av denne tariffavtalen ved kontroll.

For begge tilfellene

Oppdragsgiver kan kreve at leverandøren dokumenterer hvilke lønns- og arbeidsvilkår de ansatte har. Oppdragsgiver har rett til innsyn i relevante dokumenter, og har rett til å foreta andre undersøkelser som gjør det mulig å gjennomføre nødvendig kontroll med at kravet til lønns- og arbeidsvilkår overholdes.

Leverandøren plikter å ha tilsvarende kontraktsbestemmelser i sine kontrakter med underleverandører, og skal gjennomføre nødvendig kontroll hos sine underleverandører for å påse at plikten overholdes.

2.2.3. Lærlinger

☐	Det gjelder ingen lærlingeklausul for denne kontrakten
☒	<p>Det er et krav at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet. Kravet kan oppfylles av entreprenøren eller en eller flere av hans underentreprenører.</p> <p>Arbeidstimene utført av en eller flere lærlinger, jf opplæringslova § 4-1, skal utgjøre minimum 5 % av arbeidede timer i utførende fag (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, elektrofag, samt anleggsgartnerfaget) på prosjektet regnet frem til overtakelse. Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeordning i Norge eller tilsvarende ordning i opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en lærlingordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.</p> <p>Entreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Hvis ikke annet er avtalt, skal entreprenøren før oppstart på</p>

byggeplass levere en bemanningsplan hvor det synliggjøres hvor og når han planlegger å bruke lærlinger, samt navn og kontaktinformasjon til denne/disse. Byggherren skal varsles om eventuelle avvik fra planen. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Dersom arbeidene ikke er egnet for bruk av lærlinger ut fra arbeidets art og helse, miljø og sikkerhet, kan byggherren tillate at prosentkravene ovenfor fravikes. Entreprenøren anses dessuten å ha oppfylt krav om bruk av lærling dersom ett av unntakene i forskrift om plikt til bruk av lærling i offentlige kontrakter av 17.12.2016 § 9 kommer til anvendelse.

Sanksjoner

Byggherren kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Dersom kravet om 5%, ikke er nådd ved overtakelse, ilegges en bot på 5 promille av kontraktssummen. Boten reduseres forholdsmessig dersom arbeidstimene utført av lærlinger utgjør 4% eller mer av arbeidstimene på prosjektet. Boten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse og annen dagmulkt etter kontrakten.

2.2.4. Sikkerhet og forsikring

Byggherre stiller ikke sikkerhet. Byggherre tegner ikke forsikring.

3. TEKNISKE KRAV

3.1. Tekniske rammebetingelser

Forhold som har betydning for kontraktsgjennomføringen:

Ytre miljø

- Arbeidstidsbegrensninger

Arbeider skal bare foregå mellom kl.07:00 - 19:00 på ukedager. Arbeid på helligdager tillates ikke. Vil entreprenøren arbeide utover denne tid, må om nødvendig politiets og byggherrens tillatelse innhentes. Med unntak av Langnesveien som må være åpen for biltrafikk etter kl. 1600 på fredag til frem til kl.07.00 på mandag. Langnesveien skal også være åpen for ferdsel/ biltrafikk i helligdager.

- Avfallshåndtering

Entreprenør skal lage avfallsplan, og sørge for avfallshåndtering og tømming i hele anleggsperioden. Kvittering for avfall levert på deponi skal fremvises.

Andre rammebetingelser

- Riggplan

Entreprenør skal sørge for rigging på anlegget for seg selv inklusive sine underentreprenører og for sideentreprenørene. Dette inkluderer nødvendige provisoriske transportveger, fremføring av vann, avløpshåndtering, elektrisitet, samt oppsetting av brakkerigg og annet i nødvendig utstrekning.

Alle fasiliteter skal tilfredsstille arbeidstilsynets krav.

Riggplaner for anleggsplassen skal utarbeides og planene skal godkjennes av byggherre.

- Adkomst

Langs og i fylkesvei og kommunale veier, mellom Vanvikan sentrum og Livbygget. Adkomst tomt for renseanlegg og utslippsledning fra FV 755 via Verkstedveien og rundt Livbygget på Akjørja industriområde i Vanvikan. Adkomst tomt pumpestasjon i sentrum av Vanvikan. Det er i tillegg noe ledningsarbeid vest for sentrum med adkomst fra Fylkesvei 755. Se vedlagte situasjonsplan.

- VEI

Det vil ikke bli utført noe prosjektering for reetablering av veier og plasser. Det er entreprenørens ansvar å skaffe tilveie data for rekonstruksjon. Det må derfor gjennomføres innmåling minimum etter instruks i mengdebeskrivelsen som skal benyttes til formålet.

- Samarbeid/ samhandling

Samarbeid med E2 byggentreprise renseanlegg for grensesnitt og E4 pumpestasjon.

Fremdrift vedr. arbeider på tomt på renseanlegg må være ferdigstilt slik at bygg kan påstarte sine arbeider 30.05.2022. Videre må oppstart arbeider i og ved pumpestasjon

- Faseplan

Det er utarbeidet en faseplan som et forslag til midlertidig håndtering av avløpsvann i forbindelse med etablering av nytt anlegg samt arbeider med igangkjøring av pumpestasjon og pumpeledning.

3.2. Teknisk beskrivelse

Leveranser og ytelser er beskrevet i henhold til NS3420 Beskrivelsestekster for bygg, anlegg og installasjoner, for alle typer bygg og anlegg. Beskrivelsen finnes som eget vedlegg.

3.3. Tegninger og modeller

3.3.1. Tegninger

Relevante tegninger finnes som egne vedlegg.

3.4. Tekniske referansedokumenter

Vedleggsnummer	Tittel
1	Beskrivelse iht. NS3420
2	Tegningsliste og tegninger
3	10224164-RIG-RAP – 001 rev00 Datarapport – Geotekniske grunnundersøkelser
4	10224164-RIG-RAP-002_Geoteknisk prosjektering APS
5	10224164-RIG-RAP-003 Geoteknisk prosjekteringsrapport RA
6	10224164-RIG-RAP-004 rev01 Geoteknisk prosjekteringsrapport - ledningsanlegg
7	Rapport «Nytt VA ledningsnett Vanvikan sentrum – Renseanlegg. Kartlegging av fremmede arter og tiltaksplan for bekjempelse »
8	Faseplan
9	Byggherrens SHA – plan

4. KRAV TIL BYGGEPROSESSEN

4.1. Administrative rutiner

Byggemøter og andre møter

Byggherrens stedlige byggeleder vil opprette administrative rutiner som skal gjelde for dette prosjektets bygge- og garantitid. Entreprenøren forpliktes til å følge disse rutinene. Byggemøter vil avholdes minimum hver andre uke. Periode mellom byggemøtene kan kortes inn ved behov for tettere oppfølging fra byggherre.

Faktureringsrutiner

Avtales nærmere i kontaktsforhandlinger.

Rapporteringsrutiner

Før hvert byggemøte legger entreprenør frem ukerapport med status framdrift, planlagte aktiviteter i kommende periode, økonomi, avvik og HMS.

4.2. Kvalitetssikring

Krav til KS

Entreprenøren med sine underentreprenører og arbeidstakere vil bli underlagt gjeldende lover og forskrifter vedrørende kvalitetssikring (KS), helse, arbeidsmiljø og sikkerhet (HMS). Entreprenøren plikter å legge fram sin plan for på KS og HMS før kontrakt inngås. Byggherren vil med bakgrunn i de lover, forskrifter og regelverk som gjelder, ta stilling til om entreprenørens plan er dekkende for gjennomføringen av entreprisen.

Byggherren forbeholder seg retten til å ta stikkprøvekontroller og om nødvendig gi pålegg om det oppdages avvik i forhold til avtalte kontrollrutiner

Krav til kvalitetsplan

Entreprenør legger fram forslag til kvalitetsplan med hovedvekt på kritiske arbeidsoperasjoner og gjennomføring, som skal godkjennes av byggherre før oppstart.

Info om tredjepartskontroll

Entreprenør legger fram forslag til kvalitetsplan med hovedvekt på kritiske arbeidsoperasjoner og gjennomføring, som skal godkjennes av byggherre før oppstart.

4.3. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Det utarbeides en SHA-plan for entreprisen E3 fra prosjekteringsfasen.

4.4. Øvrige krav til byggeprosessen

Sluttdokumentasjon og FDV i henhold til beskrivelsen.

5. FRISTER OG DAGMULKTER

5.1. Frister

- Arbeider på tomt på renseanlegg må være ferdigstilt slik at bygg kan starte sine arbeider 30.05.2022
- Ferdigstillelse, godkjent ledningsanlegg: 15. desember 2022

5.2. Dagmulker

Fristene oppgitt i kap. 5.1 blir dagmulktbelagt iht. NS 8405.

5.3. Fremdriftsplanlegging

Entreprenør lager en fremdriftsplan som viser faser og milepæler for arbeidene.

Arbeid på tomt med klargjøring for renseanlegg og boring gjennom Fylkesvei 755 skal ferdigstilles slik at byggentreprenør kan starte sine arbeider 30.05.2022.

Mest mulig av ledningsanlegget, i alle fall i Langnesvegen og fortau ferdigstilles med fast dekke før asfaltverk stenger i november. Det må i tillegg legges opp til at arbeidene i Langnesvegen blir utført med kortest mulig byggetid for å ivareta beboerne, da disse blir særlig berørt av anleggsarbeidene. Det er opplyst at arbeidet bør kunne gjennomføres på 1 uke, (VK2 – VK3).

Anlegget skal stå ferdig senest 15. desember 2022.

6. VEDERLAGET

6.1. Prissammenstilling

I henhold til Del 1 Konkurranseskrivelsen skal det leveres utfylt mengdebeskrivelse.

Det presiseres at priser for regningsarbeider brukes ved evaluering av tilbudet, men inngår ikke i kontraktssum.

6.2. Regulering

Kontraktens priser skal indeksreguleres. Dette gjøres i henhold til NS 3405, Bestemmelser om regulering av kontraktssum for bygg og anlegg på grunn av endringer i lønninger, priser, sosiale utgifter mv.

7. OPPDRAGSGIVERS YTELSER

Oppdragsgiver oversender tegninger i pdf. og papirformat samt stikningsdata etter ønske og behov.

Slik jeg tolket innsigelsene fra kontrollutvalget var det det var 2 spørsmål som måtte avklares.

1. Var det korrekt å bruke forsyningsforskriften i dette anbudet?

Viser til Paragraf §1-5, punkt 2b i forsyningsforskriften.

Indre Fosen Kommune har kommunalt vannverk i Vanvikan og derfor yter tjenesten distribusjon av drikkevann i aktuelle området. Dermed bekreftes første ledd og andre ledd punkt b gjøres gyldig for arbeid med å legge frem avløpsvann.

§ 1-5.Drikkevann

(1) Forskriften gjelder for aktiviteter som har til formål

- a. å stille til rådighet eller drive faste nettverk beregnet på å yte tjenester til offentligheten i forbindelse med produksjon, transport eller distribusjon av drikkevann
- b. å forsyne slike nettverk med drikkevann.

(2) Forskriften gjelder også når en oppdragsgiver som utøver en aktivitet som nevnt i første ledd, inngår kontrakter knyttet til

- a. vannbyggingsprosjekter, irrigasjon eller drenering, forutsatt at vannmengden som er beregnet på forsyning av drikkevann, utgjør mer enn 20 prosent av den totale vannmengden som stilles til rådighet, eller
- b. å lede bort eller rense avløpsvann.

2. Kunne dette kjøres som begrenset anbudskonkurranse. Det var kommet spørsmål om hvorfor dette ikke var lagt ut som åpen konkurranse.

Mulig valg av konkurranseform gis ut fra gjeldende terskelverdiene for forsyningsforskriften er som følger.

§ 5-2.EØS-terskelverdier

(1) EØS-terskelverdiene er

- a. 4,5 millioner kroner ekskl. mva. for vare- og tjenestekontrakter og plan- og designkonkurranser
- b. 56 millioner kroner ekskl. mva. for bygge- og anleggskontrakter.

Estimert pris i anbudet var 15 millioner og tilbudene var i mellom 17-21 millioner. Dermed blir det dette i henhold til del I i forsyningsforskriften. Der er det ikke noe krav om at det skal legges ut som åpent anbud.

Sluttkommentar: anbudet holder alle krav i henhold til LOA § 5.Grunnleggende krav til anbud.

NOTAT - Sekretariatets vurdering

Flere vilkår må være oppfylt for at forsyningsforskriften skal komme til anvendelse:

- Det må være tale om en oppdragsgiver etter § 1-2.
- Oppdragsgiverne må inngå en vare-, tjeneste- eller bygge- og anleggskontrakt knyttet til utøvelsen av en forsyningsaktivitet som definert i §§ 1-3 - 1-9.
- Anskaffelsen må ha en anslått verdi som er lik eller overstiger 100 000 kroner ekskl. mva.

Indre Fosen kommune er en oppdragsgiver som nevnt i forsyningsforskriften § 1-2 første ledd bokstav b. Den aktuelle anskaffelsen er en bygge- og anleggskontrakt og verdien på anskaffelsen overstiger 100 000 kr.

Spørsmålet i denne saken blir derfor om den nevnte anskaffelsen kan sies å være knyttet til forsyningsaktiviteten “drikkevann” som definert i forskriften § 1-5?

Det følger av forsyningsforskriften § 1-5 første ledd at forskriften gjelder for aktiviteter som har til formål:

- «a) å stille til rådighet eller drive faste nettverk beregnet på å yte tjenester til offentligheten i forbindelse med produksjon, transport eller distribusjon av drikkevann
- b) å forsyne slike nettverk med drikkevann.»

I KOFA-sak 2020/945 som gjaldt spørsmålet om en kommune hadde foretatt en direkte ulovlig anskaffelse blant annet vedr en kontrakt som gjaldt «Etablering av ny pumpestasjon, nye vann og avløpsledninger, div kummer mm.» fastslo KOFA at dette var aktiviteter som har til formål å «[...] drive faste nettverk beregnet på å yte tjenester til offentligheten i forbindelse med produksjon, transport eller distribusjon av drikkevann», eller å «forsyne slike nettverk med drikkevann», jf. forsyningsforskriften § 1-5 første ledd bokstav a) og b).

I anskaffelsesprotokollen punkt 2.1 fremgår det at anskaffelsen i Indre Fosen kommune gjelder etablering av pumpeledning for avløp fra pumpestasjon Vanvikan sentrum til nytt renseanlegg, samt ny vannledning i samme grøft. Arbeidene i anskaffelsen gjelder ledningsanlegg, utslippsledning og klargjøring av tomt for selve renseanlegget samt grunnarbeid med spunt for pumpestasjon med tilhørende tilkoblingsarbeid.

Etter sekretariatets vurdering er det også her rimelig å anta at det er snakk om aktiviteter som har til formål å «[...] drive faste nettverk beregnet på å yte tjenester til offentligheten i forbindelse med produksjon, transport eller distribusjon av drikkevann», eller å «forsyne slike nettverk med drikkevann», jf. forsyningsforskriften § 1-5 første ledd bokstav a) og b).

Anskaffelsen må uansett kunne sies å ha en meget tett sammenheng med forsyning av drikkevann. Visse kontrakter som ikke alene er knyttet til aktiviteter som utgjør forsyningsvirksomhet, har likevel så tett sammenheng med forsyning av drikkevann at forsyningsforskriften også gjelder ved inngåelsen av disse, se veileder til forsyningsforskriften punkt 3.4.4. Det vises her til forskriften § 1-5 annet ledd bokstav b hvor det fremgår at forsyningsforskriften også gjelder når en oppdragsgiver som utøver aktivitet som nevnt i første ledd inngår kontrakter knyttet til “å lede bort eller rense avløpsvann”. Dette omfatter både kloakk, spillvann og overvann, og kan for eksempel gjelde anskaffelser av etablering og drift av rørledninger, pumpestasjoner, renseanlegg og slamdisponering, jf. veilederens punkt 3.4.4.2.

Forutsetningen for at slike kontrakter kan inngås etter forsyningsforskriften er at oppdragsgiveren som utøver disse aktivitetene, også utøver virksomhet med drikkevannsforsyning.

Det er klart at Indre Fosen kommune utøver virksomhet med drikkevannsforsyning. Etter sekretariatets vurdering må anskaffelsen etter dette sies å være knyttet til utøvelsen av forsyningsaktiviteten “drikkevann”, og forsyningsforskriften er således riktig regelverk.

Kontrollutvalget har videre stilt spørsmål om hvorfor ikke anskaffelsen ble lyst ut i tråd med anskaffelsesregelverket?

Dersom en anskaffelse av en forsyningstjeneste er under EØS-terskelverdiene nevnt i § 5-2 første ledd følger det av bestemmelsen at det kun er del 1 i forskriften som må følges. Dette innebærer at det ikke er noen kunngjøringsplikt eller formelle prosedyrekrav som må følges.

I denne saken er det snakk om en bygge- og anleggskontrakt som gjelder anleggsarbeider i forbindelse med vannprosjekter, jf. § 4-1 bokstav d. EØS-Terskelverdiene for bygge- og anleggskontrakter er 56 millioner kroner. Det fremgår av anskaffelsesprotokollen at anskaffelsens anslåtte verdi er 15 millioner kroner, og tilbudene var på mellom 17 og 21 millioner kroner. Kontrakten er således godt under EØS-terskelverdiene, og anskaffelsen er derfor ikke kunngjøringspliktig.

Kommunen er også pliktig til å sørge for at alle anskaffelser de foretar er i tråd med de grunnleggende kravene i anskaffelsesloven § 4 hvor det heter at “Oppdragsgiveren skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvnbarhet og forholdsmessighet”.

Innholdet i og rekkevidden av de grunnleggende prinsippene vil variere fra anskaffelse til anskaffelse blant annet ut fra hvor omfattende anskaffelsen er.

I denne saken har kommunen invitert fire leverandører til å delta i konkurransen, hvor tre leverandører leverte tilbud. Konkurranseshensynet er etter sekretariatets vurdering dermed ivaretatt.

Videre fremstår det som tydelig hva som skal anskaffes, det er tydelig hvilke kvalifikasjonskrav som gjelder og hvordan kvalifikasjonskravene ville bli vurdert. Prosessen må derfor etter sekretariatets vurdering sies å ha vært forutberegnelig.

Kravet til etterprøvnbarhet baserer seg på at prosessen må kunne ettergås. Det er blant annet viktig at det føres protokoll og at kommunikasjon med leverandørene foregår skriftlig eller nedskrives. Det er i denne saken ført anskaffelsesprotokoll, og det fremgår av konkurransebeskrivelsen at "all kommunikasjon mellom oppdragsgiver og leverandører skal skje via KGV-light". Sekretariatet forutsetter derfor at dette ble gjort.

Når det gjelder kravet til likebehandling innebærer dette blant annet at det ikke skal diskrimineres mellom leverandører på bakgrunn av nasjonalitet. Prinsippet innebærer også at all informasjon som blir gjort tilgjengelig for en leverandør, også må gjøres tilgjengelig for de andre leverandørene, samt at oppdragsgiver ikke kan gi fordeler til utvalgte leverandører som går på bekostning av andre. Det er ingenting som tilsier at noen av leverandørene i denne anskaffelsen har blitt diskriminert på den ene eller andre måten.

Etter sekretariatets vurdering ser det ut til at kommunen har forholdt seg til gjeldende regelverk når det gjelder den nevnte anskaffelsen. Sekretariatets vurdering er at prinsippene i LOA § 4 er tilfredsstillende ivaretatt.

Utdrag fra «Virkeområdet for forsyningsforskriften», Veileder utgitt av nærings- og fiskeridepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/konkurransopolitikk/offentlige-anskaffelser-/andre-kolonne/virkeomrade-for-forsyningsforskriften/id2598956/>

3.4 Drikkevann

3.4.1 Forsyning av drikkevann

Forsyningsforskriften § 1-5 første ledd slår fast at forskriften gjelder for aktiviteter som har til formål å:

- stille til rådighet eller drive faste nettverk beregnet på å yte tjenester til offentligheten i forbindelse med produksjon, transport eller distribusjon av drikkevann eller
- forsyne slike nettverk med drikkevann.

Det å stille faste nettverk til rådighet omfatter etablering av nettverk og øvrige disposisjoner som er nødvendige for at nettene stilles til rådighet. Dette kan eksempelvis omfatte etablering av demninger, vannverk, pumpestasjoner samt rørledninger og tunneller for distribusjon. Drift av faste nettverk omfatter disposisjoner som sikrer tilgjengeligheten til nettverkene som skal produsere, transportere eller distribuere drikkevann. Dette kan eksempelvis omfatte eventuelt vedlikehold av anlegg og overvåkning av drikkevannsforsyningen. Bestemmelsen gjelder kun faste nettverk. Dette vil innebære at andre former for forsyning av drikkevann enn til eller gjennom faste nettverk ikke vil være omfattet. Dette kan eksempelvis være kjøp av flaskevann.

Bestemmelsen gjelder også forsyning av drikkevann til slike faste nettverk.^[42] Forsyning av drikkevann omfatter produksjon, grossistsalg og detalj salg.^[43] Dette innebærer at både produsenten og de andre leddene i distribusjonskjeden, slik som grossistene eller virksomheter som selger i mindre partier, er omfattet av bestemmelsen. Produksjon av drikkevann kan for eksempel omfatte rensing av drikkevann i vannverk og analyse av vannprøver.

Bestemmelsen omfatter også ulike former for salg, for eksempel der interkommunale eller kommunale selskaper selger vann til kommuner som har egne distribusjonsledninger ut til abonnentenes ledninger.

3.4.2 Unntak for kjøp av drikkevann

For oppdragsgivere som utøver aktiviteter som nevnt i § 1-5 første ledd vil verken anskaffelsesloven eller forsyningsforskriften gjelde for denne oppdragsgiverens kjøp av vann.[\[44\]](#) Begrunnelsen for dette er at anskaffelsesregelverket er uegnet ved kjøp av vann på grunn av nødvendigheten av at forsyning finner sted fra kilder nær anvendelsesstedet.[\[45\]](#)

3.4.3 Unntak for offentlige foretak eller virksomheter som har enerett eller særrett

Visse oppdragsgivere produserer drikkevann fordi det er nødvendig for utøvelsen av en annen type aktivitet. Dersom denne aktiviteten består i noe annet enn forsyning av elektrisitet, gass og varme, drikkevann eller transport[\[46\]](#), finnes det et unntak for oppdragsgivere som er et offentlig foretak eller en virksomhet som har en enerett eller en særrett på å utøve forsyningsaktivitet.

Forskriften § 1-5 tredje ledd fastsetter at forsyningsforskriften ikke kommer til anvendelse når:

- oppdragsgiverens produksjon av drikkevann er nødvendig for å utøve en annen aktivitet enn forsyning av drikkevann, gass og varme, elektrisitet eller transport, og
- forsyningen av drikkevann skyldes overskuddskapasitet som avhenger av oppdragsgiverens eget forbruk, og mengden drikkevann som er forsynt i løpet av de tre siste årene er mindre enn 30 % av oppdragsgiverens samlede produksjon av drikkevann.

Begge vilkårene må være oppfylt for at unntaket skal gjelde. Når produksjonen skal vurderes er det ikke oppdragsgiverens totale aktivitet som skal tas i betraktning, men den samlede produksjonen av drikkevann. Det er

gjennomsnittet for de tre siste årene medregnet inneværende år som skal danne grunnlaget for beregningen.[\[47\]](#)

3.4.4 Kontrakter som har tett sammenheng med forsyning av drikkevann

Visse kontrakter som ikke alene er knyttet til aktiviteter som utgjør forsyningsvirksomhet, har likevel så tett sammenheng med forsyning av drikkevann at forsyningsforskriften også gjelder ved inngåelsen av disse.

Det er kontrakter knyttet til to spesifikke tilfeller som kan være omfattet av forsyningsforskriften på dette grunnlaget. Forutsetningen for at kontraktene kan inngås etter forsyningsforskriften er at oppdragsgiveren som utøver disse aktivitetene, også utøver virksomhet med drikkevannsforsyning.

3.4.4.1 Vannbyggingsprosjekter, irrigasjon eller drenering

Det første tilfellet er regulert i forskriften § 1-5 annet ledd bokstav a og er kontrakter knyttet til "*vannbyggingsprosjekter, irrigasjon eller drenering*". Dette gjelder bare når vannmengden som er beregnet på forsyning av drikkevann utgjør "*mer enn 20 prosent av den totale vannmengden som stilles til rådighet*".

Dette innebærer at en oppdragsgiver som i tillegg til å forsyne drikkevann som definert i § 1-5 første ledd, også driver med vannbyggingsprosjekter, irrigasjon eller drenering, skal følge forsyningsforskriften, dersom andelen av vann som gjøres tilgjengelig gjennom de nevnte aktivitetene, og som er beregnet på forsyning av drikkevann, overstiger 20 %. Dette gjelder kun hvis oppdragsgiver samtidig driver med drikkevannsforsyning. Det kreves ikke at den aktuelle kontrakten også knytter seg til drikkevann, så fremt oppdragsgiver driver med begge deler.

3.4.4.2 Avløpsvann

Det andre tilfellet er regulert i forskriften § 1-5 annet ledd bokstav b og gjelder kontrakter knyttet til "*å lede bort eller rense avløpsvann*". Avløpsvann inkluderer både kloakk, spillvann og overvann.

Dette innebærer at en oppdragsgiver som i tillegg til å forsyne drikkevann inngår kontrakter knyttet til "*å lede bort eller rense avløpsvann*" også kan følge

forsyningsforskriften for anskaffelsen av disse kontraktene uansett hvilken del av vannsyklusen som berøres.[\[48\]](#) Dette kan eksempelvis være anskaffelser av etablering og drift av rørledninger, pumpestasjoner, renseanlegg og slamdisponering. Dette gjelder kun hvis oppdragsgiver samtidig driver med drikkevannsforsyning. Det kreves ikke at den aktuelle kontrakten også knytter seg til drikkevann, så fremt oppdragsgiver driver med begge deler. Oppdragsgivere som kun utøver avløpsvirksomhet og ikke forsyning av drikkevann, må følge reglene i anskaffelsesforskriften, dersom de er oppdragsgivere også etter denne. Dette vil eksempelvis være der en kommune har kommunal avløpsvirksomhet, men et privat vannverk.

3.4.4.3 Når kommer forsyningsforskriften til anvendelse?

Revisjonsstrategi - orientering fra revisor

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

26.10.2022

Saknr

51/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-216 - Revisjon

Arkivsaknr 22/182 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse til orientering.

Kontrollutvalget har ingen merknader til oppdragsansvarlig revisors vurdering av egen uavhengighet.

Vedlegg

Revisors uavhengighetserklæring - Indre Fosen kommune

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at årsregnskap for kommunen og for kommunale foretak blir revidert på en betryggende måte jf. kommuneloven § 23-2 første ledd. I dette ligger at utvalget skal holdes orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal regnskapsskikk og kontrollutvalgets instruks eller avtaler med revisor jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3.

Kontrollutvalgets sekretariat har bedt oppdragsansvarlig revisor for Indre Fosen kommune, Kjell Næssvold, om å gi en orientering om status og strategi for revisjon av årsregnskapet for 2022. Orienteringen vil kunne bidra til å gi kontrollutvalget en bedre forståelse av revisjonsarbeidet og gi grunnlag for å vurdere om revisjonen fungerer på en betryggende måte. Kontrollutvalget vil ha anledning til å stille revisor spørsmål.

Revisorsandel

Kommuneloven § 24-4 stiller krav om at revisor skal være uavhengig og ha godandel. For registrerte og statsautoriserte revisorer vil andel normalt være kontrollert av finanstilsynet ifm innvilget autorisasjon. Bekreftelse på revisorsandel er gitt av Revisjon Midt-Norge SA.

Revisors uavhengighet

Revisor har plikt til å løpende foreta en vurdering av egen uavhengighet jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19. Oppdragsansvarlig revisor skal videre hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det er gitt begrensninger for alle som deltar i revisjonen av en kommune når det gjelder andre ansettelsesforhold, styreverv, interessekonflikter og rådgivningstjenester (forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16 - 18). Oppdragsansvarlig revisor for Indre Fosen kommune har vurdert sin uavhengighet (se vedlegg).

Kontrollutvalgets sekretariat viser for øvrig til revisors orientering i møtet.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat legger til grunn at kontrollutvalget kan ta revisors redegjørelse samt revisors vurdering av egen uavhengighet til orientering.

Egenvurdering av uavhengighet:

Indre Fosen kommune

Kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §16- §19 setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er beskrevet i bestemmelsene. Dette dokumentet beskriver revisors egenvurdering og skal ivareta krav i forskriften.

Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem i styrende organer i noen virksomhet som Indre Fosen kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har en slik tilknytning til Indre Fosen kommune at dette har betydning for min uavhengighet og objektivitet i utførelsen av revisjonsoppdraget.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Undertegnede bekrefter at det ikke er ytet rådgivning eller andre tjenester overfor Indre Fosen kommune som er av en slik art at dette kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p> <p>Før slike tjenester utføres, vurderer revisor rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom revisor konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriftens § 16, utfører revisor ikke tjenesten. Hvert enkelt tilfelle vurderes særskilt.</p> <p>Revisor vil kunne besvare spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p>
Tjenester under (fylkes)kommunens egne ledelses- og kontroll-oppgaver	Undertegnede bekrefter at det ikke ytes tjenester overfor Indre Fosen kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontroll-oppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Revisjon Midt-Norge SA opptre som fullmektig for Indre Fosen.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet.

Orkanger, 10.08.2022

Kjell Næssvold
Oppdragsansvarlig revisor

Prosedyre for virksomhetsbesøk

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

26.10.2022

Saknr

52/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 21/4 - 33

Forslag til vedtak

Vedlagte forslag til prosedyre for virksomhetsbesøk vedtas.

Vedlegg

Prosedyrer for virksomhetsbesøk

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 21.09.2022 (sak 43/22) evaluerte kontrollutvalget virksomhetsbesøket hos IF Jobb AS. I forlengelsen av dette diskuterte utvalget muligheten for å utarbeide en prosedyre for virksomhetsbesøk. Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak under punkt 2 i saken:

Kontrollutvalget ber sekretariatet utarbeide forslag til rutine for virksomhetsbesøk til kontrollutvalgets møte 26.10.2022.

Vedlagt saken ligger forslag til prosedyre for virksomhetsbesøk ved kommunale enheter eller selskaper som kommunen har eierinteresser i. Forslaget er basert på prosedyrer utarbeidet av Kontrollutvalg Fjell for flere av deres kontrollutvalg i Fjellregionen.

Vurdering

Dersom kontrollutvalget har en fast prosedyre å forholde seg til vil dette kunne forenkle og forbedre kontrollutvalgets arbeid tilknyttet slike besøk. En fast prosedyre vil videre kunne bidra til forutberegnelighet både for utvalget og virksomheten eller selskapet som skal besøkes. I det vedlagte forslaget til prosedyre fremgår det hvordan et virksomhetsbesøk bør initieres, planlegges og gjennomføres, noe som resulterer i at hvert virksomhetsbesøk er godt planlagt.

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler kontrollutvalget å vedta det fremlagte forslaget til prosedyre.

Prosedyre for virksomhetsbesøk

Kontrollutvalget Indre Fosen

1. Hensikt

Virksomhetsbesøk skal gjøre kontrollutvalget bedre kjent med den kommunale virksomheten eller det kommunalt eide selskapet, og ansatte i kommunen eller i selskapet skal bli bedre kjent med kontrollutvalgets arbeid.

Et virksomhetsbesøk er et møte mellom kontrollutvalget og en besøkt kommunal virksomhet/enhet i kommunen eller et selskap som kommunen har eierinteresser i. Deltakere fra virksomheten orienterer om sin virksomhet/selskap og kontrollutvalgets medlemmer stiller spørsmål underveis hvis ønskelig. Det vil være normalt at kontrollutvalget tas med på en omvisning i kontorlokaler og eventuelt øvrig anlegg som den besøkte virksomheten/selskapet disponerer.

Kontrollutvalgets formål med virksomhetsbesøk er først og fremst å gjøre seg kjent med og skaffe seg kunnskap om hvordan kommunens virksomheter drives eller bli nærmere kjent med selskaper kommunen har eierinteresser i.

Hjemmelen for kontrollutvalgets virksomhetsbesøk er fastsatt i Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 4:

Kontrollutvalget skal føre tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Utvelgelse av virksomheter/enheter eller selskaper som skal besøkes skjer i diskusjon i kontrollutvalget i forkant, fortrinnsvis i årets første kontrollutvalgsmøte. Virksomheter eller selskaper som ikke er besøkt tidligere er aktuelle, og dersom det er opprettet en ny avdeling/virksomhet vil denne framstå som interessant for besøk. Tidligere besøk i en virksomhet eller selskap kan være bakgrunn for at denne besøkes på nytt. Tid som er gått siden virksomheten sist fikk besøk av kontrollutvalget er avgjørende. Forhold som ble tatt opp ved tidligere virksomhetsbesøk kan fortsatt være relevante for kontrollutvalget.

Under besøket kan kontrollutvalget

- bli kjent med virksomheten, og å gjøre kontrollutvalgsarbeidet kjent i kommunen
- undersøke generelt om krav til internkontroll er kjent i virksomheten, og om sentrale føringer knyttet til for eksempel etikk er kommunisert
- sjekke utvalgte områder som for eksempel HMS, offentlige anskaffelser og lignende ved å få orientering om og innsyn i system og rutiner
- få innspill til kontrollutvalgets risikoanalyse og planarbeid

2. Omfang

Prosedyren gjelder for virksomhetsbesøk initiert av kontrollutvalget i Indre Fosen kommune.

3. Ansvar

Kontrollutvalget har ansvaret for å følge prosedyren.

4. Framgangsmåte

4.1 Planlegging

Kontrollutvalget framsetter i samråd med sekretariatet forslag til virksomheter/enheter eller selskap som er aktuelle for virksomhetsbesøk gjerne i årets første kontrollutvalgsmøte eller ved behov.

4.2 Gjennomføring

Virksomhetsbesøk har flere faser:

1. Initiering
2. Forberedelse
3. Virksomhetsbesøket
4. Etterarbeid

4.2.1 Initiering

Kontrollutvalget vurderer virksomhetsbesøk fortrinnsvis i årets første møte eller ved behov, og prioriterer hvilke virksomheter/enheter eller selskaper som skal besøkes, samt tidspunkt og omfang.

4.2.2 Forberedelse

Ved enhetsbesøk tar sekretariatet skriftlig kontakt med kommunedirektør, og avtaler tidspunkt for besøket. Det gjøres avtale med enheten og de det er ønskelig å møte under besøket, eks. styrer, rektor, enhetsleder, ansatte, pårørende, brukere, elever. Eventuell dokumentasjon utvalget ønsker å få tilsendt på forhånd innhentes. Ved besøk av selskaper tar sekretariatet skriftlig kontakt med daglig leder, og avtaler tidspunkt for besøk og hvem det er ønskelig skal delta, f.eks tillitsvalgte. Kommunedirektøren skal informeres om selskapsbesøk.

Det forberedes eventuelle spørsmål til besøket.

Sekretariatet utarbeider en plan for virksomhetsbesøket på bakgrunn av utvalgets vedtak og innhenter nødvendig dokumentasjon.

Kontrollutvalget godkjenner planen for virksomhetsbesøket.

4.2.3 Virksomhetsbesøket

Virksomhetsbesøk avvikles fortrinnsvis i kontrollutvalgets siste møte før sommeren eller utvalgets første møte etter sommeren.

Leder i kontrollutvalget leder og avvikler besøket. Besøket innledes ved å orientere om kontrollutvalgets arbeid og hensikten med besøket. Virksomhetsleder/enhetsleder eller daglig leder og andre aktuelle medarbeidere deltar og orienterer om virksomheten. Kontrollutvalget stiller ev. spørsmål underveis.

Utgangspunktet er at møtet skal være åpent¹. I noen tilfeller må møtet lukkes under omvisning, dersom f.eks hensynet til personvernet eller taushetsbelagte opplysninger krever det.² Dette kan for eksempel gjelde omvisning på et sykehjem.

Det gis en muntlig sammenfatning/ oppsummering av besøket tilslutt.

---

¹ Jf. kommuneloven § 11-5 første ledd.

² Jf. kommuneloven § 11-5 annet ledd jf. forvaltningsloven § 13. Se også kommuneloven § 11-5 tredje ledd a.

4.2.4 Etterarbeid

I kontrollutvalgets første møte etter virksomhetsbesøket settes det opp en evalueringssak på sakskartet. Saksfremlegget skal inneholde en kort oppsummering av virksomhetsbesøket, og utvalget skal benytte saken til å drøfte erfaringene fra besøket og informasjonen som ble gitt.

5. Registrering og arkivering

All framlagt dokumentasjon fra besøket oppbevares hos sekretariatet i 10 år. Referater og oversikter fra gjennomførte virksomhetsbesøk arkiveres også hos sekretariatet.

Virksomhetsbesøk 2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

26.10.2022

Saknr

53/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 21/4 - 32

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget drar på virksomhetsbesøk til xxx i utvalgets siste møte våren 2023.

Vedlegg

Indre Fosen eierandeler

Eierskapsmelding Indre Fosen

Kommunale enheter

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 24.08.2022 (sak 33/22) var kontrollutvalget på virksomhetsbesøk hos IF Jobb AS. I utvalgets møte 21.09.2022 (sak 43/22) diskuterte og evaluerte kontrollutvalget erfaringene fra virksomhetsbesøket hos IFJobb AS. Utvalget var enige om at virksomhetsbesøk var nyttig, og at dette er noe kontrollutvalget kan tenke seg å fortsette med i fremtiden som et ledd i sin kontroll av kommunens eierstyring. Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak i saken:

1. Kontrollutvalget legger konklusjonene fra diskusjonen til grunn for det videre arbeidet
2. Kontrollutvalget ber sekretariatet utarbeide forslag til rutine for virksomhetsbesøk til kontrollutvalgets møte 26.10.2022.
3. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge frem liste over kommunens eierskap og eierskapsmelding til kontrollutvalgets neste møte 26.10.2022.

Vedlagt saken ligger en liste over selskaper som Indre Fosen kommune har eierandeler i, samt en oversikt over kommunens enheter/virksomheter. Listen over selskapene er den samme som utvalget fikk fremlagt i kontrollutvalgets møte 19.01.2022 (sak 04/22). Så vidt sekretariatet er bekjent har det ikke skjedd endringer i kommunens eierskap siden da.

Kontrollutvalget kan vurdere om det er noen av selskapene eller enheter de ønsker å besøke i 2023.

Selskaper	Eierandeler
Interkommunale selskaper	
Fosen Helse IKS	33,33 %
Fosen Renovasjon IKS	40,7%
Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS	2,77 %
Konsek Trøndelag IKS	4,00 %
Midt-Norge 110-sentral IKS	3,01 %
Trondheim havn IKS	0,33 %
Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS	4,24 %
Nord-Trøndelag krisesenter IKS	Ikke oppgitt
Aksjeselskaper	
Fosenbrua AS	18,33 %
Fosenkraft AS	20 %
IfJobb AS	93,66%
Indre Fosen Invest AS	29,41 %
Leksvik Industriell Vekst Holding AS	17,97 %
Museene i Sør-Trøndelag AS	4,16 %
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS	2,44 %
Nyhavna Utvikling AS	0,3 %
Sentrumsgården AS	8,34 %
Trønderenergi AS	8 %
Oi! Trøndersk Mat og Drikke AS	0,435%
Trøndelag reiseliv AS	Ikke oppgitt
Torghatten AS	ca 0,002%
Norsk Coating AS*	Ikke oppgitt
Andre selskapsformer	
KulturCompagniet Indre Fosen KF	100 %
Omstillingsprogrammet Indre Fosen kommune	
Interkommunalt politisk råd for Fosenregionen	
Revisjon Midt-Norge SA	3,49%
Rissa Radio SA	Ikke oppgitt
Rissahallen SA	Ikke oppgitt
Rissa Kraftlag SA	Ikke oppgitt
Leksvik Vassverk SA	Ikke oppgitt
Biblioteksentralen SA	Ikke oppgitt

Oversikten er basert på informasjon fra:

- <https://www.indrefosen.kommune.no/politikk/eierskap-i-andre-selskap-og-organer/>
- Eierskapsmelding Indre Fosen kommune
- www.proff.no
- www.brreg.no
- Skatteetatens aksjonærregister.

*Selskapet sto oppført i eierskapsmeldingen fra 2020, men ifølge skatteetatens register var ikke Indre Fosen kommune akjeeier av selskapet ved utgangen av 2020.

EIERSKAPSMELDING

Vedtatt i kommunestyret .....

Innhold

1. Eierstyring	3
1.1. Bakgrunn	3
1.2. Hensikt.....	3
2. Indre Fosen kommunes eierskapspolitikk	3
2.1. Motiv for eierskap	3
2.2. Retningslinjer for eierskap, ledelse og kontroll av selskap	4
3. Selskapsformer	7
3.1. Valg av selskapsform	7
3.2. Kommunale foretak (KF).....	8
3.3. Interkommunalt samarbeid.....	8
3.4. Interkommunale selskaper (IKS).....	9
3.5. Aksjeselskap (AS)	9
3.6. Vertskommunesamarbeid.....	10
3.7. Samvirkeforetak (SA).....	11
4. Eierinteresser	12
Aksjeselskaper (AS).....	12
Interkommunale selskaper.....	13
Øvrige	13

1. Eierstyring

Eierskapsmeldingen for Indre Fosen kommune er et overordnet politisk styringsdokument som skal sikre nødvendige styringssignaler til selskapene og tydeliggjøre lokalpolitikernes ansvar, rolle og myndighet.

1.1. Bakgrunn

I kommunelovens § 26-1 *Eierskapsmelding* står det at kommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Eierskapsmeldingen skal inneholde kommunens prinsipper for eierstyring og en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser i. Eierskapsmeldingen skal også inneholde kommunens formål med sine eierinteresser.

1.2. Hensikt

Kommunestyret har både et tilsyns- og et kontrollansvar for å sikre at virksomheten når sine mål som er nedfelt i vedtekter, strategi- og plandokumenter. Dokumentet skal beskrive hensikten med virksomheten og de krav kommunen som eier setter til virksomheten. Kommunens strategi skal avspeile seg i virksomhetens strategi og målsettinger. Dokumentet skal vise de politiske prinsippene og de juridiske styringsvalgene.

2. Indre Fosen kommunes eierskapspolitikk

2.1. Motiv for eierskap

Utgangspunktet for en god eierskapspolitikk er å vurdere motivet med eierskapet. Det kan være naturlig å skille mellom 4 motiv for kommunalt eierskap:

Finansielt motivert. Selskap der motivet og hovedbegrunnelsen for eierskapet er muligheter for økonomisk utbytte og avgrensing av kommunen sin økonomiske risiko. Formålet er naturlig for selskap som er forretningsmessig orientert, og der bedriftsøkonomiske kriterier for lønnsomhet ligg til grunn for selskapet sitt arbeid.

Politisk motivert. Selskap der motivet er en samfunnsnyttig og strategisk posisjonering av kommunen/regionen. Verken økonomi eller hensynet til tjenesteproduksjonen er en viktig begrunnelse for slikt eierskap.

Effektivisering av tjenesteproduksjonen. Selskap som i hovedsak er motivert og grunnlagt med forventning om mer effektiv tjenesteproduksjon og bedre forvaltning.

Samfunnsøkonomisk motivert. Selskap som er motivert i at kommunen gjennom slike selskap vil oppnå totalt sett mer samfunnsøkonomisk gunstige resultat. Offentlig engasjement og styring i oppgaveløsningen vil være en sentral begrunnelse for slikt eierskap

2.2. Retningslinjer for eierskap, ledelse og kontroll av selskap

KS har utarbeidet 19 råd om kommunalt eierskap.

1. Obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte.

Råd fra KS: Omfanget av fristilling i egne selskap øker. Samtidig viser undersøkelser at lokalpolitikere har liten kompetanse i eierstyringsmulighetene. Derfor anbefales det å la folkevalgtopplæringen omfatte eierstyring av virksomhet som er skilt ut i egne selskap.

Indre Fosen kommune skal vurdere behovet for opplæring av folkevalgte i eierstyring etter hvert kommunestyrevalg.

2. Utarbeidelse av eierskapsmeldinger.

Råd fra KS: Det anbefales at slike meldinger gir oversikt over virksomhet som er lagt ut i selskaper og samarbeidsorgan, at man nedfeller prinsipp for eierstyring for de ulike selskapsformene, og at man gjennomfører formålsdiskusjoner og strategidrøftinger for hvert enkelt selskap. Et kommunalt oppnevnt eierforum anbefales årlig å gjennomgå og eventuell revidere eierskapsmeldingen.

Indre Fosen kommune skal revidere eierskapsmeldinga etter hvert kommunestyrevalg, og den skal behandles i kommunestyret.

3. Utarbeidelse og revidering av selskapsstrategi og selskapsavtale/vedtekter.

Råd fra KS: Selskapets virksomhet skal tydeliggjøres i vedtektene. Formålsangivelsen som bygger på eierskapsmeldingen bør vurderes med jevne mellomrom for å se om det er behov for endringer.

Indre Fosen kommune skal ha et langsiktig og ansvarlig perspektiv på sitt eierskap i de ulike selskapene. Målet med eierskapet skal være tydelig og gå fram av selskapsavtalen/ vedtektene. Samfunnsansvar, åpenhet, likestilling og etikk skal vurderes.

4. Vurderinger og valg av selskapsform.

Råd fra KS: Det er eiers ansvar å sikre en selskapsform som er tilpasset virksomhetens formål, eierstyringsbehov, markedsmessige forhold og konkurransereguleringen.

Ved spørsmål om oppretting av selskap eller endring av selskapsform skal Indre Fosen kommune vurdere bl.a. følgende tema:

- **Muligheten for politisk styring**
- **Økonomisk ansvar og risiko for kommunen**
- **Selskapets frihet og fleksibilitet**
- **Juridisk status**

5. Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet.

Råd fra KS: Selskaper som driver med konkurransevirkosomhet i tillegg til monopolvirkosomhet bør som hovedregel skille ut virksomheten for å unngå mulighet for rolleblanding og kryssubsidiering.

For selskap som driver både monopol- og konkurransevirkosomhet skal Indre Fosen kommune ha en særskilt vurdering av selskapsorganiseringen.

6. Tilsyn og kontroll.

Råd fra KS: Det anbefales at kommunestyret fastsetter regler for hvilke eierstyringsdokumenter som skal sendes til kontrollutvalget som grunnlag for selskaps- og forvaltningskontroll, og at kontrollutvalget er til stede ved selskapets generalforsamlinger.

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune skal utarbeide en årlig plan for selskapskontroll. Ved selskapskontroll skal eierskapsmeldingen være et sentralt eierstyringsdokument. Kontrollutvalget velger selv om det er behov for å være til stede under generalforsamlinger.

7. Sammensetning og funksjon til eierorgan.

Aksjeloven sier ikke noe om hvem som skal møte som aksjonær i generalforsamlinger. Etter kommuneloven vil det være kommunestyret selv med mindre noe annet er bestemt.

Råd fra KS: For aksjeselskap og interkommunale selskaper anbefales det at kommunestyret oppnevner politisk ledelse som selskapets eierrepresentanter i eierorganet. Det er sentralt at det opprettes en forutsigbar og klar kommunikasjon mellom eierorgan og kommunestyre i forkant av generalforsamlingen.

Ordføreren er Indre Fosen kommune sin eierrepresentant under generalforsamlinger i de fleste aksjeselskap. Ordfører kan gi fullmakt til andre. I saker utenom ordinære generalforsamlingssaker ihht. aksjeloven, skal ordfører innhente mandat fra kommunestyret eller formannskapet. Til noen aksjeselskap og interkommunale selskaper med lite eierskap eller som er av mindre betydning for kommunen, kan kommunestyret velge andre eierrepresentanter til generalforsamlinger enn ordfører.

8. Gjennomføring av eiermøter.

Råd fra KS: Anbefalingen er en presisering av aksjelovens regler knyttet til generalforsamling, hvor det vektlegges at møtet skal være en effektiv møteplass for aksjonærer og styre. Dette sikres gjennom gode rutiner for innkalling, saksbehandling og fullmaktserklæringer.

Indre Fosen kommune skal ha et klart skille mellom de politiske funksjonene som utøves i kommunalt valgte organ, og selskapsfunksjonene som utøves i selskapenes styrende organ. I saker til generalforsamlingen hvor det kreves en forutgående politisk avklaring, skal kommunens forvaltningsregler for saksforberedelse og saksutsendelse følges.

9. Eiers krav til profesjonelle styrer i kommunal sektor.

Råd fra KS: Det er eiers ansvar å sørge for at styret sammensettes og gis de nødvendige styringsrammer for å utøve sitt virke som et profesjonelt organ. Et profesjonelt styre som kollegium består av personer med egnede egenskaper som utfyller hverandre kompetansemessig.

Den samlede kompetansen i styret skal vurderes i forhold til selskapets spesifikke formål. Et styre skal både ha den nødvendige kompetanse til å følge opp eierens forventninger, generell ledelseskompetanse, og kompetanse innen selskapets virksomhetsområder. I forkant forbereder kommunedirektøren styringsrammer etter ønsker fra valgkomitèen.

10. Valgkomité for styreutnevning i aksjeselskap og interkommunale selskaper.

Råd fra KS: Ved valg av styre til aksjeselskaper bør det nedsettes en valgkomité som har ansvar for å sikre et styre med komplementær kompetanse og å foreslå styrehonorar.

Funksjonen som valgkomité for styreutnevning når det gjelder representanter fra Indre Fosen kommune utøves av nominasjonsutvalget. Nominasjonsutvalget fremmer innstilling til kommunestyret. Styrehonorar foreslås av valgkomitéene utnevnt av de ulike selskapene og besluttes av de respektive generalforsamlingene / representantskapene.

11. Rutiner for kompetansevurdering av selskapsstyrene.

Råd fra KS: For å sikre utviklingen av nødvendig kompetanse i styret, anbefales det å innføre rutiner for evaluering og utvikling av kompetanse.

Styrelederen har hovedansvaret for å sikre at styrearbeidet fungerer godt, og at styrets kompetanse blir utviklet gjennom årlig styreevaluering.

12. Styresammensetning i konsernmodell.

Råd fra KS: Styre i morselskap bør ikke sitte som styre i datterselskap.

Ved konsernorganisering skal datterselskap ha andre styremedlemmer enn morselskapet.

13. Oppnevning av vararepresentanter.

Råd fra KS: Dersom det oppnevnes vara til styret bør det være en ordning med numerisk vara for å sikre kontinuitet.

Indre Fosen kommune skal ha numerisk valg av vararepresentanter eller personlige vararepresentanter.

14. Habilitetsvurderinger og politisk representasjon i styrene.

Etter forvaltningsloven er folkevalgte nå automatisk inhabile dersom de har en sentral posisjon i selskapet som er part i en sak. Regelen omfatter bare selskap som er organisert som selvstendige rettssubjekt.

Råd fra KS: Det anbefales å unngå styresammensetning der medlemmene jevnlig blir vurdert i forhold til habilitetsreglene.

Når det er aktuelt å velge ledende politikere inn i selskapsstyret, skal det foretas en særskilt vurdering av hvilke habilitetsproblem som kan oppstå.

15. Kjønnrepresentasjon i styrene.

Råd fra KS: Det bør tilstrebes lik kjønnrepresentasjon uavhengig av organisasjonsform.

Uavhengig av selskapsform vil Indre Fosen kommune arbeide for lik kjønnrepresentasjon i styret. Dette gjelder også selskapenes datterselskap.

16. Godtgjøring til styremedlemmer.

Råd fra KS: En prinsipiell diskusjon bør foretas i forbindelse med eiermeldinger. Honoraret bør reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet.

I Indre Fosen kommune bør det foretas en prinsipiell diskusjon i forbindelse med eierskapsmeldinger, og den faste godtgjørelsen til styremedlemmer skal både reflektere selskapets kompleksitet og omfang, og lønns- og godtgjørelsesnivået i Indre Fosen kommune.

17. Arbeidsgivertilhørighet i selvstendige rettssubjekter.

1.1 Råd fra KS: Det anbefales at utskilte selskaper bør søke **medlemskap** i en arbeidsgiverorganisasjon.

For selskap som er organisert som selvstendige rettssubjekt skal styret vurdere behovet for å være medlem i en arbeidsgiverorganisasjon.

18. Utarbeidelse av etiske retningslinjer.

Råd fra KS: Eieren bør påse at selskapet utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften.

Indre Fosen kommune ønsker at etiske prinsipper og samfunnsansvarlig forretningsdrift blir forankret i selskap som kommunen eier eller har eierinteresser i. Styret står ansvarlig for at etiske retningslinjer blir utarbeidet og fulgt opp.

19. Administrasjonssjefens rolle i kommunale foretak.

Råd fra KS: Kommunedirektørens tilsynsmyndighet over for KF'er bør tydeliggjøres, bl.a. ved at man unngår rolleblanding mellom ledelses- og tilsynsfunksjonene.

For kommunale foretak skal kommunedirektøren utøve tilsynsfunksjoner på vegne av kommunestyret. Kommunedirektøren har ikke instruksjons- eller omgjøringsrett overfor foretakets daglig leder, men kommunedirektøren kan instruere styret og daglig leder om at et vedtak i foretaket ikke skal iverksettes før kommunestyret har behandlet saken. Indre Fosen kommune har ett kommunalt foretak: KulturCompagniet Indre Fosen KF.

3. Selskapsformer

3.1. Valg av selskapsform

I de tilfeller selskapsdannelse er aktuelt, står kommunen i prinsippet fritt til selv å velge selskapsform. Ved vurderingen av hvilken selskapsform som er mest formålstjenlig, vil flere tema være aktuelle. Som et minimum bør følgende vurderes:

- Muligheten for politisk styring
- Økonomisk ansvar og risiko for kommunen
- Selskapets frihet og fleksibilitet
- Juridisk status (forvaltningslov, offentlighetslov, anskaffelsesregler, moms- og skattelov)

3.2. Kommunale foretak (KF)

Kommunale foretak er en del av kommunen som rettssubjekt, og er underlagt kommunestyret som øverste myndighet. Gjennom vedtektenes formålsbestemmelser fastsetter kommunestyret den virksomheten som foretaket skal drive og den ytre rammen for styrets myndighet. Kommunestyret kan gjennom vedtektene eller andre typer vedtak gi bindende pålegg for foretaket. Kommunedirektøren har tilsynsmyndighet over for foretakene.

Reglene om kommunale foretak tar særlig sikte på å gi et alternativ for mer selvstendig organisering av kommunale oppgaver. Organisasjonsformen benyttes som regel når både forretningsmessige og samfunnsmessige hensyn skal ivaretas. Det er imidlertid ikke begrensninger i selve loven med hensyn til hvilke oppgaver kommunen kan legge inn i et kommunalt foretak.

Foretaket skal ha vedtekter som angir foretakets formål. I vedtektene kan det fastsettes at styrets vedtak i nærmere angitte saker må være godkjent av kommunestyret selv for å være bindende for kommunen.

Foretaket skal ledes av et styre med alminnelig myndighet til å treffe avgjørelser i foretakets saker. Dersom ikke annet er bestemt, er det kommunestyret selv som velger styremedlemmer. Styret ansetter daglig leder. Etter kommunelovens § 9-10 kan styrets selvstendige myndighet begrenses ved vedtektsbestemmelser som fastsetter at nærmere angitte saker må være godkjent av kommunestyret for å være bindende for kommunen.

Styret i foretaket ansetter daglig leder. Daglig leder står i et direkte underordnings- og ansvarsforhold til styret, og har ansvaret for foretakets daglige drift.

Et kommunalt foretak er underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet. Dette betyr at kommunens budsjett setter rammer for foretakets virksomhet, og styret er bundet av kommunens budsjett. Foretakets forpliktelser er kommunens forpliktelser, og kommunen er kontraktspartner i de avtaler som foretaket inngår.

Kommunestyrets styrings- og kontrollmuligheter er mer omfattende enn i selvstendige selskaper. Forskriften til KommuneLOven gir regler om årsbudsjett og økonomiplan og krav til årsregnskap og årsberetning. Kontrollutvalget skal behandle regnskap og årsberetning før disse går til kommunestyret. Kommunale foretak har en selvstendig stilling i forhold til kommunens administrasjon. Rådmannen har ikke instruksjonsmyndighet overfor daglig leder, men derimot en kontrollfunksjon. Som en del av dette kan rådmannen instruere daglig leder om å utsette iverksettingen av en sak til den har blitt behandlet av kommunestyret. Rådmannen skal i slike saker legge frem sin vurdering og innstilling til kommunestyret.

3.3. Interkommunalt samarbeid

§ 17-1 i kommuneloven beskriver at kommuner kan utføre felles oppgaver gjennom et interkommunalt samarbeid.

Et interkommunalt samarbeid skal foregå gjennom et interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgavefelleskap, vertskommunesamarbeid, interkommunalt selskap, aksjeselskap eller samvirkeforetak, en forening eller på en annen måte som det er rettslig adgang til.

Om samarbeidet omfattes av reglene om offentlige anskaffelser, vurderes ut fra reglene om offentlige anskaffelser.

3.4. Interkommunale selskaper (IKS)

Kommunesamarbeid kan organiseres etter loven om interkommunale selskaper (IKS-loven). Et IKS er et eget rettssubjekt, som både rettslig og økonomisk er skilt fra deltakerkommunene. Selskapet har følgelig sin egen formue og sine egne inntekter, og svarer selv for sine forpliktelser. Det er selskapet selv som inngår og er part i avtaler.

Det er bare kommuner og fylkeskommuner som kan være deltakere i et IKS. Det skal opprettes en selskapsavtale, som blant annet angir selskapets formål, deltakere, den enkelte deltakers eierandel i selskapet, antall styremedlemmer og antall medlemmer i representantskapet.

Selskapet skal ha et representantskap hvor samtlige deltakere er representert med minst en deltaker. Representantskapet oppnevnes av deltakernes kommunestyre, og er selskapets øverste organ. Kommunestyret har instruksjonsmyndighet over for egne representanter. Representantskapet vedtar selskapets budsjett, men dersom budsjettet forutsetter tilskudd fra deltakerne, er ikke vedtaket endelig før budsjettet er behandlet etter kommunelovens regler.

Styret velges av representantskapet. Styret har ansvaret for at selskapet drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, årsbudsjettet og andre rammer som blir fastsatt av representantskapet. Styret ansetter daglig leder, med mindre selskapsavtalen sier at dette skal gjøres av representantskapet. Lederen står i direkte linje under styret, som over seg har representantskapet, der medlemmene er ansvarlig over for de kommunestyrene som har valgt dem. Den enkelte deltakerkommune kan dermed ikke utøve eiermyndighet direkte overfor selskapets styre eller administrasjon.

Hver av deltakerne har et ubegrenset ansvar for en brøkdel av selskapets økonomiske forpliktelser. Gjennom selskapsavtalen kan ansvaret begrenses, men samlet skal deltakernes ansvarsandeler summere seg til selskapets samlede forpliktelser.

3.5. Aksjeselskap (AS)

Et AS er regulert av aksjeloven. Selskapet er et eget rettssubjekt, hvor ingen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser, men bare den innskutte kapitalen. Loven er utformet med tanke på virksomhet som har egne inntekter og som driver næringsvirksomhet. Et aksjeselskap som ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser skal tas under konkursbehandling. Et motstykke til ansvarsbegrensningen er at selskapets eiere ikke rår fritt over selskapets inntekter og formue.

Loven setter ingen grenser for hvem som kan være aksjeeiere. Selskapsformen kan derfor være tjenlig når man ønsker å ha ulike grupper av eiere, og når kommunen ønsker å ha et helt avklart begrenset ansvar. De kommunalrettslige reglene om hvilke kommunale oppgaver som kan overlates til andre kan sette grenser for hva slags virksomhet et aksjeselskap med kommunal deltakelse kan utøve.

Generalforsamlingen er selskapets øverste myndighet, og kan treffe vedtak i alle selskapssaker med mindre loven forbeholder avgjørelsesmyndigheten til andre organer. I generalforsamlinger møter kommunen normalt med én person. Kommunestyret kan før generalforsamlingen avholdes treffe vedtak som binder opp representantens stemmegivning på generalforsamlingen. I selskap hvor kommunen eier samtlige aksjer, kan kommunestyret beslutte at et samlet kommunestyre skal utgjøre generalforsamlingen.

Kommunestyret eller andre kommunale organ har gjennom aksjeloven ingen direkte innflytelse på hvordan et kommunalt aksjeselskap skal forvaltes. Det kan imidlertid vedtektsfestes at visse saker

skal behandles av generalforsamlingen. En kommune kan imidlertid øve innflytelse på selskapets drift også på andre måter: Dersom selskapet mottar kommunalt tilskudd, kan det settes vilkår for støtten. Kommunen kan øve innflytelse gjennom i egenskap av sin rolle som offentlig myndighet ved ulike kommunale tillatelser og reguleringer etter alminnelige offentligrettslige regler. Aksjeloven er ikke til hinder for uformell kontakt mellom politisk nivå og selskapet styre.

Gjennom eierskapsmelding kan kommunen signalisere overfor styre og daglig leder hvilke forventninger kommunestyret har til selskapet.

Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av selskapet, ansetter daglig leder, og er daglig leders overordnede.

3.6. Vertskommunesamarbeid

Vertskommuneløsninger er hjemlet i kommunelovens § 20-1 – 20-10. Modellen er utviklet for samarbeid mellom kommuner på områder av forvaltningsmessig karakter, og har som mål å legge til rette for samarbeid om kommunens lovpålagte kjerneområder. Organiseringen har to varianter:

- Administrativt vertskommunesamarbeid (§ 20-2)
- Vertskommune med en felles folkevalgt nemnd (§ 20-3)

På områder hvor beslutninger er av prinsipiell betydning med stor grad av skjønnsutøvelse skal modellen med felles folkevalgt nemnd benyttes. Denne nemnda har da ansvaret for at oppgavene blir løst innenfor rammen av delegasjon fra deltakerkommunene, som blir regulert gjennom en avtale. Kommunestyrene skal delegere samme type kompetanse til nemnda. Nemnda kan igjen delegere myndighet til vertskommunens administrasjon til å treffe vedtak i enkeltsaker eller type saker som ikke er av prinsipiell betydning. Folkevalgte organ i vertskommunen har ikke instruksjons- eller omgjørelsesmyndighet på avtalens virkeområde, men en samarbeidskommune kan gi vertskommunen instruks om utøvelsen av den delegerte myndigheten i saker som gjelder alene for samarbeidskommunen eller berørte innbyggere.

Tilsvarende skal den administrative modellen benyttes på områder der det vurderes at løpende beslutninger ikke er av prinsipiell betydning. Her delegeres ansvar for oppgavene direkte fra administrasjonen i deltakerkommunen til administrasjonen i vertskommunen.

I et vertskommunesamarbeid skal det opprettes en samarbeidsavtale. Avtalen skal vedtas av kommunestyret selv. Avtalen skal som minimum inneholde følgende:

- Deltakere og hvilken kommune som er vertskommune
- Hvilke oppgaver og avgjørelsesmyndighet som legges til vertskommunen
- Tidspunktet for overføring av oppgaver og avgjørelsesmyndighet
- Underretning til deltakerne om vedtak som treffes i vertskommunen
- Det økonomiske oppgjøret mellom deltakerkommunene og vertskommunen
- Nærmere regler om uttreden og avvikling av samarbeidet
- I avtale om vertskommunesamarbeid med felles nemnd skal avtalen også inneholde bestemmelser om antall representanter i nemnda fra den enkelte deltaker.

Det er vertskommunen som er arbeidsgiver for oppgavene som er lagt til vertskommunen, både for modellen med og uten nemnd. Et samarbeid vil som oftest medføre at vertskommunen får økt behov for arbeidskraft. Som oftest vil arbeidsmiljølovens bestemmelser om virksomhetsoverdragelse

komme til anvendelse, slik at vertskommunen har plikt til å ansette personale fra deltakerkommunene.

3.7. Samvirkeforetak (SA)

Et samvirkeforetak særkjennes ved at foretaket ikke har som formål å skaffe deltakerne avkastning og gevinst på innskutt kapital, men å ivareta deltakernes forbruksmessige eller yrkesmessige interesse ved å skaffe disse varer og tjenester. Samvirkeforetakene er åpne for alle som ønsker å benytte foretakets tjenester, at foretaket er demokratisk oppbygd ved at hver deltaker har én stemme.

4. Eierinteresser

Oversikt over Indre Fosen kommunes eierinteresser finnes i tabellene under her. For å få oppdaterte data om de ulike selskapene, se proff.no og brreg.no (Brønnøysundregisteret).

Motiv for eierskap kan være (viser til kapittel 2.1):

1. Finansielt motivert
2. Politisk motivert
3. Effektivisering av tjenesteproduksjonen
4. Samfunnsøkonomisk motivert

Aksjeselskaper (AS)

Navn	Bokført Verdi	Eierandel	Aksjekapital	Motiv for eierskap
Fosenbrua AS	1 000 000	26,08 %	3 835 000	4
Fosenkraft AS	5 020 000	20,00 %	25 100 000	1 og 4
Fosenvegene AS	167 000	14,70 %	1 136 054	4
Ifjobb AS	2 300 000	99,6 %	2 309 004	4
Indre Fosen Invest AS	1 249 500	27,47 %	4 548 598	4
Liv Holding AS	1 089 940	15,90 %	6 854 969	4
Nord Trøndelag næringsutvikling AS	10 000			4
Norsk Coating AS	18 694			4
NTE AS	18 300 000	2,44 %	750 000 000	1 og 4
Museene i Trøndelag AS	23 754	4,16 %	571 000	4
Oi! Trøndersk Mat og Drikke AS	10 000			4
P5 Fosen AS	100 000			4
Sentrumsgården AS	500 000	8,34 %	5 995 204	4
Steinkjer skyss AS	2 500			4
Torghatten ASA	700			4
Trøndelag reiseliv AS	2 000			4
TrønderEnergi AS	9 070 000	7,97 %	113 801 757	1 og 4
Totalt	38 884 088			

Interkommunale selskaper

Navn	Bokført Verdi	Eierandel	Aksjekapital	Motiv for eierskap
Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS	8 295 960	4,54 %	182 730 396	3
Andelskapital Fosen DMS IKS	50 000			3 og 4
Revisjon Midt-Norge SA	120 000	3,61 %	3 324 100	3
Fosen Helse IKS	250 000	27,26 %	917 095	3 og 4
Fosen Renovasjon IKS	1 102 298	40,7 %		3
Konsek Trøndelag IKS (fra 01.01.2021)				3
Totalt	9 789 258			

Øvrige

Navn	Bokført Verdi	Motiv for eierskap
Egenkapitalinnskudd KLP	24 795 212	1
Rissahallen SA	2 500 000	4
Muséet Kystens Arv - formidlingsbygg	12 000 000	4
Leksvik Vassverk AL	473 611	4
Prestberga Vassverk	5 000	4
AL Biblioteksentralen	900	4
Borgen Bygdautvikling SA	5 000	4
Biblioteksentralen SA	1 800	4
Flerbrukshall Vanvikan	450 000	4
Rissa kraftlag SA	43 000	4
KulturCompagniet KF		3 og 4
Totalt	40 399 523	

Totalt har kommunen eierandeler med en verdi på 89,1 mill.

Administrasjon

Kommunedirektør
og
kommunedirektørens
ledergruppe

Fosen IKT

Personal og
kommunikasjon

Økonomi

Næring

Tjeneste-sektorer

Oppvekst

Helse og
omsorg

Kultur

Areal

Enheter og virksomheter

Skole

Fevåg/Hasselvika
Mælan
Stadsbygd
Testmann Minne
Vanvikan
Åsly

Hjemmetjenester

Leksvik
Stjørna
Stadsbygd/Vanvikan
Rissa

Kulturskole

Plan, kart
og miljø

Barnehage

Fagerbakken
Fembøringen
Fevåg
Høgåsmyra
Leksvik
Skogly
Vanvikan

Sykehjem

Leksvik
Rissa

Bibliotek

Kommunal-
teknikk

Pedagogisk-
psykologisk
tjeneste (PPT)

Helse- og familietjenesten

Legetjenesten
Psykisk helse og rus
Fysio- og ergoterapi
Helsestasjon og
jordmor
Nav

Frivilligsentral

Bygg og
eiendom

Enhet for habiliterings- tjenester

Bo- og
aktivitetstjenester
Avlastningstiltak
Aktivitetstilbud

Koordinerende
enhet

Henvendelse vedrørende en gammel kjøpsavtale om tomt til stavkirke på Hindrum

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

26.10.2022

Saknr

54/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 21/6 - 27

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar henvendelsen til orientering.

Vedlegg

Henvendelse til kontrollutvalget

Saksopplysninger**Om henvendelsen:**

Kontrollutvalgets sekretariat har mottatt en henvendelse fra en innbygger/tidligere styreleder i Hindrum stavkirkelag vedrørende forhold knyttet til en gammel avtale fra 2008 mellom gamle Leksvik kommune og en grunneier. Avtalen gjaldt kjøp/salg av tomt i forbindelse med bygging av Hindrum Stavkirke, og innsenderen mener vedkommende grunneier (selger) urettmessig fikk erstatning fra kommunen for tilknytning til en annen avløpsledning enn avtalt.

Innsenderen klager også på at han ved flere anledninger har forsøkt å få svar fra kommunen om grunneiers avtale med kommunen ble endret til selgers fordel og ønsker at kontrollutvalget ser på saken.

Om kontrollutvalgets mandat:

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. Kontrollutvalget kan i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid.

Det er bare kommunestyret som kan pålegge kontrollutvalget å foreta undersøkelser. For alle andre henvendelser er det opp til utvalget selv å avgjøre om det skal foretas undersøkelser. Utvalget må vurdere om de forhold som tas opp ligger innenfor kontrollansvaret. Selv om de gjør det er det opp til kontrollutvalget om det skal foretas undersøkelser. Kontrollutvalget bør imidlertid unngå å gå videre med henvendelser som dreier seg om en enkeltsak, som er under behandling i et annet organ eller som har en annen naturlig behandlingsvei.

Kontrollutvalget er ikke et klageorgan, og utvalget skal derfor ikke behandle klager på enkeltvedtak som har vært til administrativ behandling. I slike tilfeller må klageren benytte seg av kommunens klageorganer.

Kontrollutvalget skal jobbe planmessig og ta et systemperspektiv for å bidra til å forbedre kommunens systemer.

Vurdering

Kontrollutvalgets sekretariat har vurdert innsenderens henvendelse og har kommet til at den ligger utenfor kontrollutvalgets mandat og arbeidsområde. Kontrollutvalget kan rett nok ta utgangspunkt i enkeltsaker for å undersøke kommunens systemer. Etter sekretariatets vurdering er denne henvendelsen imidlertid så gammel og spesiell at den ikke tjener som en naturlig innfallspport for en undersøkelse av kommunens systemer.

I henvendelsen vises det blant annet til at vedkommende ikke har fått svar på gjentatte henvendelser til kommunen før etter flere år. Sekretariatet vil påpeke at kontrollutvalget også

har fått andre henvendelser om manglende svar fra kommunen. I den anledning har kontrollutvalget tidligere (møte 25.08.2021 sak 40/21) bedt kommunedirektøren om å orientere om kommunens praksis for å svare på henvendelser fra publikum. Kontrollutvalget tok kommunedirektørens redegjørelse til orientering.

Kontrollutvalget har også blitt orientert om administrasjonens arbeid med å gjennomgå avtaler som er inngått av tidligere Rissa og Leksvik kommuner, se møte 24.11.2021, sak 63/21. Saken ble sendt kommunestyret til orientering. Sekretariatet mener derfor at utvalget har foretatt tilstrekkelig kontroll på systemnivå.

Sekretariatet vil også påpeke at henvendelsen fra innbyggeren har vært oppe til vurdering i kontrollutvalget ved flere anledninger, blant annet i møte 13.11.2020. Kontrollutvalget gikk ikke videre med saken.

Etter det sekretariatet er kjent med har det heller ikke skjedd noe nytt i saken siden sist den ble vurdert, og sekretariatet ser derfor ingen grunn til at utvalget skal bruke tid og ressurser på en 14 år gammel enkeltsak som også har blitt vurdert tidligere.

Sekretariatet vil også peke på at det erstatningsrettslige forholdet trolig er foreldet.

Basert på det ovennevnte mener sekretariatet at kontrollutvalget ikke bør gå videre med saken.

Åpent brev til kontrollutvalgets medlemmer for Indre Fosen kommunestyre.

Blir ulovlig beslutning lovlign når resultatet for den det angår blir forbedret? Hvilken myndighet har ordfører igjen som folkevalgt leder?

Utrolig saksbehandling i Indre Fosen.

I året 2000 lanserte jeg ideen om å bygge kopi av Stavkirke som for snart tusen år siden ble bygd på Hindrem. Etter folkemøte i grenda ble stavkirkelag med eget styre stiftet, og dugnadsarbeid med å finne egnet tømmer kom i gang. Leksvik kommunestyre vedtok å kjøpe tomt i naboskap med Hindrem kirkegård. Det var et avgjørende og viktig vedtak til glede for både grenda og kommunen. Grunneieren ble i avtalen med kommunen benevnt som selger. Vedkommende fikk erstatning for grunn, ulempes-erstatning for noen drenggrøfter som måtte legges om, tilknytningsavgift for hoveddrensavløp, erstatning veirett og godtgjøring for veivedlikehold og brøyting. Total kostnad for kommunen kr 70 tusen..

I stedet for å knytte seg på den avløpsledning han fikk erstatning for valgte han å knytte seg på den kommunale avløpskummen ved inngangen til kirkegården. Det regnet han med at jeg var enig i.

Mitt svar var at den avtalen han hadde med kommunen hadde vi i kirkelaget ikke noe med. Det har da ikke noe med kommunen å gjøre det, var hans kommentar.

I kirkelagets styremøte noen uker senere ble dette sammen med andre referatsaker behandlet. Fra kirkelagets side ble dette oppfattet som vel så god ordning i forhold til det selger hadde fått betaling for. Som styreleder fikk jeg imidlertid klar beskjed om å foranledige at kommunen også aksepterte dette. Det var jo en naturlig og rimelig henstilling som umiddelbart ble levert kommunens rådmann. Svar på denne henstillingen ble etterlyst jevnlig uten resultat. Først etter 10 år ble svar mottatt med den merkeligste henvisning til en avtale som ikke finnes. Selv etter at jeg leverte den skriftlige avtalen som kommunestyret i Leksvik vedtok til kontrollutvalgets leder så ikke ytterligere misforståelser skulle oppstå. Heller ikke det hjalp. Svaret ble at utvalget hadde behandlet saken seriøst, men utvalget hadde ikke grunnlag for ytterligere behandling, hvilket også var støttet av jurist. Dette er ikke til å forstå. Man mistenker at den fullførte saksbehandling gjorde at selger ble bedt om å skrive kladden til kommunens svar. Etter min mening har Stavkirkelagets forespørsel om aksept for at selgers avtale med kommunen ble endret til selgers fordel ennå ikke blitt besvart. Dette er en sak som umiddelbart burde vært løst. På grunn av høy alder og særdeles dårlig hørsel ble jeg etter noen år fritatt fra styreledervervet, og Ruth Margareth Hindrum valgt til ny leder i styret for Hindrem Stavkirkelag. Hun er søster til selger som denne saken angår, og er således totalt inhabil.

Selv etter at statsforvalteren i Trøndelag i klartekst sier at dette er sak som kommunen må ordne opp i er jeg ikke særlig optimist. Jeg har ved flere debattinnlegg fremholdt frykt for den alminnelige politiske interesse og vårt demokrati. Det er det svært lite igjen av. Det må ikke bli så ille at en kommunal leder har fullmakt til å endre kommunestyrets vedtak til sin fordel.

Vi ser også at kjente kommunale og fylkeskommunale politikere sier opp sine verv med bl.a. begrunnelse bortkastet tid. I disse tider burde vi skjønne alvoret i det. I denne saken tenker jeg på ordføreren vår som hederlig ville få løst denne saken, men fikk klar beskjed fra administrasjonen om at dette var ingen sak han hadde noe med. Med min lange erfaring fra kommunal og fylkeskommunal politikk, styreleder av Innherred revisjonsdistrikt og som leder av fylkets avdeling av KS er det tungt å oppleve slikt som denne saken. Hadde det vært som privatperson ville det vært enklere og gjort som mange andre dessverre må, nemlig legge seg flat og glemme det hele. Det er mye tyngre når man representerer en organisasjon eller et lag. Skulle likevel utvalget komme til den mening at kommunens svar ikke var tilfredsstillende med henvisning til en avtale som ikke finnes og

ut fra det beklage og foranledige at skikkelig svar blir gitt, så vil det være til glede for meg og mange andre og ikke minst til ære for kommunen.

Vanvikan 10 okt. -22.

Ingvar Sæther

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

26.10.2022

Saknr

55/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 22/205 - 2

Forslag til vedtak

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Artikkel - Viktig at ordføreren passer på at alle følger spillereglene

Artikkel - Fjernmøte må være fastsatt i reglementet

Artikkel - Facebook-vennskap er ikke i seg selv tilstrekkelig til å skape inhabilitet

Åpenhetsbarometeret 2022

Saksopplysninger

Utvalget har fått følgende dokumenter som referatsaker:

- Artikkel i Kommunal rapport: Viktig at ordføreren passer på at alle følger spillereglene
- Artikkel i Kommunal rapport: Facebook-vennskap er ikke i seg selv tilstrekkelig til å skape inhabilitet
- Artikkel i Kommunal rapport: Fjernmøte må være fastsatt i reglement
- Rapport - Åpenhetsbarometeret 2022

Bernt svarer: – Viktig at ordføreren passer på at alle følger spillereglene

Kommunal Rapport 05.09.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kommunedirektøren ble sittende på plassen sin selv om han var inhabil. Er det lov?

SPØRSMÅL: Kommunedirektøren ble erklært inhabil i en sak kommunestyret behandlet. Han ble likevel sittende på plassen sin og vekslet noen ord med ordføreren da kommunestyret behandlet saken. Burde kommunedirektøren ha satt seg på en publikums plass, eller er det greit at han ble sittende på plassen sin under møtet?

SVAR: Når en sak behandles i kommunestyret, er det som alminnelig utgangspunkt bare medlemmene av dette som har adgang til å delta i forhandlingene, men kommunedirektøren har møte og talerett, se [kommuneloven § 13–1](#) femte avsnitt. I [forvaltningsloven § 6](#) fastslås imidlertid at den som er inhabil, «er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse».

Det betyr at den inhabile ikke på noen måte kan delta i forvaltningsorganets saksbehandling, verken formelt eller uformelt. Han skal tre helt til side og forlate sin plass i møterommet, og kan bare være til stede der hvis det er et åpent møte, og da utelukkende som tilhører blant publikum.

Den som har fratrudd som inhabil, kan like lite som andre tilhørere kommunisere med ordføreren eller medlemmer av kommunestyret, verken ved å holde innlegg, og absolutt ikke ved å samtale under hånden med noen av dem.

Slik direkte kommunikasjon med enkeltpersoner vil kunne være ulovlig uavhengig av om det foreligger inhabilitet – det er jo å spille inn opplysninger eller synspunkter som ikke er lagt fram og kan inngå i kommunestyremedlemmenes felles vurdering av saken.

Men når dette skjer ved behandlingen av en sak der kommunedirektøren er inhabil, er det særlig uheldig, i og med at man da ikke kan vite om det som sies hadde noe med saken å gjøre, eller var noe helt privat. Det kan lett føre spekulasjoner om hva som har foregått her.

Dette viser hvor viktig det er at ordføreren passer på at alle følger spillereglene etter loven i en slik situasjon, og sørger for at den som er inhabil, klart og tydelig forlater sin plass i rommet, og setter seg på en tilhørerplass atskilt fra medlemmer og møtende fra administrasjonen, og forholder seg helt passiv, så lenge denne saken er under behandling der.

Fjernmøte må være fastsatt i reglementet

Kommunal Rapport 03.10.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Et kommunestyremedlem var forhindret fra å stille fysisk på møtet, men deltok via Teams. Er det lov?

SPØRSMÅL: I et kommunestyremøte var én av representantene forhindret fra å delta fysisk, men deltok via Teams. Hun var da synlig på en skjerm som bare de på podiet så (kommunedirektør, ordfører og politisk sekretær).

Er dette nå en lovlig måte å gjennomføre et møte på, og om ikke – vil det ha noen betydning for gyldigheten av vedtakene som ble gjort. Kan man si at møtet ikke er lovlig satt i et slikt tilfelle?

SVAR: Jeg går ut fra at møtet var innkalt på vanlig måte, og at den aktuelle representanten hadde lovlig forfall. Jeg forstår det slik at hun kunne høre det som skjedde i møtet, delta i debatten og avgi stemme når det ble fattet vedtak. Spørsmålet blir da om kommunestyret var lovlig sammensatt når ett av de medlemmene som deltok i møtet bare var med på en videolenke.

Det klare utgangspunkt er her at møter skal holdes ved fysisk fremmøte av alle medlemmer som ikke har forfall. Det eneste unntaket er møter som holdes som «fjernmøter» etter [kommuneloven § 11–7](#).

Fjernmøte, sies det i loven, «innebærer at deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre». Dette vil også kunne brukes der bare ett eller noen få av medlemmene ikke kan være fysisk til stede i møtet, mens de øvrige sitter i samme lokale.

For at fjernmøte skal kunne benyttes, må det imidlertid på forhånd være fastsatt i reglementet for vedkommende organ at det kan treffes vedtak om å bruke denne møteformen. Organets leder kan da bestemme i innkallingen til det enkelte møte at denne møteformen skal benyttes.

Det er ikke opplyst noe om en slik reglementsbestemmelse om adgang til å benytte fjernmøte i kommunestyret, og heller ikke om at det var angitt i innkallingen til møtet at dette skulle benyttes. Det betyr i så fall at det er de ordinære reglene om avvikling av møter i folkevalgte organer som gjelder, og at det ikke var lovlig å la ett medlem delta ved hjelp av videokonferanseredskap.

Dette er ikke en feil som innebærer at møtet som sådant blir ugyldig, men i saker der det har vært votert, må man se bort fra det aktuelle medlemmets stemmegivning. Hvis dette medlemmets stemme har vært avgjørende for utfallet av voteringen, må dermed vedtaket korrigeres.

Hvis dette medlemmets stemme ikke var avgjørende, mener jeg den feilen som her er gjort, ikke får betydning for gyldigheten av vedtakene. Her gjelder det generelle prinsippet som kommer til uttrykk i [forvaltningsloven § 41](#), om at ved feil ved saksbehandlingen er «vedtaket likevel gyldig når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold».

Facebook-vennskap er ikke tilstrekkelig til å skape inhabilitet

Kommunal Rapport 17.10.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Skaper vennskap på Facebook inhabilitet?

SPØRSMÅL: En saksbehandler og en folkevalgt i en kommune er begge venner på Facebook med en part i en sak. Utover dette er de bare på hils med henne når de møtes tilfeldig for eksempel på gaten eller butikken.

Er saksbehandleren og den folkevalgte inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for avgjørelse i saken eller til å treffe avgjørelse i saken?

SVAR: Vurderingstemaet er her, etter [forvaltningsloven § 6](#) andre avsnitt, om det du beskriver må anses som «særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet» for saksbehandleren og den folkevalgte.

Her er utgangspunktet klart nok at et slik Facebook-vennskap ikke i seg selv er tilstrekkelig til å skape inhabilitet. Det er bare nære personlige vennskap som skaper inhabilitet etter denne regelen. At de hilser på hverandre på gaten eller i butikken når de treffes, er også helt uten betydning her.

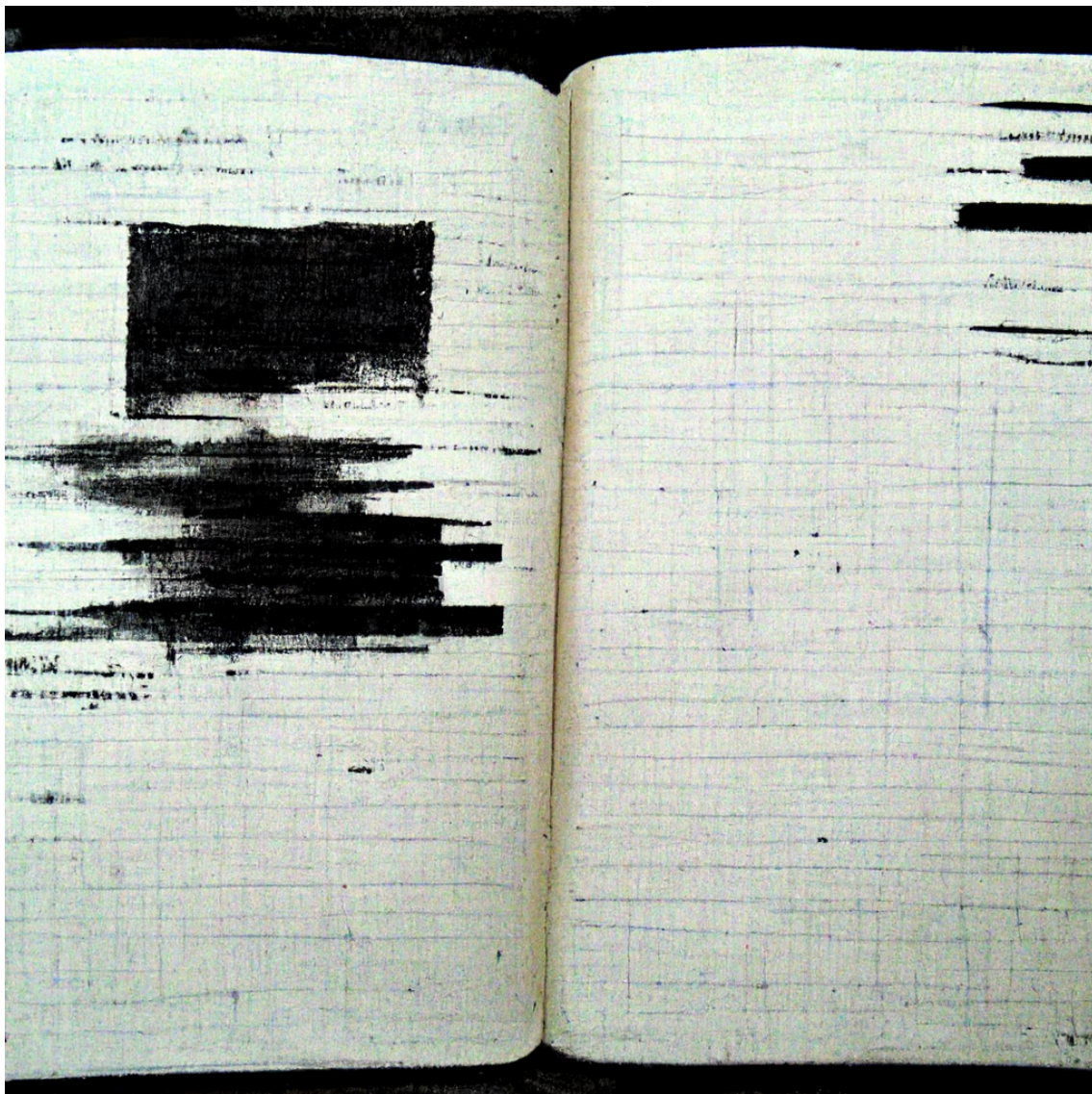
Det kan likevel tenkes situasjoner der denne kontakten på Facebook har en form og et innhold som avdekker et særlig tett kontaktforhold, på samme måte som omfattende privat og personlig brevveksling, slik at den må ses som uttrykk for et så nært personlig vennskap at det medfører inhabilitet etter denne bestemmelsen. Det kan også medføre inhabilitet for saksbehandleren eller den folkevalgte hvis det som står på Facebook-siden, avdekker et personlig engasjement til fordel for denne parten i en konkret sak. Men dette er altså forhold som må kunne påvises og dokumenteres. Facebook-vennskapet er ikke i seg selv tilstrekkelig.

Innsyn i norske kommuner

Åpenhetsbarometeret 2022

Pressens offentlighetsutvalg og Kommunal Rapport

September 2022

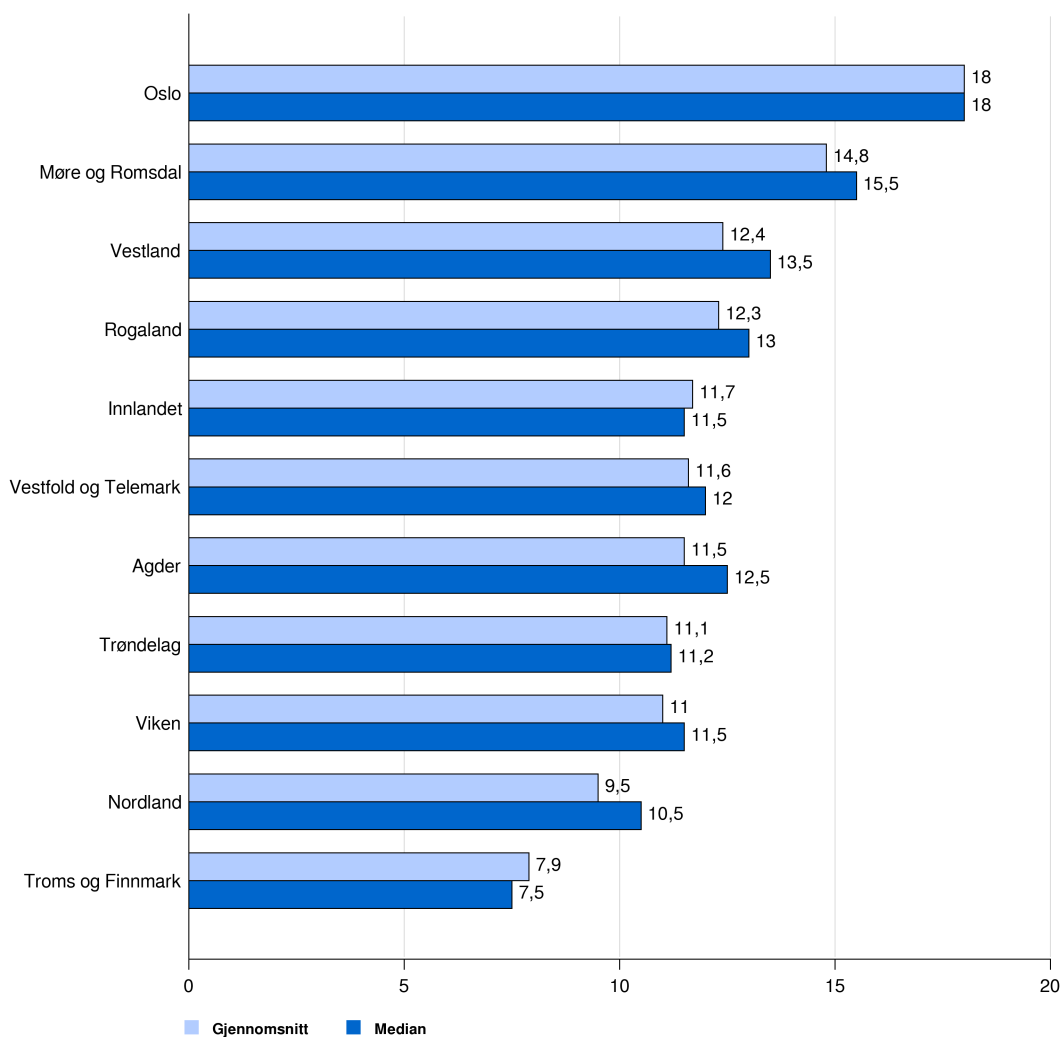

1 Sammendrag

Rindal og Ørland er landets mest åpne kommuner, etter de kriteriene vi har målt etter i denne undersøkelsen, med 20,0 av 20,0 mulige poeng. De er kommunene som, etter våre kriterier, i størst grad legger forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale, slik Grunnlovens § 100 krever. De har gjennomgående gode systemer og løsninger for å sikre åpenhet og innsyn, og gir allmennheten god tilgang til politiske dokumenter.

Verst ut kommer Hvaler, med -2,0. Minimum poengsum i undersøkelsen er -15,0, siden enkelte kategorier kan gi minuspoeng.

Landsgjennomsnittet ligger på 11,2 poeng og median for hele landet er 11,5 poeng. Det er betydelig variasjon mellom kommunene og fylkene. Standardavviket er på 4,5 poeng.

Figur 1: Poengsum for hvert fylke, gjennomsnitt og median.

Oslo og Møre og Romsdal er våre mest åpne fylker. Med 18 poeng ligger Oslo to poeng unna full score, mens Møre og Romsdal har et snitt på 14,8 poeng. Rogaland og Vestland gjør det også sterkt med et snitt på henholdsvis 12,3 og 12,4 poeng. Rogaland gjorde det også sterkt i fjor, mens Vestland har klatret solid opp på lista sammenliknet med fjoråret.

Det står ikke like bra til i nord, med Nordland på et snitt på 9,5 prosent og Troms og Finnmark, som ligger helt nederst, med en snittsum på 7,9 poeng. Nord-Norge blir dermed

igjen den landsdelen som ligger nederst i kåringen, mens Vestlandet er landsdelen som gjør det best. I år som i fjor skiller Harstad seg positivt ut i nord med hele 18,5 poeng, bare 1,5 poeng unna fullt score.

Hovedfunnene presenteres fra side 13 og utover. Tall for enkeltfylker og kommuner begynner på side 20. En alfabetisk sortert liste over resultatene for alle kommunene starter på side 60. En masterfil med alle tallene for hver enkelt kommune kan for øvrig lastes ned på presse.no.

Andre sentrale funn fra årets undersøkelse:

- Flere kommuner (17,7 prosent) har ikke besvart vårt innsynskrav. Det er flere enn i fjor som ikke har svart, men de som svarer, svarer raskere (se 4.1).
- Flere kommuner har gode, søkbare postlister. Dagens søkemulighetene er langt bedre enn da offentlighetsutvalget gjorde tilsvarende undersøkelse i 2011, 2018 og 2021.
- Det er også flere kommuner som publiserer "delvis" og "alle" fulltekstdokumenter, sammenliknet med årene før. I 2021 publiserte 49,9 prosent av kommunene helt eller delvis fulltekstdokumenter, mens i år er vi oppe i 57,9 prosent. Det er altså en ganske fin økning i fulltekstpubliseringen totalt (se 4.2).
- Postlistene har fått lenger levetid sammenliknet med 2021, en klar positiv utvikling (se 4.3).

2 Formål

Hvilken kommune er Norges mest åpne?

Det var spørsmålet Pressens offentlighetsutvalg stilte i 2011, da vi for første gang etablerte en åpenhetsindeks for norske kommuner, og på nytt i 2018 og 2021.

Nå har vi undersøkt det samme igjen. Som i 2021 gjør vi dette sammen med Kommunal Rapport under navnet “Åpenhetsbarometeret”.

Den første kommuneundersøkelsen i 2011 viste oss at altfor mange kommuner på vesentlige punkter mislyktes i å legge forholdene til rette for en “åpen og opplyst offentlig samtale”, slik Grunnlovens § 100 forutsetter. Fjorårets og årets undersøkelser gir et bedre bilde. Mange kommuner legger i dag inn en solid innsats for å tilrettelegge for åpenhet, og det gir resultater. Men fremdeles er det kommuner som henger etter.

Å tilrettelegge for innsyn betyr blant annet å svare raskt på innsynskrav, ha gode, søkbare postlister og ha gode rutiner for rask tilgjengeliggjøring av politiske dokumenter. Dette er faktorer som er helt nødvendig for at mediene skal kunne ivareta sitt samfunnsoppdrag gjennom kritisk og opplysende journalistikk. Og det gjør det mulig for politikere og innbyggere i de enkelte kommunene å holde seg oppdatert og følge med på lokale saker - enten via mediene eller ved selv å søke innsyn. Det skaper grobunn for engasjement. Vet man mer om en sak, er det lettere å engasjere seg gjennom politiske debatter, valg eller i lunsjen på jobben.

Den nye ytringsfrihetskommisjonen, som kom med sin utredning sommeren 2022, la stor vekt på den sterke koblingen mellom ytringsfrihet og retten til informasjon:

Innsyn og offentlighet er en sentral del av ytringsfriheten og en grunnleggende forutsetning for at den er reell. Informasjon er nødvendig for å få ny kunnskap, forstå en sak, utvikle meninger og begrunne synspunkter. Fra myndighetenes side kan det å holde tilbake informasjon være et middel for å skjule feil og maktmisbruk, hindre kritikk og beholde makten. Åpenhet skaper tillit og motvirker mistro og konspirasjonsteorier.

NOU 2022:9 kapittel 11.1

Åpenhetsbarometeret ble også vist til direkte i Ytringsfrihetskommisjonens rapport:

Presseorganisasjonene og enkelte politikere har tatt til orde for at det innføres økonomiske sanksjoner for brudd på offentleglova. Det vises til at sanksjoner vil være et «ris bak speilet» og at det kan være forebyggende, oppdragende og ansvarliggjørende. Kommisjonen ønsker ikke å foreslå økonomiske sanksjoner, men vil peke på alternativer som etter kommisjonens oppfatning vil gi bedre effekt. Et mulig tiltak kan være å offentliggjøre årlige lister over virksomheter som bryter offentleglova og andre lover som skal sikre innsyn og åpenhet, som arkivloven. En slik liste kan være parallell til de såkalte ROBEK-listene, som offentliggjør kommuner med betinget godkjenning og kontroll. Kommunene og fylkeskommunene som er i ROBEK skal fastsette en tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse. Tilsvarende vil etater og virksomheter som bryter med offentleglova og arkivloven måtte utarbeide en tiltaksplan som sikrer bedre etterlevelse. Kommisjonen vil også trekke fram åpenhetsbarometeret som en mulig inspirasjon. Det er en oversikt og sammenligning over åpenheten i samtlige kommuner som har blitt gjennomført av Kommunal Rapport og Pressens offentlighetsutvalg, sist gang i 2021.

NOU 2022:9 kapittel 11.8.2.4

Vi vil understreke: Vårt mål er ikke å lage en ROBEK-liste over kommuneåpenhet. Vi bruker mest plass på å vise hva de beste kommunene gjør riktig, til inspirasjon og etterfølgelse for andre.

Det er i samfunnets og demokratiets interesse at offentlighetsprinsippene etterleves best mulig. Derfor forsøker vi å synliggjøre hvilke kommuner som gjør dette bra, og hvilke som kan bli bedre. Målet er å vise hvordan alle kommuner med enkle tiltak kan utvise mest mulig åpenhet, håpet er at alle norske kommuner maksimerer innsatsen på dette området.

Vi skjønner at det kan være kjedelig å havne nederst. Heldigvis er det enkelt å klatre: Det er bare å se på hva sammenliknbare kommunene som har havnet høyere opp på lista har gjort.

3 Metode

Åpenhetsbarometeret 2022 er, som forrige gang, basert på en vurdering med tre ulike innfallsvinkler:

- Spørsmål, internt skjema. Postlistesjekk foretatt av Kommunal Rapport og Pressens offentlighetsutvalg
- Spørsmål, eksternt skjema. Besvart av kommunene selv
- Innsynskrav. Vi ba om innsyn i revisors beretning for kommuneregnskapet for 2021.

Undersøkelsen er gjennomført sommeren og høsten 2022. Et egenutviklet databaseverktøy ble tatt i bruk for å administrere, samle inn og analysere data om 356 kommuner til denne undersøkelsen.

3.1 Spørreskjemaet

Vi opprettet et todelt spørreskjema, med en *intern* og en *ekstern* del.

3.1.1 Spørsmålsoversikt, internt skjema

Det *interne* skjemaet besto av til sammen fem punkter/spørsmål, som Kommunal Rapport og medlemmer av offentlighetsutvalget fylte ut etter å ha gjort sine undersøkelser mot hver kommune:

- Innsyns kontroll (revisjonsrapport)
  - Hvor mange *virkedager* brukte kommunen på å innvilge innsynskravet?
    - * 1 virkedag: **3,0 poeng**
    - * 2-3 virkedager: **2,0 poeng**
    - * 4-5 virkedager: **0,0 poeng**
    - * 6-7 virkedager: **-1,0 poeng**
    - * Delvis innsyn: **-2,0 poeng**
    - * 8 virkedager eller mer: **-2,0 poeng**
    - * Avslag på innsyn: **-3,0 poeng**
- Hjemmesidesjekk
  - Har kommunen postjournal på nett?
    - * Ja, vanlig / mulig å bla kronologisk: **1,0 poeng**
    - * PDF eller annet format som hindrer kronologisk søk: **-1,0 poeng**
    - * Nei: **-3,0 poeng**
  - Hva slags søkefunksjon har postjournalen på kommunens nettside?
    - * Avansert søk (tidsrom, avsender/mottaker, fritekst m.m.): **2,0 poeng**
    - * Enkelt søk (kun fritekst eller manglende søk på tidsrom): **1,0 poeng**
    - * Ingen / har ikke journal på nett: **0,0 poeng**
  - Har kommunens postjournal fulltekstdokumenter på nett?
    - * De fleste dokumenter, både inn- og utgående: **2,0 poeng**
    - * Delvis: **1,0 poeng**
    - * Nei / har ikke postjournal på nett: **0,0 poeng**

3.1.2 Spørsmålsoversikt, eksternt skjema

Det *eksterne* skjemaet ble distribuert til respondentene via e-post:

- Hjemmesidesjekk
  - Har kommunens nettsider kontaktinformasjon til kommunens politikere?
    - * Både e-postadresse og telefonnummer: **2,0 poeng**
    - * Bare e-postadresse: **1,0 poeng**
    - * Bare telefonnummer: **1,0 poeng**
    - * Nei: **0,0 poeng**
  - Har kommunen byggesak-systemet sitt på nett?
    - * Ja: **2,0 poeng**
    - * Nei: **0,0 poeng**
  - Gir kommunens nettsider informasjon om innsynsretten etter offentleglova?

- * Loven er omtalt sammen med lenke til rettleiar til offentleglova: **1,5 poeng**
  - * Loven er omtalt og kommunen forklarar på sine nettsider hvordan innsynsretten fungerer: **1,5 poeng**
  - * Loven er omtalt og lenket til: **1,0 poeng**
  - * Loven er omtalt: **0,5 poeng**
  - * Nei: **0,0 poeng**
- Forhåndsbestemt levetid for postliste på nett
    - Har kommunen en forhåndsbestemt, maksimal levetid for postliste på nett?
      - * Nei: **0,5 poeng**
      - * Ja, 2 år eller mer: **0,0 poeng**
      - * Ja, 12-23 måneder: **-0,5 poeng**
      - * Ja, 6-11 måneder: **-1,0 poeng**
      - * Ja, 4-5 måneder: **-1,5 poeng**
      - * Ja, 0-3 måneder: **-2,0 poeng**
- Tidsspenn for postliste på nett i øyeblikket
    - Hvor langt tilbake i tid går kommunens nåværende, publiserte postliste?
      - * 2 år eller mer: **0,0 poeng**
      - * 12-23 måneder: **-0,5 poeng**
      - * 6-11 måneder: **-1,0 poeng**
      - * 4-5 måneder: **-1,5 poeng**
      - * 0-3 måneder: **-2,0 poeng**
- Interne dokumenter
    - Journalføres organinterne dokumenter i kommunens offentlige postliste?
      - * Ja, noen: **1,0 poeng**
      - * Ja, alle: **1,0 poeng**
      - * Nei: **0,0 poeng**
- Saksdokumenter knyttet til politisk virksomhet
    - Legges politiske saksdokumenter ut på nett?
      - * Legges ut: **1,0 poeng**
      - * Legges ut bare av og til: **-1,0 poeng**
      - * Legges ikke ut: **-2,0 poeng**
    - Når legges politiske saksdokumenter ut på nett?
      - * Samtidig med utsendelse til politikerne, senest innen 2 døgn: **1,0 poeng**
      - * Senere enn to døgn: **0,0 poeng**
      - * Legges ikke ut: **-1,0 poeng**
    - Hvor fort legges protokollen fra politiske møter ut på nett?
      - * 1-2 dager etter møtet: **1,0 poeng**
      - * Legges ikke ut: **0,0 poeng**
      - * Mer enn 2 dager etter møtet: **0,0 poeng**
    - Legges ettersendte politiske saksdokumenter ut på nett samtidig med at de tilgjengeligjøres for politikerne, eller senest innen 2 døgn etter?
      - * Ja: **1,0 poeng**

- * Nei: **0,0 poeng**
- * Legges ikke ut: **0,0 poeng**
- Journalføring av tekstmeldinger
  - Journalføres tekstmeldinger?
    - * Ja: **1,0 poeng**
    - * Nei: **0,0 poeng**
- Journalføringspraksis, kommunale selskaper
  - Er postlister for kommunale foretak (KF) publisert på nett?
    - * Ja, alle: **0,0 poeng**
    - * Har ikke kommunale foretak: **0,0 poeng**
    - * Ja, noen: **-1,0 poeng**
    - * Nei, ingen: **-2,0 poeng**

Da denne rapporten ble skrevet, hadde 344 kommuner svart på spørreskjemaet, mens 12 ikke hadde svart, etter gjentatte purringer.

3.2 Innsynskrav

Vi ønsket å måle hvor lang tid kommunene brukte på å besvare et innsynskrav. For å gjøre dette sendte vi en e-post til samtlige kommuner kl. 08.47 onsdag 11. mai 2022, der vi ba om innsyn i revisors beretning for kommunens kommuneregnskap for 2021. Dette er et dokument som etter kommuneloven § 24-8 skal være avgitt til kommunestyret innen 15. april, og som det ikke vil være hjemmel for å unnta fra innsyn.

En praktisk utfordring var at enkelte kommuner ikke hadde levert revisjonsberetning innen kommunelovens frist. De som meldte fra om dette ga innsyn i den midlertidige innberetningen - og fikk da full pott.

Det er viktig for pressen og andre innsynssøkere å kunne sende konkrete innsynskrav i dokumenter som ikke fremgår av kommunenes postliste, og det er viktig at kommunene har systemer og rutiner for å besvare slike innsynskrav. Som i fjor har enkelte kommuner meldt tilbake at innsynskravet havnet i innboksen til ansatte som var i permisjon eller på annen måte ikke nådde fram. Dette utdypes noe både i pkt. 4.2 og i 6 (feilkilder).

3.3 Postlistesjekk

Postlistesjekken ble gjennomført av Kommunal Rapport og Pressens offentlighetsutvalg gjennom en manuell gjennomgang av kommunens postlister. For å få full score må det være mulig å både gjøre fritekst-søk og søk bakover i tid, og man må ha mulighet til å laste fulltekstdokumenter rett ned fra postlisten.

I spørsmålet om søkefunksjon på postlista må det være mulig å søke på avgrenset tidsrom for å oppnå «avansert søk». Postlister som har flere søkealternativer, men som mangler muligheten til å søke på dokumenter over en definert tidsperiode, har blitt registrert som «enkelt søk».

For å kunne orientere seg effektivt i dokumentmengden på kommunens postliste mener vi søk på avgrenset tidsperiode er et viktig bidrag for åpenheten.

For publisering av fulltekstdokumenter skilles det på følgende kategorier: ”Ingen”, ”delvis” og ”de fleste eller alle”. Dette er målt manuelt ved gjennomsyn av en periode i postjournalen. Basert på denne kontrollen har vi sett på hvor mange prosent av offentlige dokumenter som er publisert i fulltekst. Kommuner som har publisert mer enn 80 prosent er registrert som ”de fleste”, mens de resterende kommuner som publiserer fulltekstdokumenter, har fått resultatet ”delvis”. Dette gjør at kommuner som har publisert et fåtall dokumenter har fått samme score som kommuner som har publisert en vesentlig høyere prosentandel. Det kan oppleves urettferdig for enkelte kommuner. Samtidig kan kommuner som allerede i dag publiserer mange dokumenter, men ikke når opp til ”de fleste”, se på dette som en motivasjon til å gjøre det bedre til neste undersøkelse. Det er ikke nødvendigvis langt igjen til full score. Kommuner som ligger lavt her bør se til andre kommuner og lære. Se for øvrig feilkilde-kapittelet.

3.4 Svarprosent

Av 356 kommuner, var det 12 som ikke hadde besvart undersøkelsen innen publiseringstidspunktet. Det gir en høy svarprosent på 96,6.

Fylke	Antall kommuner	Antall svar	Svarprosent
Innlandet	46	46	100,0 %
Møre og Romsdal	26	26	100,0 %
Oslo	1	1	100,0 %
Rogaland	23	23	100,0 %
Trøndelag	38	38	100,0 %
Vestfold og Telemark	23	23	100,0 %
Vestland	43	43	100,0 %
Troms og Finnmark	39	37	94,9 %
Viken	51	48	94,1 %
Nordland	41	37	90,2 %
Agder	25	22	88,0 %

Tabell 1: Sju fylker klarte en svarprosent på 100 prosent. Det er imponerende, særlig i de kommunerrike fylkene.

Kommune	Fylke
Bærum	Viken
Flekkefjord	Agder
Halden	Viken
Hvaler	Viken
Hægebostad	Agder
Moskenes	Nordland
Nordkapp	Troms og Finnmark
Skjervøy	Troms og Finnmark
Sørfold	Nordland
Vestvågøy	Nordland
Øksnes	Nordland
Åmli	Agder

Tabell 2: Disse kommunene har helt unnlatt å svare på våre henvendelser i forbindelse med undersøkelsen. De har fått flere purringer over en periode på mer enn tre måneder. Den første henvendelsen ble sendt ut 11. juni.

3.5 Kontradiksjon

Før publisering av rapporten, fikk alle kommunene mulighet til å komme med innspill til opplysningene Kommunal Rapport og offentlighetsutvalget har samlet inn om dem. Se for øvrig eget kapittel om feilkilder.

3.6 Noen endringer fra i fjor

Det er noen justeringer i undersøkelsen og spørreskjemaet fra i fjor til i år.

I fjor ba vi både om innsyn i kommunedirektørens arbeidsavtale og ordførerens lønn og godtgjørelse. Sistnevnte fordi det kunne innfris med hjemmel i offentleglovas § 9 hvis det ikke eksisterte som et dokument allerede i kommunen, og vi ville sjekke om det kunne ha betydning for svarprosent etc. Det hadde det ikke, og vi har derfor gått tilbake til å bare ha ett innsynskrav (som i 2018). Innsynskravenes vekt i undersøkelsen er med det lavere - særlig siden svarene her kan få stort utslag (raskt svar gir tre poeng, manglende svar gir tre minuspoeng). Når innsynskravene vektet lavere totalt, får de andre spørsmålene, som alle på ulikt vis måler de overordnede og praktiske rammene for åpenhet og innsyn, naturlig nok noe høyere vekt.

I tillegg har vi fjernet noen spørsmål, blant annet knyttet til publisering av politiske dokumenter, fordi det var en viss overlapp mellom innholdet i noen av spørsmålene i fjor.

Vi la også til svaralternativet ”har ikke kommunale foretak” på spørsmålet knyttet til dette, og justerte poenggivningen, slik at ingen kommuner ”straffes” fordi de ikke har kommunale foretak (det var for eksempel tilfelle med fjorårsvinner Modalen).

Vi har også fjernet spørsmålet om styreverregisteret, da registrering der nå (slik vi forstår det) skjer automatisk.

3.7 “Åpen”, men på hvilken måte?

Det er relevant å diskutere hvorvidt kriteriene i undersøkelsen gir et reelt bilde av åpenheten i kommunene, noe vi også har poengtert tidligere.

En kommune har for eksempel påpekt at de vanligvis bruker kort tid på å besvare ”vanlige” innsynskrav i dokumenter fra postlista, og at våre innsynskrav som var sendt til postmottaket hadde havnet litt mellom ulike stoler. Dette er i og for seg en relevant innvending. Men det ville vært umulig for oss å gjøre en kvantitativ undersøkelse basert på slike innsynskrav, fordi vi ikke nødvendigvis ville funnet like saker i de ulike kommunenes postlister.

Pressens offentlighetsutvalg har i mange sammenhenger også påpekt at prøvesteinen på åpenhet er kontroversielle saker. Vi har sett – både i kommunale og statlige organer – at åpenheten først settes på prøve der dokumenter og innsyn kan resultere i kritikk av forvaltningens håndtering av saker.

Dessverre er det umulig å måle nettopp disse poengene i en kvantitativ undersøkelse, da de fleste kommuner heldigvis ikke opplever alvorlige kriser så ofte. Disse krisene vil også være ulike, og det vil være umulig å sette opp like kriterier.

Selv om vi ikke kan fortelle hele sannheten om hvor åpen den enkelte kommune er, mener vi at undersøkelsen bringer frem viktig informasjon om åpenhet i norske kommuner. Den gir en oppdatert oversikt over hva som “i det minste må være til stede” for å kalle kommunen åpen.

4 Funnene

- **Best i landet:** Rindal og Ørland (20,0 poeng)
- **Dårligst i landet:** Hvaler (-2,0 poeng)
- **Beste fylke:** Oslo (18,0 poeng)
- **Dårligste fylke:** Troms og Finnmark (7,9 poeng)

Landsgjennomsnittet er på 11,2 poeng, median er 11,5.

Førsteplassen deles altså mellom Rindal og Ørland. Nærmere omtale av vinnerkommunene finnes i kapitlene om de enkelte fylkene.

Sammenliknet med undersøkelsene i 2018 og 2021 kan vi si:

- Det er dessverre en økning i antall kommuner som ikke besvarte innsynskravet vi sendte dem. Samtidig kom svarene fra de som faktisk svarte raskere enn foregående år. Se seksjon 4.1.
- Det er flere kommuner med postlister med gode søkefunksjoner enn tidligere. Se seksjon 4.2.
- Det er også noen flere kommuner som har fulltekstdokumenter direkte klikkbare i postlista nå, se seksjon 4.3. Dette er positivt, men vi håper enda flere vil gi dette tilbudet til sine innbyggere for å sikre reelle innsynsmuligheter.
- Postlistene har fått lenger levetid enn i 2021, en klar positiv utvikling. Se seksjon 4.4.
- Publisering av politiske dokumenter ser stort sett ut til å være på plass, slik det også var i 2018 og 2021.
- Kommunene har blitt flinkere til å opplyse om innsynsretten på sine hjemmesider.
- Det er fortsatt et forbedringspotensial knyttet til postlister i de kommunale selskapene.

4.1 Innsyn

- 76 kommuner (21,3 prosent) gikk ut over lovens krav på tre virkedager, før de innvilget innsynsbegjæringen.
  - 55 kommuner (15,4 prosent) brukte mer enn fem dager.
  - 40 kommuner (11,2 prosent) brukte 8 dager eller mer.
- Hele 49,4 prosent av kommunene besvarte innenfor 1 virkedag. Dette er god forbedring fra 2021 (den gang var det 24,6 prosent).
- Samtidig er det hele 17,7 prosent som i år ikke har besvart innsynskravet. Årsakene er trolig sammensatte.
  - Kan den negative utviklingen skyldes at vi i år ba om innsyn i kommunenes revisjonsrapport og ikke kommunedirektørens arbeidsavtale? Det kan hende, men det skal ikke være vanskeligere å finne eller oversende dette dokumentet.
  - Enkelte kommuner svarte i kontradiksjonsrunden at de ikke hadde mottatt innsynskravet. Vi opplyste da om når det var sendt ut, og flere av disse bekreftet tilbake at det ved nærmere ettersyn faktisk var mottatt. En kommune har opplyst at de mistenker at innsynskravet havnet i spamfilteret (etter en grundig undersøkelse). Vi sendte i år ut innsynskravene samlet, men tok alle tilgjengelige forholdsregler for å sørge for at eposten skulle komme fram (se feilkilde-kapittelet om dette).

- Det er uansett et stort og gjentakende problem at innsynskrav som sendes til kommunenes epostmottak behandles på annen måte enn innsynskrav sendt fra postlistene, og problematisk at 17,7 prosent av innsynskravene ikke ble besvart. Uansett om et manglende svar skyldes menneskelig feil, svikt i rutiner eller tekniske årsaker, er det et problem for den som venter på svar.
- I 2018 var det 10 kommuner som ikke svarte, og i 2021 var det 33.

4.2 Postlistene

- 1 kommune mangler postjournal på nett, og denne kommunen har lovet at dette skal komme senere i år.
- 6 kommuner har postlister i et format som ikke gjør det enkelt å bla kronologisk gjennom postene. Forbedringen fra 2018 (den gang var det hele 54 kommuner) er kraftig, men det er også én kommune mindre enn i fjor. Utviklingen er altså fortsatt positiv.
- 7 kommuner har ikke søkefunksjon for postlister på nett. Dette tallet er langt lavere enn i 2018 (da var det 96 kommuner (23 prosent)). I fjor var det 10 kommuner som ikke hadde dette. Også her peker pila i riktig retning.
- 51 kommuner har bare enkelt søk i postjournalene på nett. I fjor var det totalt 61 kommuner som kun hadde enkelt søk, og i 2018 var det hele 105 kommuner med en slik løsning. Her er det også snakk om solid, og vedvarende forbedring, siden 2018.

4.3 Fulltekstdokumenter i postliste

- 147 kommuner (41,3 prosent) har lagt ut de fleste fulltekstdokumenter direkte klikkbare fra postjournalen på nett. Dette er på samme nivå som i 2021. I 2018 var det nede i 33 prosent.
- 59 kommuner legger delvis ut fulltekstdokumenter. Tar vi med disse kommunene, publiserer 57,9 prosent av kommunene helt eller delvis fulltekstdokumenter på sine nettsider. I 2021 var det 30 kommuner i delvis-kategorien, og summen av de to kategoriene var 49,9 prosent. Det er altså en ganske fin økning i fulltekstpubliseringen totalt.

4.4 Avpublisering av postlister

Et av våre hovedfunn i 2021 var at mange kommuner viste stor iver etter å avpublisere eldre postliste-oppføringer etter at det er gått en viss tid. Vi avdekket en vesentlig økning i antall kommuner som valgte å avpublisere postjournalen sammenliknet med 2018. I år har det snudd. Fra 36 kommuner i 2021 er det i år 99 kommuner 27,8 som oppgir at de ikke avpubliserer postjournalen.

Avpublisering av postjournaler var noe vi advarte mot i fjor. Først og fremst fordi det er vanskelig å følge saker når postjournalen forsvinner etter tre måneder. Men også fordi vi mener det direkte motarbeider hele formålet med å ha en postjournal - å gi samfunnet en mulighet til å følge saker over tid. Å vise til personvern hensyn som begrunnelse for å gi postjournalen en så kort levetid er verken tilstrekkelig eller forholdsmessig. Som vi også påpekte i fjor er det ikke opp til leverandørene av systemer for postjournalen å definere hvor lenge journalen skal gjøres tilgjengelig. Årets resultat tyder på at flere kommuner har tatt dette på alvor og foretatt egne konkrete vurderinger av hvor lenge en postjournal bør få leve. Det er veldig positivt. Full uttelling får de kommunene som ikke har noen begrensninger på tid. Dette gir journalister, politikere og alle som er interessert i å følge saker, gode muligheter til å gjøre nettopp dette. Vi håper dette er en utvikling som fortsetter, og at enda flere kommuner lar postjournalen leve lenger på nett.

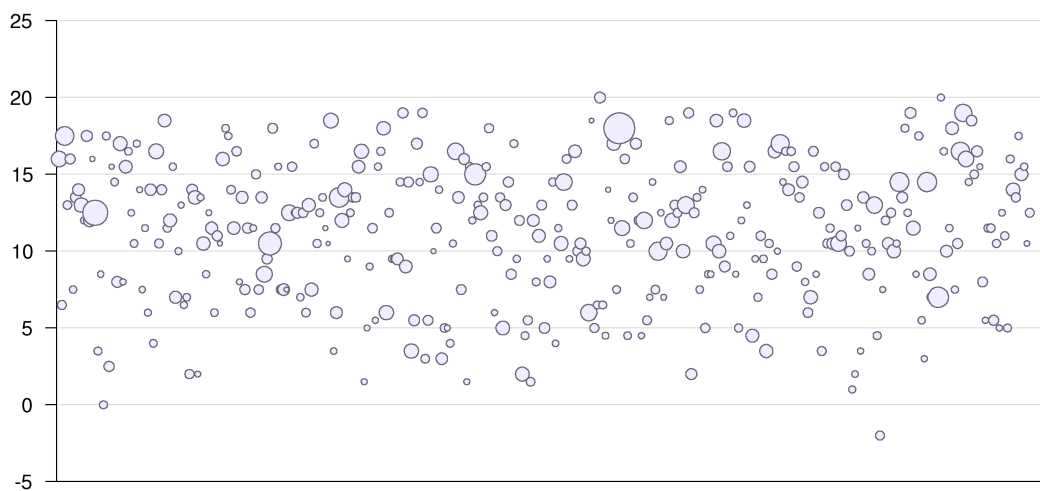
4.5 Store kommuner mest åpne

Et av funnene i undersøkelsen vi gjorde både i 2018 og i fjor var at folkerike kommuner hadde en tendens til å være mer åpne enn kommuner med lavt folketall. Den samme tendensen gjør seg gjeldende i år målt etter gjennomsnittlig poengsum.

Det er samtidig verdt å merke seg at det er flere småkommuner som gjør det sterkt i undersøkelsen, blant annet Dovre og Modalen.

Folketall.....	Antall	Poengsnitt
Over 100000	7	13,0
20-100000	55	12,3
10-20000	49	12,3
5-10000	68	11,7
3000-5000	45	11,2
2000-3000	53	10,8
1000-2000	53	8,8
Under 1000	21	11,0

Tabell 3: Gjennomsnittlig poengsum i kommunene, per folketall.

Figur 2: Sammenligning av innbyggertall og poengscore. Størrelsen på punktene tilsvareer innbyggertallet per 2020, og vertikal plassering angir samlet poengsum (y-aksen).

4.6 Bedring i Høyre- og SV-kommunene

I år som i fjor kommer de to Venstre-styrte kommunene best ut, mens MDG-styrte Vardø havner nederst.

Høyre-kommunene gjør det i år nest best, en liten oppgang fra 2021. SV-kommunene har også en fin økning, nest siste, til tredjeplass.

De to største ordfører-partiene, Ap og Sp, gjør det omtrent som i fjor. En må selvsagt være varsom med å trekke for store slutninger av dette, særlig når antallet kommuner som har ordfører fra de tre partiene som skiller seg ut i topp og bunn er så få.

#	Parti	Ant.	Snitt
1	V	2	17,0
2	H	33	11,7
3	SV	6	11,6
4	Sp	133	11,5
5	Ap	149	11,0
6	Andre	14	10,4
7	KrF	10	10,2
8	Frp	3	8,7
9	MDG	1	8,0

Tabell 4: Gjennomsnittlig poengberegning for kommunene, gruppert etter ordførerens partitilhørighet.

4.7 Kontaktinformasjon

- 255 kommuner (71,6 prosent) har *både* telefonnummer og e-postadresser til flesteparten av politikerne på sine hjemmesider. I fjor var dette tallet 64,1 prosent, og i 2018 var det nede på 58 prosent dette. Vi ser med andre ord en jevn forbedring over tid, også her.
- 18 kommuner (5,1 prosent) hadde ingen av delene på sine hjemmesidener. Det er 12 færre enn i fjor, og en solid forbedring.

4.8 Journalføring av tekstmeldinger

45,5 prosent av kommunene opplyser at de journalfører tekstmeldinger. Dette er på omtrent tilsvarende nivå som i 2021.

4.9 Byggesaker

- 50,6 prosent av kommunene har en eller annen form for byggesakssystem på nett. I 2021 var det 44 prosent, altså en liten, men fin økning.

4.10 Innsynsretten

- 45 kommuner (12,6 prosent) har ingen informasjon om innsynsretten på sine hjemmesider.
- 143 kommuner (40,2 prosent) har fått full pott – med omtale av innsynsrett/offentleglova, lenke til loven og lenke til Justis- og beredskapsdepartementets rettleiar til loven.
- Det er flere kommuner som har informasjon ute nå enn i 2021. Antall kommuner som har omtale av innsynsrett, med lenke til lov og veileder har fordoblet seg sammenliknet med året før. Fra fjorårets 22 prosent er det i år 40 prosent som har fått full pott.

Dette er veldig positivt først og fremst fordi det er viktig for samfunnet at disse grunnleggende rettighetene spres og opplyses om fra kommunenes side.

- Kanskje har det hjulpet at vi har kartlagt og påpekt dette helt tilbake til 2011. Å ha denne informasjonen lett tilgjengelig for folk gjør at flere kanskje benytter seg av den lovfestede innsynsretten, noe som også er et uttalt mål med loven.

4.11 Når publiseres politiske dokumenter?

- Alle kommuner oppgir at de publiserer politiske dokumenter, og kun 3 av dem (0,8 prosent) oppgir at disse blir publisert senere enn to døgn etter at de ble sendt ut til politikerne.

4.12 Når publiseres møteprotokoller?

- Alle kommuner oppgir at de publiserer møteprotokoller. 276 kommuner (77,5 prosent) publiserer disse raskt, det vil si én til to dager etter møtet.
- 60 kommuner (16,9 prosent) venter mer enn to dager før de publiserer protokollene.

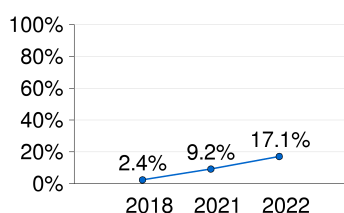
4.13 Kommunale selskaper/foretak i kommunens postliste

- Av de 337 kommunene som svarte på spørsmålet, oppga 75 kommuner at de ikke tok med foretak og selskaper i sine postlister.
- Bare 51 kommuner (14,3 prosent) opplyser at alle foretakene deres er med i den publiserte postlisten. Tar vi med de kommunene som har svart at "noen" av foretakene er med, er det totalt 91 kommuner som har med alle eller noen foretak og selskaper i sine postlister (25,6 prosent).
- Enkelte mindre kommuner har ikke kommunale foretak, og gikk i tidligere undersøkelser glipp av muligheten til poeng i denne kategorien. Dette er nå justert, slik at de ikke "straffes" for dette poengmessig (se kapittel om feilkilder for utdypning).

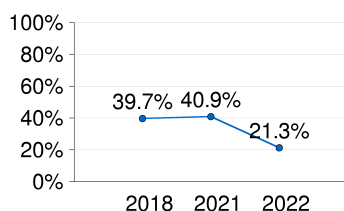
4.14 Tendenser siden forrige undersøkelse

Vi har sett nærmere på utvikling siden 2018 og 2021 for noen utvalgte spørsmålsstillinger. For sammenlikningens skyld viser grafikken nedenfor andel av samtlige kommuner, og tar dermed høyde for at det var 422 kommuner i Norge i 2018, mot 356 i 2021 og i dag. Til forskjell fra 2018-rapporten, er alle kommuner tatt med i prosentregnestykkene fra 2021 og 2022, uansett om de har svart på spørsmålet eller ikke.

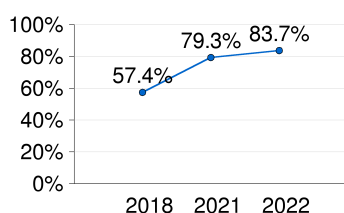
☹ Flere svarer ikke på innsynskrav

En større andel av kommunene ignorerte innsynskravet vårt i år sammenlignet med 2021 og 2018.

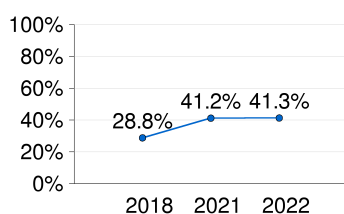
☺ Raskere svar

Andelen kommuner som brukte mer enn tre dager på å behandle begjæring om innsyn er vesentlig lavere enn i 2021 og 2018.

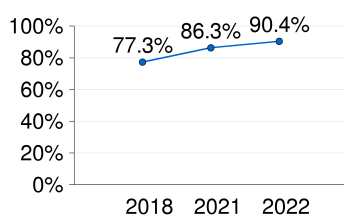
☺ Vanligere med avanserte søkefunksjoner

En stadig større andel kommuner tilbyr avansert søkefunksjonalitet i sine postlister på nettet. Her fortsetter den positive utviklingen.

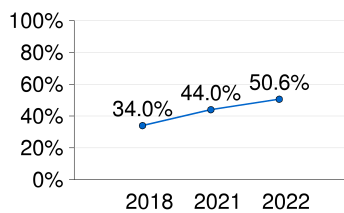
☺ Fortsatt under halvparten med fulltekst

Andelen som har publisert de fleste av sine dokumenter som fulltekst i postlisten på nett har økt betraktelig siden 2018, men siden i fjor har det stått stille.

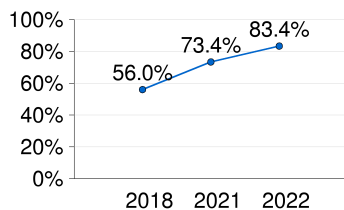
☺ Lettere å få kontakt med politikerne

Stadig flere kommuner publiserer én eller annen form for kontaktinformasjon til kommunens politikere på sine hjemmesider. Andelen har økt betydelig siden 2018 og fortsatt å øke siden 2021.

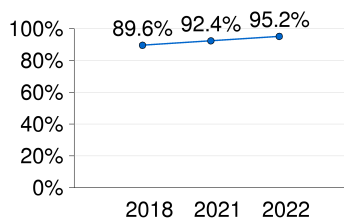
☺ Flere byggesaker på nett

Det er en stadig større andel av kommunene som legger byggesakssystemet sitt ut på nett i søkbar form.

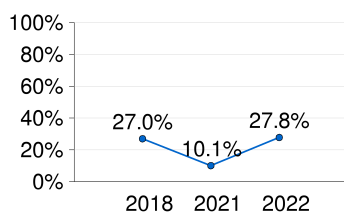
☺ Flere opplyser om innsynsretten

Kommunenes innbyggere serveres oftere enn tidligere informasjon om innsynsretten på kommunenes nettsider. Dette spenner fra tilfeller der offentlighetsloven er nevnt, til dem som har lenket både til lovverket og rettlederen.

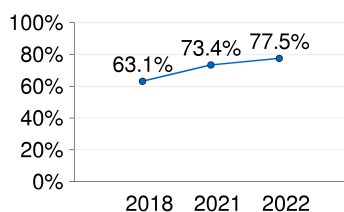
☺ Politiske saksdokumenter på nettsidene

Politiske saksdokumenter publiseres i svært stor grad - dette er kjempebra.

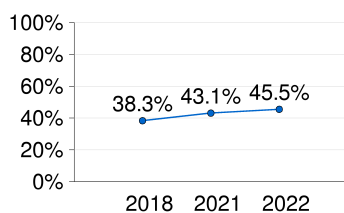
☺ Flere lar postlistene ligge igjen

Etter en urovekkende utvikling knyttet til tidlig sletting av offentlige postlister, har trenden snudd fra 2021 til 2022. Nå er det igjen over 27 prosent av kommunene som ikke sletter "gamle" postlister fra nettsidene sine.

☺ Kjappere protokoller

En stadig større andel av kommunene får protokollene etter politiske møter ut på nettsidene sine i løpet av 1-2 dager.

☺ Noe mer journalføring av SMS-er

Nok et tall som helst burde vært betydelig høyere, men tendensen er i det minste positiv!

5 Fylkesoversikt

#	Fylke	Antall	Median	Snitt
1	Oslo	1	18	18,0
2	Møre og Romsdal	26	15,5	14,8
3	Vestland	43	13,5	12,4
4	Rogaland	23	13	12,3
5	Innlandet	46	11,5	11,7
6	Vestfold og Telemark	23	12	11,6
7	Agder	25	12,5	11,5
8	Trøndelag	38	11,25	11,1
9	Viken	51	11,5	11,0
10	Nordland	41	10,5	9,5
11	Troms og Finnmark	39	7,5	7,9

Tabell 5: Poengsum per fylke, median og gjennomsnitt. Sortert fra best til dårligst etter gjennomsnitt.

5.1 Viken

#	Kommune	Poeng
1	Øvre Eiker	18,0
2	Lillestrøm	17,5
3	Rælingen	16,5
3	Fredrikstad	16,5
5	Lørenskog	16,0
6	Våler	15,5
7	Nesodden	15,0
7	Ullensaker	15,0
7	Råde	15,0
10	Sarpsborg	14,5
10	Drammen	14,5
10	Hole	14,5
10	Asker	14,5
14	Modum	14,0
15	Frogn	13,5
15	Nittedal	13,5
15	Hemsedal	13,5
18	Moss	13,0
18	Nordre Follo	13,0
20	Jevnaker	12,5
20	Indre Østfold	12,5
22	Aurskog-Høland	12,0
22	Lier	12,0
22	Ringerike	12,0
25	Marker	11,5
25	Skiptvet	11,5
27	Lunner	11,0
27	Ås	11,0
29	Kongsberg	10,5
29	Nes	10,5
29	Sigdal	10,5
29	Nesbyen	10,5
29	Gol	10,5
29	Enebakk	10,5
35	Flå	10,0
36	Krødsherad	9,5
36	Hurdal	9,5
36	Rollag	9,5
39	Vestby	8,5
40	Flesberg	7,5
41	Eidsvoll	7,0
41	Bærum	7,0
43	Nore og Uvdal	6,0
43	Nannestad	6,0
43	Halden	6,0
46	Ål	5,5
46	Gjerdrum	5,5
48	Hol	5,0
49	Aremark	4,0
50	Rakkestad	2,5
51	Hvaler	-2,0

Tabell 6: Poengoversikt, kommunene i Viken. I Viken har Halden, Hvaler, Bærum ikke svart på undersøkelsen.

5.1.1 Viken: Øvre Eiker med kjempebyks

Landets største fylke er tredje sist på fylkeslista. Fire kommuner har ikke svart på undersøkelsen.

- ☹ 16 av 51 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 47 av 51 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- ☹ 45 av 51 kommuner innvilget helt kravet om innsyn i revisjonsrapport
- ☹ 9 av 51 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹ 16 av 51 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 48 av 51 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 22 av 51 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 47 av 51 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider

***Figur 3:** Viken i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strekmann) eller bra (smilemann).*

Som i fjor havner Viken på 9. plass av landets 11 fylker. Helt i toppen av fylkeslista finner vi i år Øvre Eiker, med bunnsolide 18 poeng. Kommunen har i løpet av 2022 fått en splitter ny postliste, med fulltekstdokumenter og avanserte søkemuligheter. Strålende nytt for alle som vil ha innsyn! Øvre Eiker lå i 2021 midt på treet i Viken, og har med det tatt et kjempebyks i løpet av et år.

Hakk i hæl følger Lillestrøm kommune med 17,5 poeng. Med en 9. plass i fylket i fjor, kan romerikskommunen vise til en god utvikling det siste året, og kommunen lander på en sammenlagt 23. plass i landet. Lillestrøm svarte på innsynskravet i løpet av én virkedag, og kommunen satser hardt på fulltekstpubliserte dokumenter på sin postliste. Til tross for et solid resultat, har Lillestrøm gode muligheter til ytterligere å forbedre sin åpenhet. Kommunen publiserer ikke interne dokumenter på sin postliste, og tekstmeldinger blir ikke journalført.

Som i fjor ligger også Rælingen høyt opp, og Fredrikstad har klatret fra den 15. beste i fylket til en sterk delt 3. plass med Rælingen. Lørenskog har det siste året klatret fra 22. plass i fylket til en solid 5. plass. Kommunen svarte på innsynskravet i løpet av én virkedag, interne dokumenter blir publisert på postlista, og det gjør også tekstmeldinger.

Den største skuffelsen i Viken er Bærum kommune. I fjor var Bærum best i klassen i viken, og landet på en solid 15. plass på landsbasis. I år er Bærum en av fire kommuner i Viken som ikke har besvart undersøkelsen. Totalt ender Bærum med dette på 284. plass på landsbasis. Dette er et fall kommunen ikke bør være fornøyd med.

Den neste skuffelsen i Viken er at øykommunen Hvaler ikke har lært av fjorårets svake resultat med - 1 poeng. Heller ikke i år har Hvaler svart på undersøkelsen, og i tillegg publiserer kommunen fortsatt bare postlister i PDF-format, noe som svekker tilgjengeligheten på kommunens dokumenter på en vesentlig måte. Når kommunen i tillegg bruker 6-7 dager på å besvare vårt innsynskrav, blir kommunen stående igjen med -2 poeng i år. Totalinntrykket Hvaler etterlater er ikke overbevisende, og kommunen ender opp som landets svakeste i undersøkelsen.

I Viken har 16 av 51 kommuner postlister der de fleste dokumentene er klikkbare i

fulltekst. Det gir et gjennomsnitt på 31,3 prosent. Dette er en god del svakere enn landsgjennomsnittet på 40 prosent, og det er svakere enn i fjorårets resultat på 37 prosent. At kommuner i Viken har gått vekk fra fulltekstpublisering mener vi er et tilbakeskritt for åpenheten, og i strid med utviklingen i andre fylker.

Totalt svarer 21 av 51 kommuner i Viken at deres postliste blir avpublisert innen tre måneder, noe som utgjør 41 prosent. Også her er Viken-kommunene langt svakere enn langsgjennomsnittet på 22 prosent.

5.2 Oslo

5.2.1 Oslo: Suveren plan-og bygg-løsning

Oslo er beste fylke og på 16. plass blant kommunene.

Med 18 av 20 poeng klokker Oslo inn på 16. plass på kommunerangeringen i år. Et meget solid resultat. Og blant fylkene, Oslo er som kjent både fylke og kommune, kommer hovedstaden best ut.

Oslo fortjener skryt for mye. Vi vil særlig trekke fram løsningene de har for innsyn i byggesaksdokumenter. Plan og bygningsetaten har fabelaktige søkemuligheter, fulltekstpublisering og praktiske kartfunksjoner, blant annet.

Det er også positivt at Oslo, og bydelene og de ulike etatene, bruker einnsyn. Det gjør det mulig å for eksempel søke på tvers av bydelene, eller isolere søkene til hver enkelt bydel.

Det eneste vi egentlig har å utsette på Oslo i denne sammenheng, er at andelen fulltekstdokumenter i einnsyn-postlistene, i hvert fall de vi har undersøkt, er noe lavere enn ønskelig. Her kan det være forskjeller mellom de ulike postlistene og etatene (plan og bygg har f eks tilnærmet maksimal fulltekstpublisering), men vi har ikke undersøkt dette i detalj.

I år svarte Oslo også kjapt på vårt innsynskrav, i motsetning til i fjor.

Det er uansett en god infrastruktur på plass i Oslo for den som vil søke innsyn eller sette seg inn i sakene byen og bydelen håndterer.

5.3 Innlandet

#	Kommune	Poeng
1	Dovre	19,0
2	Ringsaker	18,5
2	Sør-Aurdal	18,5
4	Vågå	17,5
4	Vestre Slidre	17,5
6	Gjøvik	16,5
6	Øystre Slidre	16,5
6	Eidskog	16,5
9	Ringebu	16,0
10	Vang	15,5
11	Lom	14,5
11	Sør-Fron	14,5
13	Åmot	14,0
13	Åsnes	14,0
15	Øyer	13,5
15	Sel	13,5
17	Gausdal	12,5
17	Rendalen	12,5
17	Grue	12,5
20	Nordre Land	12,0
20	Lesja	12,0
22	Lillehammer	11,5
22	Nord-Odal	11,5
22	Folldal	11,5
22	Tolga	11,5
22	Nord-Aurdal	11,5
27	Nord-Fron	11,0
28	Os	10,5
28	Våler	10,5
30	Stor-Elvdal	10,0
30	Østre Toten	10,0
32	Etnedal	9,5
33	Kongsvinger	9,0
33	Tynset	9,0
35	Engerdal	8,5
35	Sør-Odal	8,5
35	Vestre Toten	8,5
35	Løten	8,5
39	Gran	7,5
39	Stange	7,5
39	Trysil	7,5
42	Søndre Land	7,0
42	Skjåk	7,0
44	Alvdal	4,5
45	Elverum	3,5
45	Hamar	3,5

Tabell 7: Poengoversikt, kommunene i Innlandet. Alle kommunene i Innlandet har svart på undersøkelsen.

5.3.1 Innlandet: Dovre faller ikke

Innlandet ligger på snittet, men en av de største kommunene skuffer.

- 😊 24 av 46 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 39 av 46 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 39 av 46 kommuner innvilget helt kravet om innsyn i revisjonsrapport
- 😞 10 av 46 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- 😞 15 av 46 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 44 av 46 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- 😊 27 av 46 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 45 av 46 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider

***Figur 4:** Innlandet i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strek-munn) eller bra (smile-munn).*

Innlandet plasserer seg i år som i fjor på sjetteplass blant fylkene. I gjennomsnitt er innlandskommunene derfor nettopp på gjennomsnittet. Det gjenspeiles av at 23 av 46 kommuner er over landsgjennomsnittet på 11 poeng.

Men det er noen solide lyspunkter. Som fylkesvinner Dovre, som også havner på en tredjeplass nasjonalt.

Dovre får i år 19 av 20 poeng, og er en mønsterkommune etter kriteriene vi måler etter. Det eneste som mangler på en topplassering er at de kun har epostadressene til kommunenes politikere publisert på nettsiden (for å få full pott måtte de også ha publisert telefonnummere). Ellers er alt på stell - veldig bra! Og tredjeplassen er ikke tilfeldig, de hadde samme plassering nasjonalt i fjor. Look to Dovre, innlandskommuner!

Ringsaker og Sør-Aurdal gjør det også kanonbra, med 18,5 av 20 poeng. Det er kun småjusteringer som skal til for å sikre en absolutt topposisjon til neste gang. Mindre bra er det at et av fylkets største kommuner, Hamar, havner nederst.

Hvorfor havnet Hamar der? For det første besvarte den gamle hedmarks-hovedstaden vårt innsynskrav over åtte virkedager etter at det ble sendt. Det gir to minuspoeng. Hamar har heller ikke fulltekstdokumenter i postlista. I tillegg har de kortest mulig levetid for postlista på nett (0-3 måneder). Tekstmeldinger publiseres ikke i postlista, og de kommunale foretakene har - ifølge det kommunen selv har rapportert - verken egne postlister eller integrert i kommunens postliste. Det må gjøres en jobb på feil side ta Mjøsa for å besørge en infrastruktur som sikrer gode muligheter for åpenhet og innsyn. Et tips fra vår side kan være å se til nabokommunen Ringsakers løsninger.

24 av 46 innlandskommuner har fått full pott på fulltekstpublisering. Det er tre færre enn i fjor. Det er synd at denne andelen går ned, men totalandelen er fortsatt høy tall sammenliknet med andre fylker, og helt der oppe med den reelle fylkesvinneren Møre og Romsdal.

Kvaliteten på postlistene er generelt også god, 39 av 46 har avanserte søkemuligheter, en økning på to fra i fjor. Utover det er det små endringer fra i fjor.

Ellers må det bemerkes: Samtlige kommuner i Innlandet besvarte vår undersøkelse i år - det setter vi stor pris på.

5.4 Vestfold og Telemark

#	Kommune	Poeng
1	Sandefjord	19,0
2	Holmestrand	18,0
3	Færder	17,0
4	Tønsberg	16,5
4	Porsgrunn	16,5
4	Nome	16,5
7	Midt-Telemark	16,0
8	Vinje	15,5
9	Notodden	14,5
10	Drangedal	13,5
11	Nissedal	12,5
12	Skien	12,0
13	Siljan	11,5
14	Horten	9,5
15	Larvik	8,5
15	Fyresdal	8,5
17	Bamble	8,0
18	Tokke	7,5
19	Kviteseid	7,0
20	Kragerø	5,5
21	Tinn	5,0
22	Hjartdal	4,5
22	Seljord	4,5

Tabell 8: Poengoversikt, kommunene i Vestfold og Telemark. Alle kommunene i Vestfold og Telemark har svart på undersøkelsen.

5.4.1 Vestfold og Telemark: Alle deltar, og Sandefjord topper

Har jevne resultater, men bunnivået bør løftes.

- ☹ 8 av 23 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 20 av 23 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 20 av 23 kommuner innvilget helt kravet om innsyn i revisjonsrapport
- ☹ 3 av 23 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹ 6 av 23 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 22 av 23 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- 😊 12 av 23 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 23 av 23 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider

Figur 5: Vestfold og Telemark i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strek-munn) eller bra (smile-munn).

Vestfold og Telemark plasserer seg også i år på en 5. plass i fylkesrangeringen (hvis en ser bort fra Oslo), med en gjennomsnittlig score på 11,6 poeng.

Best i fylket er i år Sandefjord med 19 poeng, noe som gir en 3. plass på landsbasis. Kommunen var på 2. plass i fylket i fjor, bak Porsgrunn, men sistnevnte har i år falt ned til en 4. plass i fylket. Sandefjord scorer jevnt godt på undersøkelsen. Kommunen svarte raskt på innsynskravet og har gode postlister, men det er fortsatt mange dokumenter som ikke er fulltekstpublisert.

En positiv overraskelse i Vestfold og Telemark er klatringen Tønsberg har gjort fra 14. plassen i fjor, til 4. plassen i år. Midt-Telemark har også en fin utvikling med 17. plass i fjor, til 7. plass i år.

I fjor svarte alle 22 kommunene i Vestfold og Telemark på vår undersøkelse, og i år har også fylket en meget gledelig deltakelse. Da svarfristen hadde gått ut, og kommunenes frist for kontradiksjon hadde utløpt var det kun Kragerø kommune som manglet.

Skuffelsen i Vestfold og Telemark er Seljord. I fjor inntok kommunen junboplassen i kommunen med 4,5 poeng, og i år sanker kommunen nøyaktig den samme poengsummen. Det til tross for at kommunen har svart på samtlige spørsmål. Kommunen besvarte innsynskravet etter 8 virkedager, noe som gir minuspoeng. Kommunen har ikke fulltekstdokumenter på sin postliste, og postlisten har en levetid på bare 3 måneder. I tillegg er postlister for kommunale foretak (KF) ikke publisert på nett.

I Vestfold og Telemark har 8 av 23 kommuner postlister der de fleste dokumentene er klikkbare i fulltekst. En uttelling på 35 prosent er noe svakere enn landsgjennomsnittet på 40 prosent.

Totalt svarer 6 av 23 kommuner i Vestfold og Telemark at deres postliste blir avpublisert innen tre måneder, noe som utgjør 26 prosent. Det er litt svakere enn langsgjennomsnittet på 22 prosent.

5.5 Agder

#	Kommune	Poeng
1	Lillesand	17,0
2	Grimstad	16,0
3	Farsund	15,5
3	Vegårshei	15,5
5	Bykle	14,0
6	Kvinesdal	13,5
6	Kristiansand	13,5
6	Vennesla	13,5
6	Froland	13,5
10	Bygland	13,0
11	Iveland	12,5
11	Lyngdal	12,5
11	Birkenes	12,5
14	Åseral	12,0
15	Evje og Hornnes	11,0
16	Gjerstad	10,5
16	Arendal	10,5
18	Risør	10,0
18	Tvedestrand	10,0
18	Lindesnes	10,0
21	Sirdal	9,0
22	Valle	8,0
23	Åmli	6,0
24	Flekkefjord	5,0
25	Hægebostad	2,0

Tabell 9: Poengoversikt, kommunene i Agder. I Agder har Flekkefjord, Åmli, Hægebostad ikke svart på undersøkelsen.

5.5.1 Agder: Manglende svar trekker ned snittet

Agder-kommunene har beveget seg nedover i rangeringen.

- ☹ 6 av 25 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 24 av 25 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 24 av 25 kommuner innvilget helt kravet om innsyn i revisjonsrapport
- ☹ 8 av 25 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹ 4 av 25 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 22 av 25 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 15 av 25 kommuner journalfører interne dokumenter
- ☹ 22 av 25 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider

Figur 6: Agder i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strekmmunn) eller bra (smilemunn).

I fjor var Agder blant de to beste aller beste fylkene i landet. Fylket hadde også en av de to vinnerkommunene nasjonalt, med Grimstad kommune som havnet på en delt førsteplass sammen med Modalen i Vestland. Agder var også et av de fylkene som hadde forbedret seg kraftig sammenliknet med undersøkelsen i 2018.

Dessverre fortsetter ikke denne gode trenden i år. Med snittpoeng på 11,5 havner Agder på en sjuendeplass totalt. Ser en på medianen er resultatet noe bedre: 12,5 og en femteplass.

Til tross for en dårligere plassering sammenlagt, er det fremdeles mange kommuner som gjør mye bra i Agder. Som at hele 24 av 25 kommuner innvilget innsyn. Grimstad kommune gjør det fremdeles sterkt, med 16 poeng og en andreplass i Agder. Ekstra gøy er det å se at Grimstad har tatt tak i de to punktene vi trakk fram som svakheter i fjor: Kommunen publiserer nå fulltekstdokumenter i postjournalen og gjør politiske saksdokumenter tilgjengelig på kommunens nettsider. Med andre ord har kommunen vist at fjorårets beskrivelse som "mønsterkommune", var fortjent.

En kommune som med også kan beskrives som mønsterkommune i denne sammenheng er fylkesvinner Lillesand. Kommunen besvarte ikke undersøkelsen før etter aller siste purring, men når det først gjorde det føk den helt til topps i fylket, med 17 poeng. Kommunen har det viktigste på plass!

Farsund og Vegårshei ligger rett bak teten med 15,5 poeng. Hele 14 av 25 kommuner har 12 poeng eller mer.

Gjennomgående i Agder-kommunene som gjør det bra er gode postlister med avanserte søkemulighetene, og god kontaktinformasjon til politikere på nettsidene.

To forhold som påvirker at Agder har kommet dårligere ut denne gangen er sen respons på innsynskrav og at relativt få kommuner publiserer fulltekstdokumenter i postjournalen. 8 av 25 kommuner brukte mer enn tre dager på å behandle innsynskrav. Bare seks kommuner publiserer "de fleste" inn- og utgående dokumenter i postjournalen.

Vi har også merket oss at totalt sju kommuner i Agder har en forhåndsbestemt levetid for postlister på 6-11 måneder eller mindre. Av disse fjerner fire kommuner postlisten etter 0-3 måneder. Dette gjelder kommunene Evje og Hornnes, Gjerstad, Kvinesdal og Lindesnes. Sammenliknet med i fjor er har antall kommuner som fjerner postlister etter 0-3 måneder

økt fra tre til fire. I motsetning til hva som er status nasjonalt, har vi altså hatt en økning i Agder på dette området. Se mer om vår vurdering av for rask fjerning av postjournaler i pkt. 4.5.

Det er spesielt tre kommuner som trekker snittet ned - Åmli, Flekkefjord og Hægebostad har fått 6 poeng eller færre på undersøkelsen. Av disse ligger Hægebostad nederst med sine to poeng. Hovedårsaken til den lave poengsummen er at kommunen ikke har besvart undersøkelsen. Disse kommunene ville derfor trolig ha oppnådd bedre resultater hvis de bare hadde svart. Når det er sagt må det nevnes at alle tre har besvart innsynskravet, og her fikk Åmli full score med svar etter en dag. Dessuten har både Åmli og Flekkefjord gode postjournaler, Flekkefjord eksemplarisk ved at den publiserer fulltekstdokumenter. Så både Åmli og Flekkefjord er kommuner som har potensiale til å krype høyt opp på lista neste år.

Kvinesdal kommune som kom på en tredjeplass nasjonalt i fjor, har rykket ned på en sjetteplass i fylket, og en langt dårligere plassering nasjonalt. Kvinesdal brukte lenger tid i år på å besvare innsynskrav sammenliknet med i 2021. I tillegg har den redusert levetiden for postjournaler betraktelig - fra 12-23 i 2021 til 0-3 måneder i dag. Kommunen skriver at tidsbegrensningen er innført "etter anbefaling i forhold til personvern".

Vi er uenige i at hensynet til personvern krever dette. Tvert i mot innebærer en tidsbegrensning på 0-3 måneder et unødvendig og uforholdsmessige hinder i samfunnets tilgang til informasjon. Vi oppfordrer Kvinesdal til å se til andre kommuner både i fylket og i resten av landet, og endre praksis. Vi minner også om det vi har påpekt tidligere, at det ikke er opp til private leverandører av systemer for postjournalen å definere hvor lenge postjournalen skal være tilgjengelig. Kommunen har selv et ansvar for å sikre at postjournalene ivaretar den funksjonen den skal ha i samfunnet, og da er enkel tilgang til dokumenter tilbake i tid helt avgjørende. Se mer om dette i punkt 4.5.

Kvinesdal fortjener samtidig ros for at den, i motsetning til i 2021, opplyser at flere kommunale foretak publiserer postlister på nett. Vi håper dette er starten på en god utvikling der alle kommunale foretak har postlister på nett, gjerne via kommunens postliste eller som en egen postliste.

5.6 Rogaland

#	Kommune	Poeng
1	Tysvær	17,5
2	Sandnes	17,0
3	Randaberg	16,5
3	Suldal	16,5
5	Karmøy	16,0
6	Klepp	15,5
6	Time	15,5
8	Stavanger	15,0
9	Lund	14,5
10	Gjesdal	14,0
11	Bjerkreim	13,5
12	Hjelmeland	13,0
13	Sauda	12,5
14	Vindafjord	11,5
14	Kvitsøy	11,5
14	Hå	11,5
17	Haugesund	10,5
17	Utsira	10,5
17	Eigersund	10,5
20	Bokn	7,0
20	Sokndal	7,0
22	Strand	3,0
23	Sola	2,0

Tabell 10: Poengoversikt, kommunene i Rogaland. Alle kommunene i Rogaland har svart på undersøkelsen.

5.6.1 Rogaland:

Rogaland blir rangert på 3. plass av fylkene i Åpenhetsbarometeret.

- ☹ 6 av 23 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 19 av 23 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 18 av 23 kommuner innvilget helt kravet om innsyn i revisjonsrapport
- ☹ 3 av 23 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- 😊 2 av 23 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 22 av 23 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 8 av 23 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 23 av 23 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider

Figur 7: Rogaland i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strekunn) eller bra (smileunn).

Tysvær er beste kommune i Rogaland. Med 17,5 poeng lander Tysvær på en samlet 23. plass på landsoversikten. Tysvær svarte på innsynskravet i løpet av én virkedag, kommunen legger ut de fleste fulltekst-dokumenter og de beholder historikken i postjournalene. Sandnes, Randaberg og Sauda er de neste i toppen.

Sola, Strand og Sokndal havnet nederst på lista i Rogaland. Sammenliknet med i fjor er det verdt å merke seg Lund kommune som var blant de svakeste i fylket i fjor i år ligger på en niende plass. De to andre kommunene som lå nederst i fjor, Kvitsøy og Utsira, har også klatret oppover til henholdsvis 14. og 17. plass. Det er positivt!

Stavanger kommune opplyser i en tilleggs kommentar at de vil gå over til den nasjonale løsningen einnsyn. Dette synes vi er bra, og det gjør at vi kan forvente at disse når enda høyere opp i kåringen enn åttende plass, der de ligger i år. Kanskje gjør dette også at flere kommuner i Rogaland følger etter og kobler seg på einnsyn.

14 kommuner ga innsyn i løpet av en virkedag. Det er en kraftig forbedring fra i fjor. Fem kommuner, Eigersund, Hjelmeland, Sola, Sauda og Strand, lot være å besvare innsynskravet, mens kommunene Hå og Sokndal brukte åtte virkedager eller mer på å svare.

I 19 av fylkets 23 kommuner har postlista avanserte søkemuligheter. Det kan søkes både i angitte tidsperioder, fritekst og andre søkemuligheter. Dette er funksjoner som øker innsynsmulighetene betraktelig. I kommunene Bjerkrem, Bokn, Utsira og Sokndal har man ikke de samme mulighetene til søk.

11 av 23 kommuner i Rogaland publiserer delvis eller de fleste/alle fulltekstdokumenter i postlistene, ca det samme som landsgjennomsnittet.

De aller fleste kommunene i Rogaland har svart at de offentliggjør både epostadresse og telefonnummer til kommunens politikere, et fåtall har bare e-post. Dette er bedre enn landssnittet, og det reduserer avstanden mellom innbyggere og folkevalgte.

I år som i fjor legger samtlige kommuner i Rogaland ut politiske saksdokumenter i fulltekst på egne nettsider. Også her er Rogaland bedre enn landsgjennomsnittet.

Kun fem prosent av kommunene har ingen retningslinjer for avpublisering, det burde vært mer. 68 prosent av kommunene i Rogaland svarer at de avpubliserer postlistene etter maksimalt 23 måneder. En avpublisering av postlistene, særlig etter kort tid, reduserer

muligheten for å følge saker over tid.

Under halvparten av kommunene i Rogaland journalfører interne dokumenter, og flere journalfører bare delvis. Det er synd. Selv om det ikke er plikt etter loven å journalføre interne dokumenter, inneholder slike dokumenter ofte bakgrunn og drøftelser som kan være relevant og interessant for alle som ønsker å vite mer om en sak, både journalister og andre. Når disse ikke journalføres får færre med seg at de finnes, og færre søker innsyn. Da risikerer vi at folk går glipp av viktig informasjon, og det kan svekke både forståelsen av komplekse saker og ønsket om å delta i pågående samfunnsdebatter. Vi håper flere kommuner i vest ser verdien av å informere om at det finnes bakenforeliggende dokumenter som folk kan ha nytte av å se nærmere på, og starter med journalføring av interne dokumenter.

Sammenliknet med i fjor er det flere kommuner som oppgir at de journalfører tekstmeldinger. Det er viktig at alle kommuner har rutiner for det: Hvis det pågår kommunikasjon på tekstmelding som er arkivverdig etter loven, så skal de journalføres. Alle bør derfor ha et system som kan journalføre slike dokumenter.

5.7 Vestland

#	Kommune	Poeng
1	Stord	18,5
1	Modalen	18,5
1	Stad	18,5
4	Fjaler	18,0
5	Gulen	17,5
6	Fitjar	16,5
6	Sunnfjord	16,5
6	Samnanger	16,5
9	Askvoll	16,0
9	Fedje	16,0
11	Stryn	15,5
11	Gloppen	15,5
13	Luster	15,0
13	Vaksdal	15,0
15	Bjørnafjorden	14,0
15	Alver	14,0
15	Lærdal	14,0
18	Høyanger	13,5
18	Bømlo	13,5
18	Sogndal	13,5
18	Austevoll	13,5
18	Masfjorden	13,5
23	Hyllestad	13,0
24	Askøy	12,5
24	Bergen	12,5
24	Austrheim	12,5
27	Øygarden	11,5
27	Bremanger	11,5
27	Solund	11,5
30	Osterøy	11,0
31	Kinn	10,5
31	Vik	10,5
33	Kvinnherad	9,5
34	Aurland	8,5
35	Tysnes	8,0
36	Kvam	7,5
36	Sveio	7,5
38	Voss	7,0
38	Ullensvang	7,0
40	Etne	6,0
41	Årdal	5,5
41	Ulvik	5,5
43	Eidfjord	2,0

Tabell 11: Poengoversikt, kommunene i Vestland. Alle kommunene i Vestland har svart på undersøkelsen.

5.7.1 Vestland: Modalen topper fortsatt

Har mistet topposisjonen nasjonalt, men kommunene i toppen er gode.

- 😊 27 av 43 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 33 av 43 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 36 av 43 kommuner innvilget helt kravet om innsyn i revisjonsrapport
- 😞 10 av 43 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- 😊 5 av 43 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 42 av 43 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- 😊 24 av 43 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 43 av 43 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider

Figur 8: Vestland i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strek-munn) eller bra (smile-munn).

I fjor ble Vestland rangert som det 8. beste fylket, men i år er det pallplass (hvis vi ser bort fra Oslo). Vestlandskommunene scorer i gjennomsnitt 12,4 poeng, og som i fjor er mikrokommunen Modalen å finne helt i toppen, med 18,5 poeng. Den samme poengsummen har imidlertid både Stad og Stord, så det er jevnt i toppen på Vestlandet. I år holder ikke 18,5 poeng til mer enn en solid 9. plass på landsbasis. Kommunene i toppen leverer ganske likt, og her er det mye positivt. Også kommunene i toppen har forbedringsmuligheter. For eksempel er levetiden på postlistene i Modalen på mellom 12 og 23 måneder, og i Stad er det ikke avanserte søkemuligheter på postlisten.

Et lysglimt kan det vel også regnes at Bergen klatrer fra 33. plass i fylket i fjor til 24. plass i år. Men alt i alt mye å forbedre i "Vestlandets hovedstad".

Av 43 kommuner i Vestland har samtlige svart på vår undersøkelse, noe som er sterkt. Etter kontradiksjonsfristen hadde gått ut, var det kun Bergen som sto med ett ubesvart spørsmål. Det er solid levert fra vest.

Skuffende er det at en kommune som Eidfjord synker fra 20. plass i fylket i fjor, til jumboplassen i fylket med 2 fattige poeng i år. Kommunen har ikke besvart vårt innsynskrav, og deretter har kommunen kun enkel søkefunksjon på sin postliste. Når kommunen i tillegg kun har en levetid på sin postliste på mellom 0 og 3 måneder, så blir det ikke mange poengene å hente.

Men Eidfjord er ikke alene om svake resultater i Vestland. Kommunene Årdal, Etne og Ulvik har også en jobb å gjøre.

I Vestland har 26 av 43 kommuner postlister der de fleste dokumentene er klikkbare i fulltekst. Med over 60 prosent uttelling er dette betydelig bedre enn landsgjennomsnittet på 40 prosent.

Totalt svarer bare 5 av 43 kommuner i Troms og Finnmark at deres postliste blir avpublisert innen tre måneder, noe som tilsvarer 11,6 prosent. Dette er betydelig sterkere enn langsgjennomsnittet på 22 prosent.

5.8 Møre og Romsdal

#	Kommune	Poeng
1	Rauma	19,0
1	Volda	19,0
1	Ulstein	19,0
1	Averøy	19,0
5	Sunndal	18,0
5	Sande	18,0
5	Hareid	18,0
8	Tingvoll	17,5
9	Kristiansund	17,0
10	Ålesund	16,5
11	Surnadal	16,0
12	Aukra	15,5
12	Vanylven	15,5
12	Smøla	15,5
15	Gjemnes	14,5
16	Ørsta	13,5
16	Herøy	13,5
16	Hustadvika	13,5
19	Vestnes	13,0
19	Sula	13,0
19	Molde	13,0
22	Fjord	12,5
23	Stranda	10,5
24	Aure	10,0
25	Giske	9,5
26	Sykkylven	5,5

Tabell 12: Poengoversikt, kommunene i Møre og Romsdal. Alle kommunene i Møre og Romsdal har svart på undersøkelsen.

5.8.1 Møre og Romsdal: På topp i år igjen

Møre og Romsdal imponerer både i snitt, og med enkeltkommuner som ligger helt i teten nasjonalt.

- ☹ 14 av 26 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- ☺ 25 av 26 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- ☹ 22 av 26 kommuner innvilget helt kravet om innsyn i revisjonsrapport
- ☹ 5 av 26 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹ 2 av 26 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- ☺ 25 av 26 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 17 av 26 kommuner journalfører interne dokumenter
- ☺ 26 av 26 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider

***Figur 9:** Møre og Romsdal i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strekommun) eller bra (smilemunn).*

Møre og Romsdal kommer på andreplass blant fylkene, med bare Oslo foran seg - med et svært solid gjennomsnitt på 14,8 prosent av 20 totalt. Veldig, veldig bra. Med tanke på at Oslo er alene i sitt fylke og dermed ikke har noen naboer som kan dra ned snittet, er Møre og Romsdal vinneren blant de “vanlige” fylkene. Det var det også i fjor, da på en delt førsteplass med Agder.

Fylket er overrepresentert blant kommunene i toppsjiktet, samtidig som det generelle nivået er høyt: 22 av 26 kommuner ligger over landssnittet (11 poeng). Aller best gjør Rauma, Volda, Ulstein og Averøy det, med 19 av 20 poeng. De er med det på delt førsteplass i fylket, og delt tredjeplass nasjonalt. Alle fire besvarte våre innsynskrav kjapt, og de har postlister med gode søkemuligheter. Her er det meste på plass av det vi måler, og de som vil søke informasjon eller be om innsyn hos kommunene har svært gode arbeidsvilkår.

Ulstein og Volda gjorde det skarpt også i fjor, mens Rauma og Averøya har hevet seg siden sist. Den gang havnet de under midten i fylket (men altså i sterk konkurranse med mange gode kommuner).

Hva manglet de fire fylkesvinnerne for å få full pott?

Averøy: At protokollen fra politiske møter legges ut på nett mer enn 2 dager etter møtet, ifølge kommunenes eget svar.

Rauma: At de oppgir å ikke journalfører interne dokumenter i den offentlige journalen.

Ulstein: At de fulltekstpubliserer for få dokumenter til å få full pott (i perioden vi undersøkte var ca 60 prosent av de offentlige dokumentene i journalen publisert i fulltekst - en andel som er over snittet, men ikke nok til å få “de fleste”).

Volda: Det eneste som mangler på en topplassering er at de har oppgitt at de bare har epostadressene til kommunenes politikere publisert på nettsiden (for å få full pott måtte de også ha publisert telefonnummere).

Utover det er det full pott - og kommunene fortjener skryt og anerkjennelse for dette. Rett bak de fire vinnerne kommer Sunndal, Sande og Hareid med 18 poeng, som med det også er på 16. plass nasjonalt, meget solide plasseringer.

Nederst er Sykkylven med 5,5 poeng. Årsaken til det er blant annet at de ikke besvarte

vårt innsynskrav, og at de har kortest mulig levetid for postlista på nett (0-3 måneder). Sykkylven gjorde det langt bedre i fjor, og det er særlig det manglende innsynssvaret som trekker ned årets sum. De har nemlig blant annet en postliste med gode søkemuligheter, hvor det publiseres en god del fulltekstdokumenter i postlista. I Møre og Romsdal har altså til og med kommunen som havner nederst på rangeringen noe av det viktigste vi måler på plass.

Møre og Romsdal utmerker seg ellers med stor grad av fulltekstpublisering generelt, med en langt høyere andel enn til og med Rogaland (som er på tredjeplass blant fylkene totalt). Det er ellers få endringer fra i fjor til i år.

Møre og Romsdal-kommunene utmerker seg også med kjappe svar på vårt innsynskrav, og lang levetid på oppføringene i postlistene.

5.9 Trøndelag

#	Kommune	Poeng
1	Ørland	20,0
1	Rindal	20,0
3	Orkland	18,5
4	Indre Fosen	17,0
5	Grong	16,5
6	Osen	15,5
6	Leka	15,5
8	Skaun	14,5
8	Lierne	14,5
10	Namsos	14,0
11	Oppdal	13,0
12	Nærøysund	12,5
12	Namsskogan	12,5
12	Overhalla	12,5
15	Verdal	12,0
15	Åfjord	12,0
15	Røros	12,0
18	Melhus	11,5
18	Heim	11,5
20	Snåsa	11,0
21	Malvik	10,5
21	Holtålen	10,5
21	Trondheim	10,5
24	Stjørdal	10,0
24	Steinkjer	10,0
24	Røyrvik	10,0
27	Tydal	9,5
27	Rennebu	9,5
29	Inderøy	8,0
30	Meråker	7,5
31	Høylandet	7,0
32	Frosta	6,5
33	Midtre Gauldal	6,0
34	Hitra	5,0
35	Levanger	4,5
36	Flatanger	3,5
37	Selbu	3,0
38	Frøya	2,0

Tabell 13: Poengoversikt, kommunene i Trøndelag. Alle kommunene i Trøndelag har svart på undersøkelsen.

5.9.1 Trøndelag: To trøndere er best i landet

Årets vinnerkommuner er begge å finne i Trøndelag. Fylket varierer fra meget sterkt til svakt.

- ☹ 14 av 38 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 34 av 38 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- ☹ 33 av 38 kommuner innvilget helt kravet om innsyn i revisjonsrapport
- ☹ 9 av 38 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹ 14 av 38 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 37 av 38 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 18 av 38 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 38 av 38 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider

Figur 10: Trøndelag i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strek-munn) eller bra (smile-munn).

I Trøndelag finner vi de to beste kommunene i landet, nemlig Ørland og Rindal. Med 20 poeng av 20 mulige viser Ørland og Rindal at de har kontroll på alt som måles i undersøkelsen. Begge kommunene har svart på innsynskravet i løpet av én virkedag, de har stort sett bare fulltekstdokumenter på postlista, begge journalfører tekstmeldinger, de har god kontaktinformasjon om de folkevalgte, og lang levetid for sine postlister. Her er det meste på stell, og kommunene kan glede seg over å være de to mest åpne kommunene i landet i vår undersøkelse.

I toppen finner vi også Orkland og Indre Fosen, der sistnevnte kommune klatrer fra 14. plass i fjor, til en sterk 4. plass på fylkesrangeringen i år med 17 poeng.

Gjennomsnittscoren for de 38 kommunene i Trøndelag er 11,1 poeng, noe som plasserer trønderne på 8. plass av landets 11 fylker.

Samtlige kommuner i Trøndelag har svart på undersøkelsen, og det er bare Namsskogan og Levanger som har levert ufullstendige svar etter at kontradiksjonsfristen gikk ut. Deltakelsen er med andre ord sterk i Trøndelag.

Blant de negative utviklingene i fylket registrerer vi at Frøya faller fra 25. plass i fylket i fjor, til en jumboplass i år. I årets undersøkelse klører Frøya kun til seg 2 poeng. Ved å bruke 8 dager på å ekspedere et innsynskrav kommer kommunen skeivt ut, og bedre blir det ikke ved at Frøya bare har postliste på PDF. Dette gir ingen søkefunksjoner, og det gir heller ikke mulighet for fulltekstdokumenter. Trøsten må være at det er enkle grep som skal til for at kommunen klatrer i neste undersøkelse.

I Trøndelag har 14 av 38 kommuner postlister der de fleste dokumentene er klikkbare i fulltekst. Dette er litt lavere enn landsgjennomsnittet på 40 prosent.

Totalt svarer 14 av 38 kommuner i Trøndelag at deres postliste blir avpublisert innen tre måneder, noe som er langt svakere enn langsgjennomsnittet på 22 prosent.

5.10 Nordland

#	Kommune	Poeng
1	Sømna	17,0
2	Brønnøy	16,0
3	Vefsn	15,5
3	Meløy	15,5
5	Vågan	15,0
6	Flakstad	14,5
6	Gildeskål	14,5
8	Fauske	14,0
8	Vevelstad	14,0
8	Bindal	14,0
11	Narvik	13,0
11	Sortland	13,0
13	Hattfjelldal	12,5
13	Leirfjord	12,5
15	Lurøy	12,0
15	Grane	12,0
17	Hadsel	11,0
18	Alstahaug	10,5
18	Steigen	10,5
18	Træna	10,5
18	Værøy	10,5
22	Nesna	10,0
23	Dønna	9,5
23	Herøy	9,5
25	Lødingen	8,5
26	Røst	7,5
26	Hemnes	7,5
28	Hamarøy	6,5
28	Saltdal	6,5
30	Bodø	6,0
30	Vega	6,0
32	Moskenes	5,0
32	Rana	5,0
34	Bø (Nordl.)	4,0
34	Øksnes	4,0
36	Evenes	3,5
36	Andøy	3,5
38	Rødøy	3,0
39	Vestvågøy	2,0
40	Beiarn	1,5
41	Sørfold	1,0

Tabell 14: Poengoversikt, kommunene i Nordland. I Nordland har Sørfold, Vestvågøy, Øksnes, Moskenes ikke svart på undersøkelsen.

5.10.1 Nordland: Sterkt av Sømna

Nordland har klatret opp fra sisteplassen nasjonalt. Og det finnes lyspunkter blant nordlandskommunene, også blant de som har havnet nederst på lista.

- ☹ 19 av 41 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 36 av 41 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 30 av 41 kommuner innvilget helt kravet om innsyn i revisjonsrapport
- ☹ 6 av 41 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- 😊 10 av 41 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 29 av 41 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 15 av 41 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 36 av 41 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider

***Figur 11:** Nordland i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strekmann) eller bra (smilemann).*

Nordland kommer nest nederst på fylkesoversikten. Det er et hakk opp fra i fjor. 17 av 41 kommuner ligger over det nasjonale gjennomsnittet (11 poeng).

Fylkesvinner er Helgeland-kommunen Sømna med 17 poeng (av 20 totalt). Rett etter kommer Brønnøy, med 16.

Sømna besvarte vårt innsynskrav lynkjapt - i løpet av en virkedag. De har også en meget god postliste (som virker å være anskaffet i 2022) med gode søkefunksjoner og hvor andelen fulltekstdokumenter er høy. Dette er kjempebra, og alle som bor i - eller interesserer seg for - forhold i kommunen har gode muligheter til å få innsyn. Hadde de publisert interne dokumenter i postlista og journalført (og publisert) tekstmeldinger, samt lagt ut protokollen fra politiske møter 1-2 dager etter møtet, ville de fått full score. Vefsn (15,5), Meløy (15,5) og Vågan (15) fortjener også honnør.

Lenger ned på lista er det en kommune som lover bedring. Beiarn havnet nest nederst nasjonalt i fjor, og det er i skrivende stund fortsatt en av ytterst få kommuner som ikke publiserer en postliste på nett, men hvor du må bestille den og få tilsendt en PDF på epost. I år har de plusspoeng, beskjedne 1,5, men kommunedirektøren har meldt inn følgende: "De svar som gis her er basert på situasjonen akkurat nå. I oktober måned -22 ville svarene vært annerledes!" Vi gleder oss til å se resultatet!

En kommune som har gjort forbedringer som allerede er virksomme er Saltdal, som har innført et nytt system som tillater fulltekstpublisering - et av de viktigste grepene for å sikre gode innsynsmuligheter.

Fire kommuner - Moskenes, Sørfold, Vestvågøy og Øksnes, har ikke besvart undersøkelsen, og de har dermed gått glipp av muligheten til å få poeng. Narvik fanget det opp i siste liten og fikk lagt inn resultatene manuelt dagen før publisering av rapporten. Nordland er fylket med flest manglende svar, og dette drar ned fylkes totalplassering nasjonalt. Vestvågøy er den eneste kommunen i undersøkelsen som verken har besvart undersøkelsen eller vårt innsynskrav, og de havner med det nederst i fylket og tredje nederst nasjonalt. Men kommunen skal ha skryt for å ha en god postliste og stor grad av fulltekstdokumenter. Det samme gjelder Andøy, som også havnet relativt langt ned.

Det er også tett mellom de gode postlistene i Nordland nå generelt - 35 av 41 kommuner har nå dette. Dette er fire flere enn i fjor, veldig bra! Andelen med full pott på fulltekstpublisering har også gått opp, fra 13 til 17. En positiv utvikling som fortjener anerkjennelse!

5.11 Troms og Finnmark

#	Kommune	Poeng
1	Harstad	18,5
2	Tana	17,0
2	Bardu	17,0
4	Salangen	15,5
5	Porsanger	13,0
5	Målselv	13,0
7	Alta	12,0
8	Kåfjord	11,5
8	Sørreisa	11,5
10	Nordreisa	10,0
10	Tromsø	10,0
12	Sør-Varanger	9,0
13	Gratangen	8,5
13	Berlevåg	8,5
13	Kvænangen	8,5
16	Vardø	8,0
16	Hammerfest	8,0
16	Loppa	8,0
19	Balsfjord	7,5
19	Dyrøy	7,5
19	Lebesby	7,5
19	Karlsøy	7,5
19	Senja	7,5
24	Storfjord	6,5
25	Vadsø	6,0
26	Båtsfjord	5,5
26	Gamvik	5,5
28	Nordkapp	5,0
28	Nesseby	5,0
28	Lavangen	5,0
28	Lynghen	5,0
32	Måsøy	4,5
32	Kvæfjord	4,5
34	Karasjok	4,0
35	Kautokeino	3,5
36	Ibestad	2,0
37	Hasvik	1,5
37	Tjeldsund	1,5
39	Skjervøy	0,0

Tabell 15: Poengoversikt, kommunene i Troms og Finnmark. I Troms og Finnmark har Skjervøy, Nordkapp ikke svart på undersøkelsen.

5.11.1 Troms og Finnmark: Det svakeste fylket i landet

Flere kommuner har svart, men for mange er under gjennomsnittet.

- ☹ 13 av 39 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- ☹ 20 av 39 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- ☹ 27 av 39 kommuner innvilget helt kravet om innsyn i revisjonsrapport
- ☹ 13 av 39 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹ 10 av 39 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- ☹ 30 av 39 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 15 av 39 kommuner journalfører interne dokumenter
- ☹ 35 av 39 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider

Figur 12: Troms og Finnmark i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strek-munn) eller bra (smile-munn).

Troms og Finnmark var i fjor på 10. plass av landets 11. fylker, men i år har vårt nordligste fylke falt ned til sisteplass, med en gjennomsnittlig poengsum på 7,9 for hver kommune. Det er et godt stykke bak landsgjennomsnittet på 11 poeng.

Det betyr ikke at det er bekmørkt i nord. Best i klassen i Troms og Finnmark finner vi, som i fjor, Harstad med 18,5 poeng. Dette kvalifiserer til en 9. plass på landsoversikten. Harstad har det meste på stell. Kommunen har svart på innsynskravet i løpet av én virkedag, de har gode postlister med avanserte søkemuligheter og de fleste dokumentene som legges ut er klikkbare fulltekstdokumenter. Kommunen journalfører interne dokumenter og tekstmeldinger, og det føres postlister for kommunale foretak (KF).

En av de mest positive overraskelsene i vårt nordligste fylke er at Tana klatrer fra 35. plass og null poeng i fjor, til en sterk 2. plass i fylket med 17 poeng i år. Også Tana svarte på innsynskravet i løpet av én virkedag, og kommunen har postlister med gode søkefunksjoner og stort sett alle dokumenter er i fulltekst. Her journalføres interne dokumenter og tekstmeldinger, men kommunen hadde fått ytterligere to poeng hvis post fra kommunale foretak også ble postlisteført.

Totalt har 22 av 39 kommuner i Troms og Finnmark mindre enn 8 poeng i undersøkelsen, noe som er svakt. Dette gir en klar pekepinn på at det er tydelig at det finnes gode muligheter til forbedringer. To kommuner har ikke svart på undersøkelsen, og ytterligere fire kommuner har ufullstendige svar.

Blant de tre svakeste i fylket finner vi Tjeldsund og Hasvik med 1,5 poeng, og på jumboplassen ligger Skjervøy kommune med 0 poeng. Skjervøy har ikke besvart undersøkelsen, noe som åpenbart gjør det vanskelig å oppnå gode resultater. Kommunen besvarte innsynskravet etter 8 virkedager eller mer, postlisten har begrenset søkefunksjon, og det publiseres ikke fulltekstdokumenter. Det gir totalt 0 poeng.

I Troms og Finnmark har 13 av 39 kommuner postlister der de fleste dokumentene er klikkbare i fulltekst. Dette er lavere enn landsgjennomsnittet på 40 prosent.

Totalt svarer 10 av 39 kommuner i Troms og Finnmark at deres postliste blir avpublisert innen tre måneder, noe som er litt svakere enn langsgjennomsnittet på 22 prosent.

6 Feilkilder og kvalitetssikring

Som vi også påpekte i fjor: Det vil i denne undersøkelsen være noen feil og svakheter. Det er store datamengder som er samlet inn, og det er umulig å unngå enkelte feilregistreringer.

For å sørge for at sjansene for feilregistreringer og liknende er minst mulig, har vi tatt enkelte nye grep i år sammenliknet med 2021. Dette er først og fremst:

6.1 Innsynskrav sendt fra samme adresse

Innsynskravet ble i år sendt fra en og samme adresse: undersokelse@presse.no, og vi ba om svar til samme adresse.

Dette gjorde at vi har hatt oversikt over samtlige svar i en og samme innboks (både i Outlook og SuperOffice), i motsetning til tidligere år, da dette har vært «desentralisert» ved at flere medlemmer av POU sendte ut innsynskrav fra sine e-postadresser. Dette gjorde at vi kunne søke opp og kontrollere om registreringene våre var riktige.

Innsynskravet ble for øvrig sendt ut kl. 08.47 onsdag 11. mai. Vi satte opp utsendelsen med hjelp fra vår leverandør SuperOffice, for å sikre at sannsynligheten for å havne i spam-filteret skulle være lavest mulig. I SuperOffice kunne vi også ha en viss oversikt over at e-postene ble tatt i mot.

6.2 «Vi har redusert antall spørsmål»

Årsaken til dette var først og fremst at enkelte spørsmål i foregående undersøkelser overlappet tematisk. Andre spørsmål opplevde vi som lite relevante. Ved å redusere antall spørsmål reduseres også feilen for feilregistreringer og misforståelser noe.

6.3 «Revisjon»

Vi har gjort grundigere «revisjon» enn tidligere.

I 2021 var kontrollen av de innleverte svarene stikkprøvebasert og noe tilfeldig. I år har vi systematisert det mer, og særlig kontrollert kommunene som har ligget an til å havne på toppen av lista.

Vi har særlig kontrollert om det registrerte stemmer når det gjelder:

- Fulltekstpublisering, postlistens søkefunksjon, journalføring av tekstmeldinger og publisering av byggesaksdokumenter. Dette først og fremst fordi det er kategorier hvor det kan være noe mer tolkningstvil enn de øvrige. Men også fordi særlig de to førstnevnte kategoriene er særs viktige for undersøkelsens formål (å måle og oppmuntre til god, systematisk åpenhet).
  - Fulltekstpublisering I september gjorde vi en kvantitativ telling i postlistene til vinnerkandidatene. Vi tok et utdrag på 70 postlisteføringer som ikke var markert med unntakshjemmel, og sjekket om disse var tilgjengelig i fulltekst. I Ørland, Averøy, Dovre, Rindal, Volda, Ringsaker, Stad, Stord og Rauma fant vi at andelen lå mellom 97 og 100 prosent. Disse fikk naturlig nok full pott. Ulstein og Sandefjord lå mellom 50 og 60 prosent, mens Hareid og Sande lå noe lavere, mellom ca 30 og 40 prosent. Sør-Aurdal lå lavest av toppkommunene, med bare noen få fulltekstdokumenter (som ikke ble funnet blant de undersøkte i september, men i juni, da postlisten først ble sjekket). Vi fant at vi ikke kunne gi Ulstein og Sandefjord full pott basert på en naturlig forståelse av «de fleste», og de fikk dermed «delvis». Selv om fulltekstandelen er bra sett mot landet for øvrig, er den ikke i nærheten av å være så høy som vinnerkommunene. Men de to kommunene havnet da i samme kategori som kommuner som har langt lavere andel, og «delvis»-kategorien ble bred - kanskje for bred.

- Byggesaksdokumentene Spørsmålet lyder: Har kommunen byggesak-systemet sitt på nett? I 2021 var det flere kommuner som ga tilbakemelding om at dette spørsmålet kunne misforståes. Enkelte hadde tolket det som et spørsmål om det var mulig å sende inn byggesaksdokumenter på nett. Spørsmålet er ment å gjelde muligheten til å hente ut allerede eksisterende byggesaksdokumenter på nett, altså innsynsmuligheten.

I år ga vi derfor følgende veiledning til kommunene i skjemaet som brukes til innmelding: «Med «byggesak-system» mener vi nedenfor om det er mulig for allmennheten å kunne finne/søke i byggesaker og reguleringskart, fortrinnsvis med mulighet til å søke på adresse, saksnummer eller gårds- og bruksnummer. Eksempelvis slik det er i Bodø kommune. <https://innsyn.bodo.kommune.no/byggsak>»

Fra Rindal, som endte som en av vinnerne med full pott, fikk vi spørsmål om deres løsning kvalifiserte til å kunne besvare spørsmålet bekreftende. De har eByggesak fra Tieto, som er integrert med Public360 fra Tieto som er kommunens sak- og arkivsystem. ”Vi har derfor alle byggesaker inne på samme postliste som saksarkivet. Vi kan søke på gårds- og bruksnummer, veier osv inne på postlista, og vi kan da ut fra dokumentene se videre inn på sakene hvor dokumentet ligger. Det er ikke helt likt som Bodø har, og kanskje ikke så detaljert”, skriver kommunen.

Vi fikk tilsvarende spørsmål fra et par andre kommuner. Vi undersøkte løsningene, og konkluderte med at disse kommunene fortjente full pott.

Poenget med spørsmålet er å premiere de som publiserer byggesaksdokumenter systematisk, slik at de blir mulig å gå gjennom på et sted, og ikke bare som en del av den løpende postlista. Om det skjer ved valg i nedtrekksmenyer i postlista, som i Rindal, eller gjennom en separat løsning som i Bodø (eller Oslo), er egentlig underordnet, så lenge det er mulig å «isolere» byggesakene og undersøke dem.

Vi gikk gjennom vinnerkandidatene for å sjekke at tilsvarende løsninger som i Rindal var registrert på samme måte (noe det viste seg at de heldigvis var i utgangspunktet). Men vi ser at vi i vårt ønske om å veilede kanskje også forvirret ved å vise spesifikt til Bodøs løsning. Vi vil se på dette til senere undersøkelser.

- Journalføring av tekstmeldinger Også til dette spørsmålet prøvde vi å gi litt veiledning. Spørsmålet i undersøkelsen er relativt enkelt: Journalføres tekstmeldinger?

Vi ønsker å undersøke dette fordi tekstmeldinger kan anses som saksdokumenter når gitte vilkår er oppfylt. Samtidig er det en kjent sak at de journalføres og arkiveres relativt sjelden, blant annet fordi det etter det vi forstår ikke er særlig gode løsninger for det i arkivsystemene. Vi la ved følgende veiledningstekst:

«Tekstmeldinger (også via f.eks. messenger) kan være saksdokumenter som det er knyttet innsynsrett til. Alle inn- og utgående saksdokumenter skal journalføres dersom «dei er eller blir saksbehandla og har verdi som dokumentasjon», jf. arkivforskriften § 10. For å kunne svare «Ja, noen» på dette spørsmålet må det etter vårt syn være eksempler på at dette har blitt gjort i løpet av de siste tre månedene.»

Det førstes problemet her er at vi ved en feil ikke fikk lagt til svarkategorien «ja, noen».

Det andre er at vi fikk svar fra enkelte kommuner som faktisk har rutiner for journalføring av tekstmeldinger og intensjoner om å gjøre det når, men som ikke hadde et eksempel de siste tre månedene. Disse burde ha fått uttelling, og vi vil justere ordlyden i veiledningen til neste gang for å hensynta dette.

For vinnerkandidatene gjorde vi søk i postlista for å finne eksempler. Vi fant eksempler på journalførte tekstmeldinger hos flere. Men det er innholdet, ikke dokumenttypen, som i utgangspunktet bestemmer hva tittelen i postlista er. Hos

Rindal fant vi for eksempel ikke noen eksempler ved søk. Vi kontaktet da kommunen, som sendte oss et ferskt eksempel.

6.4 Utvidet kontroll

For de 14 kommunene som til slutt lå på toppen og hadde reelle vindersjanser har vi i tillegg gått gjennom og sjekket ekstra grundig, blant annet hva de ulike kommunene som havnet rett bak vinneren «manglet» for å komme til topps, og slik sjekke om resultatet er riktig.

At vi har kontrollert vinnerkandidatene på denne måten, forsøksvis så grundig som mulig, gjør at svarene fra disse etter alle solemerker er mer presise enn de øvrige kommunene, som vi ikke har ressurser til å kontrollere inngående. Det kan derfor for eksempel være enkeltkommuner som har byggesaksløsninger tilsvarende Rindal som ikke har fått uttelling for dette.

6.5 Mulighet til kontradiksjon

Det kanskje viktigste grepet for kvalitetssikring har vært at vi, som tidligere år, sendte de registrerte svarene til kommunene for gjennomgang. Kommunene fikk da mulighet til å endre selv på det de hadde fylt ut, samt å stille spørsmål med våre registreringer knyttet til innsynskravet og postlistene. Ca 30 kommuner ga beskjed om feilregistreringer. Ca halvparten av disse gjaldt registreringer vi hadde gjort (først og fremst at de hadde «avansert» søk, eller knyttet til fulltekstpublisering). Den andre halvparten gjaldt justeringer av svar de selv hadde gitt.

6.6 Tilbakemeldinger fra kommunene og en justert kategori

Alle kommunene som har deltatt i undersøkelsen har fått mulighet til å gi kommentarer til undersøkelsen. Et svar som går igjen er et ønske om å kunne utdype de enkelte svarene i fritekst. Vi har forståelse for det, men fritekstsvaret har også begrenset verdi i en kvantitativ undersøkelse. Samtidig kan det ha relevans i vår tolkning av om registrert svar er korrekte/fortjener mer eller mindre uttelling. Vi må derfor vurdere dette til neste gang. Mange kommuner har samtidig gitt utdypninger i feltet for tilbakemeldinger totalt.

En av de viktigste tilbakemeldingene var fra Bygland kommune: «Merknad til spørsmål ”Journalføres organinterne dokumenter i kommunens offentlige postliste?” Her bør spørsmålet være ”publiseres organinterne dokumenter i offentlig postliste”. Spørsmål slik det står nå blir vanskelig å gi et rett bilde/rett svar.»

Frogn kommune svarte: «Kommunen journalfører interne dokumenter. Dokumentene fremkommer på postlisten, men ikke på den vi publiserer på kommunens nettside.»

Vi ser at ordlyden her kunne misforstås. Det kan ha med å gjøre at vi - representanter for pressen - ikke har et aktivt forhold til en annen versjon av postlista enn den som publiseres. For arkivarer og saksbehandlere vil dette være annerledes. Vi vil se på ordlyden her, i tråd med Byglands innspill.

Her er det også et problem med svarkategoriene våre, som er: «ja, alle» - «ja, noen» og «nei». Vi er ikke kjent med noen kommuner eller offentlige organer som publiserer samtlige interne dokumenter (inkludert alle e-poster, oppdateringer i delte dokumenter, tekstmeldinger etc). Svarkategorien er urealistisk. Vi justerte derfor poenggivningen på dette spørsmålet, slik at «ja, alle» og «ja, noen» gir samme poengsum - et poeng - og ikke to for «ja, alle». Vi må se på kategoriene i seg selv til neste undersøkelse.

6.7 Innsynssvar som havner i Altinn

Et problem som gjelder utover denne undersøkelsen er når innsynssvar havner i Altinn. Dette er en kjent problemstilling, blant annet i NRK, der svar på innsyn fra journalister har endt opp i kringkastingssjefens private Altinn-konto. I vår undersøkelsen førte dette til at

svar fra kommunene Hamar, Sokndal, Ørland, Lillesand, Flesberg og Alver havnet i Norsk Presseforbunds Altinn-boks og ikke innboksen til den som har bedt om innsyn. Ettersom vi er klar over at dette kan skje, klarte vi å fange opp dette underveis og fortløpende. Men for større organisasjoner og for journalister eller andre som ikke er klar over dette, kan dette føre til at tilbakemeldingen på innsyn ikke når fram til rette mottaker, eller den når fram alt for sent, når saken ikke lenger er aktuell. Kommunene dette gjelder har ikke fått minuspoeng, men vi vil på det sterkeste oppfordre dem til å se nærmere på hvordan man kan unngå at dette skjer.

6.8 Egenrapportering

Det er også en enkeltkommune som, i år som i fjor, mener vi ikke kan hevde å utføre en undersøkelse når vi «overlater jobben» til kommunene. Til det må vi svare at vi er svært takknemlige for alle de ansatte i kommunene som har brukt tid og ressurser til å svare. Det ville vært umulig å gjennomføre en så omfattende undersøkelse uten det. Hovedgrunnen til at vi gjennomfører på denne måten, er at mange av svarene (for eksempel knyttet til postlistenes levetid og rutiner for journalføring av interne dokumenter og SMS-er) ikke ligger ute tilgjengelig kontroll. Og for andre spørsmål er det tidkrevende for utenforstående å undersøke, mens kommunene selv har kontroll over og god informasjon om sine løsninger.

Vi så også at det for enkelte kommuner ikke har vært så tidkrevende - den første kommunen som leverte sine resultater gjorde det mindre enn ti minutter etter at undersøkelsen ble sendt ut.

Enkelte av spørsmålene som kommunene nå besvarer selv, ble i 2018 undersøkt av Pressens offentlighetsutvalg. I kontradiksjonsrunden med kommunene opplevde vi den gang at flere av kommunene faktisk hadde informasjon som ikke var registrert, men at denne for en utenforstående var vanskelig å finne. Vi har derfor vurdert at det gir bedre kvalitet på undersøkelsen at kommunene selv registrerer også disse svarene.

6.9 Manglende svar

De kommunene som etter gjentatte purringer ikke har svart på vårt spørreskjema, har ikke oppnådd noen poeng på disse spørsmålene. De har heller ikke fått noen minuspoeng, slik enkelte svar gir. Man kan si det gir et urimelig negativt bilde av disse kommunene. På den annen side kan det ses på som nettopp et uttrykk for manglende åpenhet, når man ignorerer (evt ikke har kapasitet til å besvare) en slik undersøkelse.

Vi har for øvrig forsøkt å sjekke så godt vi kan at kommunene som ikke har svart, har mottatt våre henvendelser. Kun en kommune har verken svar på undersøkelsen eller innsynskravet. Vi ringte til den aktuelle kommunen 16. september.

Dersom det kommer frem korreksjoner vi bør ta hensyn til i etterkant av publiseringen av denne undersøkelsen, vil vi oppdatere svarene og poenggivningen i undersøkelsen på nett.

Tekstdelen av rapporten vil imidlertid være basert på det bildet vi har pr. 21. september 2022.

6.10 Manglende svar og feilmargin

Undersøkelsen har en svært god svarprosent på 96,6 for det eksterne spørreskjemaet.

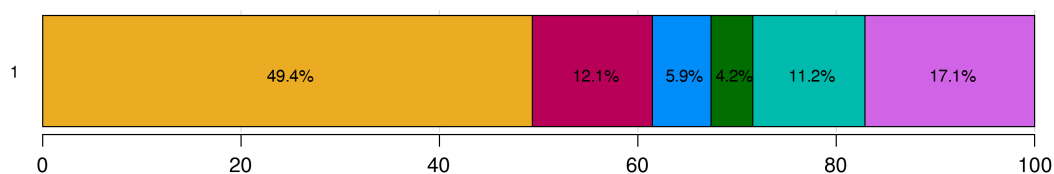
Oversikt over svarfordelingen for alle spørsmålene, med tilhørende svarprosenter, starter på side 51.

Appendiks

A Tabeller og figurer

A.1 Svarfordeling

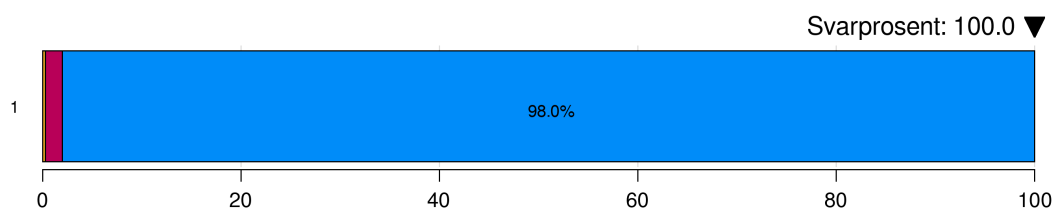
A.2 Hvor mange *virkedager* brukte kommunen på å innvilge innsynskravet?

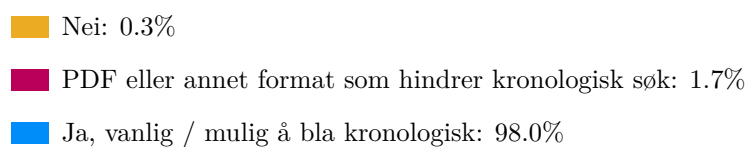
Figur 13: Svarfordeling.

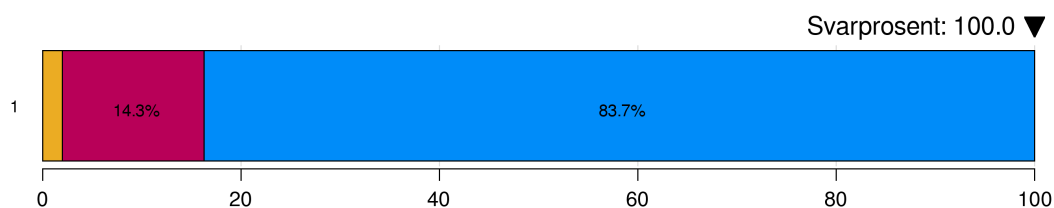
A.3 Har kommunen postjournal på nett?

Figur 14: Svarfordeling.

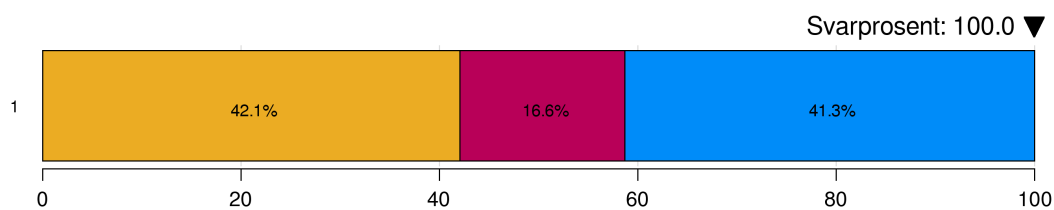
A.4 Hva slags søkefunksjon har postjournalen på kommunens nettside?

Figur 15: Svarfordeling.

- Ingen / har ikke journal på nett: 2.0%
- Enkelt søk (kun fritekst eller manglende søk på tidsrom): 14.3%
- Avansert søk (tidsrom, avsender/mottaker, fritekst m.m.): 83.7%

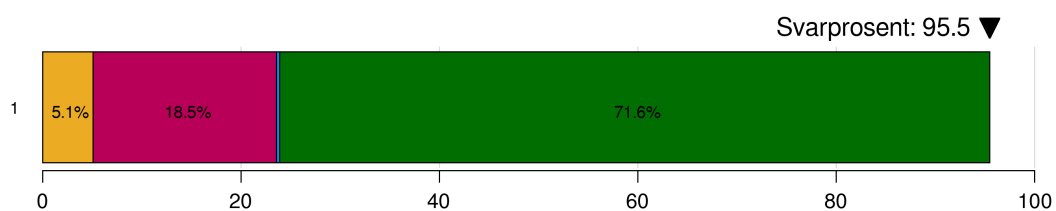
A.5 Har kommunens postjournal fulltekstdokumenter på nett?

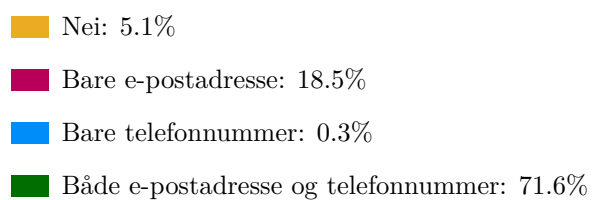
Figur 16: Svarfordeling.

- Nei / har ikke postjournal på nett: 42.1%
- Delvis: 16.6%
- De fleste dokumenter, både inn- og utgående: 41.3%

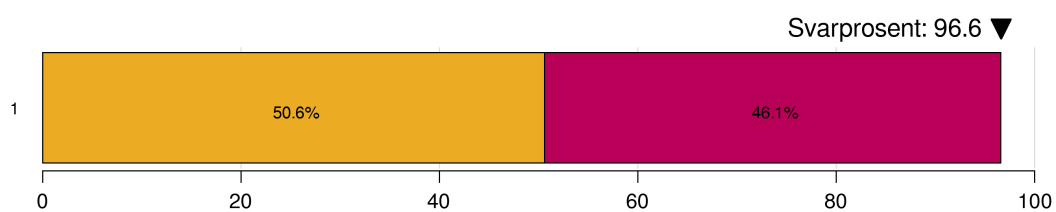
A.6 Har kommunens nettsider kontaktinformasjon til kommunens politikere?

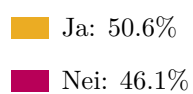
Figur 17: Svarfordeling.

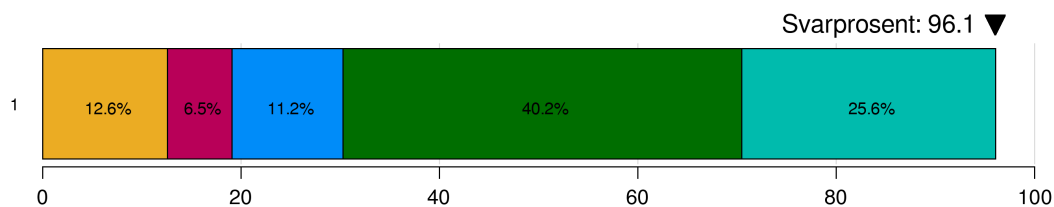
A.7 Har kommunen byggesak-systemet sitt på nett?

Figur 18: Svarfordeling.

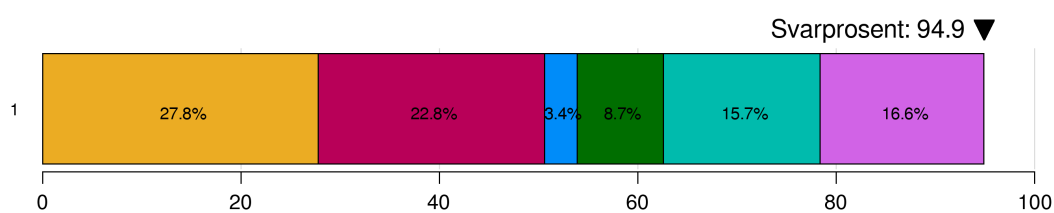
A.8 Gir kommunens nettsider informasjon om innsynsretten etter offentleglova?

Figur 19: Svarfordeling.

- Nei: 12.6%
- Loven er omtalt: 6.5%
- Loven er omtalt og lenket til: 11.2%
- Loven er omtalt og kommunen forklarer på sine nettsider hvordan innsynsretten fungerer: 40.2%
- Loven er omtalt sammen med lenke til rettleiar til offentleglova: 25.6%

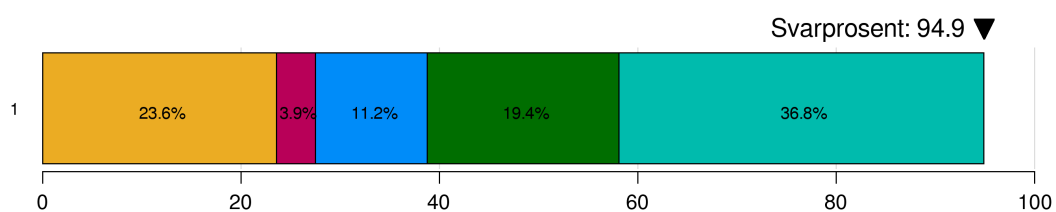
A.9 Har kommunen en forhåndsbestemt, maksimal levetid for postliste på nett?

Figur 20: Svarfordeling.

- Nei: 27.8%
- Ja, 0-3 måneder: 22.8%
- Ja, 4-5 måneder: 3.4%
- Ja, 6-11 måneder: 8.7%
- Ja, 12-23 måneder: 15.7%
- Ja, 2 år eller mer: 16.6%

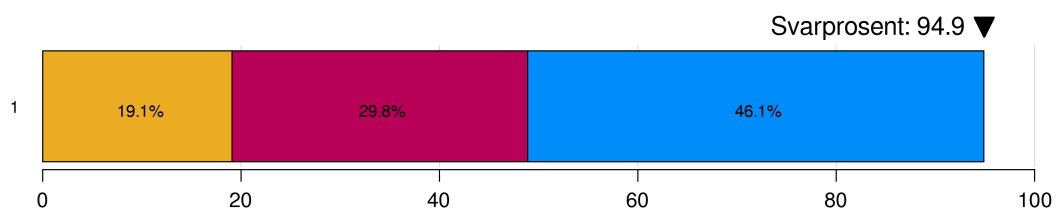
A.10 Hvor langt tilbake i tid går kommunens nåværende, publiserte postliste?

Figur 21: Svarfordeling.

- 0-3 måneder: 23.6%
- 4-5 måneder: 3.9%
- 6-11 måneder: 11.2%
- 12-23 måneder: 19.4%
- 2 år eller mer: 36.8%

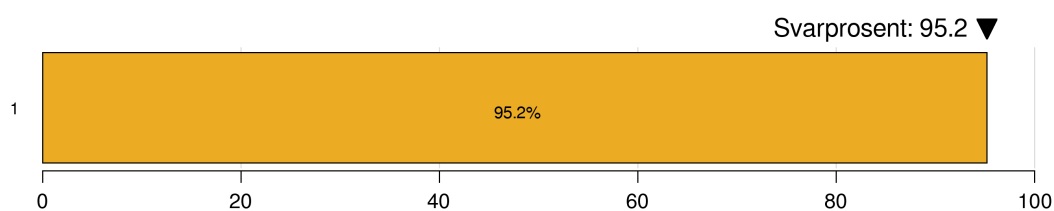
A.11 Journalføres organinterne dokumenter i kommunens offentlige postliste?

Figur 22: Svarfordeling.

- Ja, alle: 19.1%
- Ja, noen: 29.8%
- Nei: 46.1%

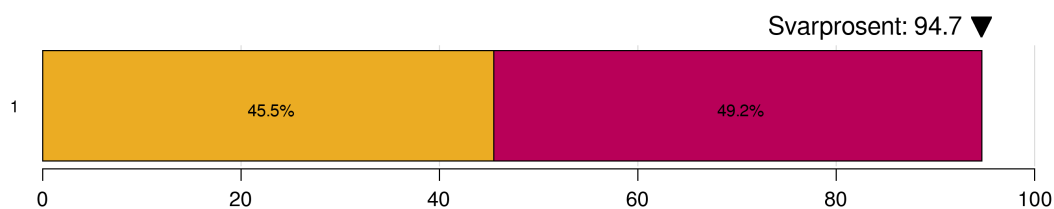
A.12 Legges politiske saksdokumenter ut på nett?

Figur 23: Svarfordeling.

Legges ut: 95.2%

A.13 Journalføres tekstmeldinger?

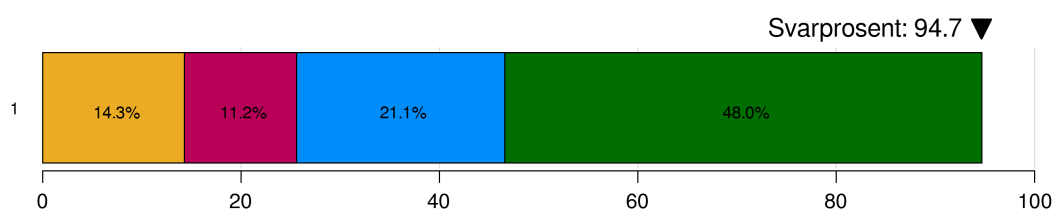

Figur 24: Svarfordeling.

Ja: 45.5%

Nei: 49.2%

A.14 Er postlister for kommunale foretak (KF) publisert på nett?

Figur 25: Svarfordeling.

Ja, alle: 14.3%

Ja, noen: 11.2%

Nei, ingen: 21.1%

Har ikke kommunale foretak: 48.0%

A.15 Svar på innsynskrav

POU begjærte innsyn i kommunens revisjonsrapport, og målte tiden det tok å behandle/innfri innsynskravet.

176 kommuner oversendte dokumentene innen 1 virkedag, og oppnådde dermed beste poengsum på 3,0 for sin behandling av innsynsbejæringen:

Kommune	Poengsum
Alstahaug	3,0
Alta	3,0
Asker	3,0
Askvoll	3,0
Averøy	3,0
Bamble	3,0
Bardu	3,0
Beiarn	3,0
Berlevåg	3,0
Bindal	3,0
Birkenes	3,0
Bjerkreim	3,0
Bjørnafjorden	3,0
Bokn	3,0
Brønnøy	3,0
Bygland	3,0
Bykle	3,0
Bærum	3,0
Bømlo	3,0
Dovre	3,0
Drammen	3,0
Drangedal	3,0
Dyrøy	3,0
Eidskog	3,0
Enebakk	3,0
Engerdal	3,0
Etnedal	3,0
Evje og Hornnes	3,0
Farsund	3,0
Fauske	3,0
Fedje	3,0
Fitjar	3,0
Fjaler	3,0
Flakstad	3,0
Flå	3,0
Folldal	3,0
Fredrikstad	3,0
Frogn	3,0
Fyresdal	3,0
Gjemnes	3,0
Gjerstad	3,0
Gjesdal	3,0
Gjøvik	3,0
Gloppen	3,0
Gol	3,0
Gran	3,0
Grane	3,0
Grong	3,0
Halden	3,0
Hareid	3,0

Kommune	Poengsum
Harstad	3,0
Hattfjelldal	3,0
Haugesund	3,0
Heim	3,0
Hemsedal	3,0
Herøy	3,0
Herøy	3,0
Hole	3,0
Holtålen	3,0
Høyanger	3,0
Ibestad	3,0
Indre Fosen	3,0
Indre Østfold	3,0
Iveland	3,0
Karmøy	3,0
Klepp	3,0
Kristiansund	3,0
Krødsherad	3,0
Kvænangen	3,0
Kåfjord	3,0
Larvik	3,0
Leirfjord	3,0
Leka	3,0
Levanger	3,0
Lillesand	3,0
Lillestrøm	3,0
Lund	3,0
Lunner	3,0
Lurøy	3,0
Luster	3,0
Lyngdal	3,0
Lærdal	3,0
Lørenskog	3,0
Løten	3,0
Malvik	3,0
Marker	3,0
Masfjorden	3,0
Meløy	3,0
Midt-Telemark	3,0
Modalen	3,0
Modum	3,0
Moskenes	3,0
Målselv	3,0
Namsos	3,0
Nes	3,0
Nissedal	3,0
Nome	3,0
Nord-Fron	3,0
Nordre Follo	3,0
Notodden	3,0
Orkland	3,0
Os	3,0
Osen	3,0
Overhalla	3,0
Porsanger	3,0
Porsgrunn	3,0
Randaberg	3,0

Kommune	Poengsum
Rauma	3,0
Rendalen	3,0
Rennebu	3,0
Rindal	3,0
Ringebu	3,0
Ringsaker	3,0
Rollag	3,0
Rælingen	3,0
Røros	3,0
Salangen	3,0
Sande	3,0
Sandefjord	3,0
Sandnes	3,0
Sarpsborg	3,0
Sigdal	3,0
Siljan	3,0
Sirdal	3,0
Skien	3,0
Skiptvet	3,0
Smøla	3,0
Snåsa	3,0
Stad	3,0
Steigen	3,0
Stord	3,0
Storfjord	3,0
Stryn	3,0
Suldal	3,0
Sunndal	3,0
Sunnfjord	3,0
Surnadal	3,0
Sveio	3,0
Sømna	3,0
Sør-Aurdal	3,0
Tana	3,0
Time	3,0
Tingvoll	3,0
Tydal	3,0
Tynset	3,0
Tysnes	3,0
Tysvær	3,0
Tønsberg	3,0
Ullensaker	3,0
Ulstein	3,0
Utsira	3,0
Vang	3,0
Vanylven	3,0
Vefsn	3,0
Vegårshei	3,0
Vennesla	3,0
Verdal	3,0
Vestnes	3,0
Vestre Slidre	3,0
Vestre Toten	3,0
Vevelstad	3,0
Vindafjord	3,0
Vinje	3,0
Volda	3,0

Kommune	Poengsum
Vågan	3,0
Vågå	3,0
Våler	3,0
Våler	3,0
Ørland	3,0
Øvre Eiker	3,0
Øyer	3,0
Øystre Slidre	3,0
Ålesund	3,0
Åmli	3,0
Åmot	3,0
Åsnes	3,0

Tabell 16: Kommuner med høyeste score for behandling av innsynsbegjæring (sortert alfabetisk).

A.16 Alfabetisk resultatliste

Tabellen viser alle kommunene i alfabetisk rekkefølge, med rangering og poengsum. Kommuner som ikke har svart på undersøkelsen er markert med rødt.

#	Kommune	Fylke	Poeng
199	Alstahaug	Nordland	10,5
161	Alta	Troms og Finnmark	12,0
325	Alvdal	Innlandet	4,5
98	Alver	Vestland	14,0
335	Andøy	Nordland	3,5
331	Aremark	Viken	4,0
199	Arendal	Agder	10,5
85	Asker	Viken	14,5
52	Askvoll	Vestland	16,0
142	Askøy	Vestland	12,5
61	Aukra	Møre og Romsdal	15,5
222	Aure	Møre og Romsdal	10,0
250	Aurland	Vestland	8,5
161	Aurskog-Høland	Viken	12,0
110	Austevoll	Vestland	13,5
142	Austrheim	Vestland	12,5
3	Averøy	Møre og Romsdal	19,0
269	Balsfjord	Troms og Finnmark	7,5
262	Bamble	Vestfold og Telemark	8,0
29	Bardu	Troms og Finnmark	17,0
351	Beiarn	Nordland	1,5
142	Bergen	Vestland	12,5
250	Berlevåg	Troms og Finnmark	8,5
98	Bindal	Nordland	14,0
142	Birkenes	Agder	12,5
110	Bjerkreim	Rogaland	13,5
98	Bjørnafjorden ..	Vestland	14,0
298	Bodø	Nordland	6,0
284	Bokn	Rogaland	7,0
174	Bremanger	Vestland	11,5
52	Brønnøy	Nordland	16,0
129	Bygland	Agder	13,0

#	Kommune.....	Fylke	Poeng
98	Bykle	Agder	14,0
284	Bærum	Viken	7,0
331	Bø (Nordl.)	Nordland	4,0
110	Bømlo	Vestland	13,5
307	Båtsfjord	Troms og Finnmark	5,5
3	Dovre	Innlandet	19,0
85	Drammen	Viken	14,5
110	Drangedal	Vestfold og Telemark	13,5
269	Dyrøy	Troms og Finnmark	7,5
235	Dønna	Nordland	9,5
345	Eidfjord	Vestland	2,0
37	Eidskog	Innlandet	16,5
284	Eidsvoll	Viken	7,0
199	Eigersund	Rogaland	10,5
335	Elverum	Innlandet	3,5
199	Enebakk	Viken	10,5
250	Engerdal	Innlandet	8,5
298	Etne	Vestland	6,0
235	Etnedal	Innlandet	9,5
335	Evenes	Nordland	3,5
192	Evje og Hornnes	Agder	11,0
61	Farsund	Agder	15,5
98	Fauske	Nordland	14,0
52	Fedje	Vestland	16,0
37	Fitjar	Vestland	16,5
16	Fjaler	Vestland	18,0
142	Fjord	Møre og Romsdal	12,5
85	Flakstad	Nordland	14,5
335	Flatanger	Trøndelag	3,5
315	Flekkefjord	Agder	5,0
269	Flesberg	Viken	7,5
222	Flå	Viken	10,0
174	Folldal	Innlandet	11,5
37	Fredrikstad	Viken	16,5
110	Frogn	Viken	13,5
110	Froland	Agder	13,5
294	Frosta	Trøndelag	6,5
345	Frøya	Trøndelag	2,0
250	Fyresdal	Vestfold og Telemark	8,5
29	Færder	Vestfold og Telemark	17,0
307	Gamvik	Troms og Finnmark	5,5
142	Gausdal	Innlandet	12,5
85	Gildeskål	Nordland	14,5
235	Giske	Møre og Romsdal	9,5
85	Gjemnes	Møre og Romsdal	14,5
307	Gjerdrum	Viken	5,5
199	Gjerstad	Agder	10,5
98	Gjesdal	Rogaland	14,0
37	Gjøvik	Innlandet	16,5
61	Gloppen	Vestland	15,5
199	Gol	Viken	10,5
269	Gran	Innlandet	7,5
161	Grane	Nordland	12,0
250	Gratangen	Troms og Finnmark	8,5
52	Grimstad	Agder	16,0
37	Grong	Trøndelag	16,5
142	Grue	Innlandet	12,5

#	Kommune	Fylke	Poeng
23	Gulen	Vestland	17,5
192	Hadsel	Nordland	11,0
298	Halden	Viken	6,0
335	Hamar	Innlandet	3,5
294	Hamarøy	Nordland	6,5
262	Hammerfest	Troms og Finnmark	8,0
16	Hareid	Møre og Romsdal	18,0
9	Harstad	Troms og Finnmark	18,5
351	Hasvik	Troms og Finnmark	1,5
142	Hattfjell	Nordland	12,5
199	Haugesund	Rogaland	10,5
174	Heim	Trøndelag	11,5
269	Hemnes	Nordland	7,5
110	Hemsedal	Viken	13,5
110	Herøy	Møre og Romsdal	13,5
235	Herøy	Nordland	9,5
315	Hitra	Trøndelag	5,0
325	Hjartdal	Vestfold og Telemark	4,5
129	Hjelmeland	Rogaland	13,0
315	Hol	Viken	5,0
85	Hole	Viken	14,5
16	Holmestrand	Vestfold og Telemark	18,0
199	Holtålen	Trøndelag	10,5
235	Horten	Vestfold og Telemark	9,5
235	Hurdal	Viken	9,5
110	Hustadvika	Møre og Romsdal	13,5
356	Hvaler	Viken	-2,0
129	Hyllestad	Vestland	13,0
345	Hægebostad	Agder	2,0
110	Høyanger	Vestland	13,5
284	Høylandet	Trøndelag	7,0
174	Hå	Rogaland	11,5
345	Ibestad	Troms og Finnmark	2,0
262	Inderøy	Trøndelag	8,0
29	Indre Fosen	Trøndelag	17,0
142	Indre Østfold	Viken	12,5
142	Iveland	Agder	12,5
142	Jevnaker	Viken	12,5
331	Karasjok	Troms og Finnmark	4,0
269	Karlsøy	Troms og Finnmark	7,5
52	Karmøy	Rogaland	16,0
335	Kautokeino	Troms og Finnmark	3,5
199	Kinn	Vestland	10,5
61	Klepp	Rogaland	15,5
199	Kongsberg	Viken	10,5
246	Kongsvinger	Innlandet	9,0
307	Kragerø	Vestfold og Telemark	5,5
110	Kristiansand	Agder	13,5
29	Kristiansund	Møre og Romsdal	17,0
235	Krødsherad	Viken	9,5
269	Kvam	Vestland	7,5
110	Kvinesdal	Agder	13,5
235	Kvinnherad	Vestland	9,5
284	Kviteseid	Vestfold og Telemark	7,0
174	Kvitsøy	Rogaland	11,5
325	Kvæfjord	Troms og Finnmark	4,5
250	Kvænangen	Troms og Finnmark	8,5

#	Kommune	Fylke	Poeng
174	Kåfjord	Troms og Finnmark	11,5
250	Larvik	Vestfold og Telemark	8,5
315	Lavangen	Troms og Finnmark	5,0
269	Lebesby	Troms og Finnmark	7,5
142	Leirfjord	Nordland	12,5
61	Leka	Trøndelag	15,5
161	Lesja	Innlandet	12,0
325	Levanger	Trøndelag	4,5
161	Lier	Viken	12,0
85	Lierne	Trøndelag	14,5
174	Lillehammer	Innlandet	11,5
29	Lillesand	Agder	17,0
23	Lillestrøm	Viken	17,5
222	Lindesnes	Agder	10,0
85	Lom	Innlandet	14,5
262	Loppa	Troms og Finnmark	8,0
85	Lund	Rogaland	14,5
192	Lunner	Viken	11,0
161	Lurøy	Nordland	12,0
78	Luster	Vestland	15,0
142	Lyngdal	Agder	12,5
315	Lyngen	Troms og Finnmark	5,0
98	Lærdal	Vestland	14,0
250	Lødingen	Nordland	8,5
52	Lørenskog	Viken	16,0
250	Løten	Innlandet	8,5
199	Malvik	Trøndelag	10,5
174	Marker	Viken	11,5
110	Masfjorden	Vestland	13,5
174	Melhus	Trøndelag	11,5
61	Meløy	Nordland	15,5
269	Meråker	Trøndelag	7,5
52	Midt-Telemark	Vestfold og Telemark	16,0
298	Midtre Gauldal	Trøndelag	6,0
9	Modalen	Vestland	18,5
98	Modum	Viken	14,0
129	Molde	Møre og Romsdal	13,0
315	Moskenes	Nordland	5,0
129	Moss	Viken	13,0
129	Målselv	Troms og Finnmark	13,0
325	Måsøy	Troms og Finnmark	4,5
98	Namsos	Trøndelag	14,0
142	Namsskogan	Trøndelag	12,5
298	Nannestad	Viken	6,0
129	Narvik	Nordland	13,0
199	Nes	Viken	10,5
199	Nesbyen	Viken	10,5
222	Nesna	Nordland	10,0
78	Nesodden	Viken	15,0
315	Nesseby	Troms og Finnmark	5,0
142	Nissedal	Vestfold og Telemark	12,5
110	Nittedal	Viken	13,5
37	Nome	Vestfold og Telemark	16,5
174	Nord-Aurdal	Innlandet	11,5
192	Nord-Fron	Innlandet	11,0
174	Nord-Odal	Innlandet	11,5
315	Nordkapp	Troms og Finnmark	5,0

#	Kommune.....	Fylke	Poeng
129	Nordre Follo ...	Viken	13,0
161	Nordre Land ...	Innlandet	12,0
222	Nordreisa	Troms og Finnmark	10,0
298	Nore og Uvdal .	Viken	6,0
85	Notodden	Vestfold og Telemark	14,5
142	Nærøysund	Trøndelag	12,5
129	Oppdal	Trøndelag	13,0
9	Orkland	Trøndelag	18,5
199	Os	Innlandet	10,5
61	Osen	Trøndelag	15,5
16	Oslo	Oslo	18,0
192	Osterøy	Vestland	11,0
142	Overhalla	Trøndelag	12,5
129	Porsanger	Troms og Finnmark	13,0
37	Porsgrunn	Vestfold og Telemark	16,5
344	Rakkestad	Viken	2,5
315	Rana	Nordland	5,0
37	Randaberg	Rogaland	16,5
3	Rauma	Møre og Romsdal	19,0
142	Rendalen	Innlandet	12,5
235	Rennebu	Trøndelag	9,5
1	Rindal	Trøndelag	20,0
52	Ringebu	Innlandet	16,0
161	Ringerike	Viken	12,0
9	Ringsaker	Innlandet	18,5
222	Risør	Agder	10,0
235	Rollag	Viken	9,5
37	Rælingen	Viken	16,5
341	Rødøy	Nordland	3,0
161	Røros	Trøndelag	12,0
269	Røst	Nordland	7,5
222	Røyrvik	Trøndelag	10,0
78	Råde	Viken	15,0
61	Salangen	Troms og Finnmark	15,5
294	Saltdal	Nordland	6,5
37	Samnanger	Vestland	16,5
16	Sande	Møre og Romsdal	18,0
3	Sandefjord	Vestfold og Telemark	19,0
29	Sandnes	Rogaland	17,0
85	Sarpsborg	Viken	14,5
142	Sauda	Rogaland	12,5
110	Sel	Innlandet	13,5
341	Selbu	Trøndelag	3,0
325	Seljord	Vestfold og Telemark	4,5
269	Senja	Troms og Finnmark	7,5
199	Sigdal	Viken	10,5
174	Siljan	Vestfold og Telemark	11,5
246	Sirdal	Agder	9,0
85	Skaun	Trøndelag	14,5
161	Skien	Vestfold og Telemark	12,0
174	Skiptvet	Viken	11,5
355	Skjervøy	Troms og Finnmark	0,0
284	Skjåk	Innlandet	7,0
61	Smøla	Møre og Romsdal	15,5
192	Snåsa	Trøndelag	11,0
110	Sogndal	Vestland	13,5
284	Sokndal	Rogaland	7,0

#	Kommune	Fylke	Poeng
345	Sola	Rogaland	2,0
174	Solund	Vestland	11,5
129	Sortland	Nordland	13,0
9	Stad	Vestland	18,5
269	Stange	Innlandet	7,5
78	Stavanger	Rogaland	15,0
199	Steigen	Nordland	10,5
222	Steinkjer	Trøndelag	10,0
222	Stjørdal	Trøndelag	10,0
222	Stor-Elvdal	Innlandet	10,0
9	Stord	Vestland	18,5
294	Storfjord	Troms og Finnmark	6,5
341	Strand	Rogaland	3,0
199	Stranda	Møre og Romsdal	10,5
61	Stryn	Vestland	15,5
129	Sula	Møre og Romsdal	13,0
37	Suldal	Rogaland	16,5
16	Sunnadal	Møre og Romsdal	18,0
37	Sunnfjord	Vestland	16,5
52	Surnadal	Møre og Romsdal	16,0
269	Sveio	Vestland	7,5
307	Sykkylven	Møre og Romsdal	5,5
29	Sømna	Nordland	17,0
284	Søndre Land	Innlandet	7,0
9	Sør-Aurdal	Innlandet	18,5
85	Sør-Fron	Innlandet	14,5
250	Sør-Odal	Innlandet	8,5
246	Sør-Varanger	Troms og Finnmark	9,0
354	Sørfold	Nordland	1,0
174	Sørreisa	Troms og Finnmark	11,5
29	Tana	Troms og Finnmark	17,0
61	Time	Rogaland	15,5
23	Tingvoll	Møre og Romsdal	17,5
315	Tinn	Vestfold og Telemark	5,0
351	Tjeldsund	Troms og Finnmark	1,5
269	Tokke	Vestfold og Telemark	7,5
174	Tolga	Innlandet	11,5
222	Tromsø	Troms og Finnmark	10,0
199	Trondheim	Trøndelag	10,5
269	Trysil	Innlandet	7,5
199	Træna	Nordland	10,5
222	Tvedestrand	Agder	10,0
235	Tydal	Trøndelag	9,5
246	Tynset	Innlandet	9,0
262	Tysnes	Vestland	8,0
23	Tysvær	Rogaland	17,5
37	Tønsberg	Vestfold og Telemark	16,5
78	Ullensaker	Viken	15,0
284	Ullensvang	Vestland	7,0
3	Ulstein	Møre og Romsdal	19,0
307	Ulvik	Vestland	5,5
199	Utsira	Rogaland	10,5
298	Vadsø	Troms og Finnmark	6,0
78	Vaksdal	Vestland	15,0
262	Valle	Agder	8,0
61	Vang	Innlandet	15,5
61	Vanylven	Møre og Romsdal	15,5

#	Kommune.....	Fylke	Poeng
262	Vardø	Troms og Finnmark	8,0
61	Vefsn	Nordland	15,5
298	Vega	Nordland	6,0
61	Vegårshei	Agder	15,5
110	Vennesla	Agder	13,5
161	Verdal	Trøndelag	12,0
250	Vestby	Viken	8,5
129	Vestnes	Møre og Romsdal	13,0
23	Vestre Slidre ...	Innlandet	17,5
250	Vestre Toten ...	Innlandet	8,5
345	Vestvågøy	Nordland	2,0
98	Vevelstad	Nordland	14,0
199	Vik	Vestland	10,5
174	Vindafjord	Rogaland	11,5
61	Vinje	Vestfold og Telemark	15,5
3	Volda	Møre og Romsdal	19,0
284	Voss	Vestland	7,0
199	Værøy	Nordland	10,5
78	Vågan	Nordland	15,0
23	Vågå	Innlandet	17,5
61	Våler	Viken	15,5
199	Våler	Innlandet	10,5
331	Øksnes	Nordland	4,0
1	Ørland	Trøndelag	20,0
110	Ørsta	Møre og Romsdal	13,5
222	Østre Toten ...	Innlandet	10,0
16	Øvre Eiker	Viken	18,0
110	Øyer	Innlandet	13,5
174	Øygarden	Vestland	11,5
37	Øystre Slidre ...	Innlandet	16,5
161	Åfjord	Trøndelag	12,0
307	Ål	Viken	5,5
37	Ålesund	Møre og Romsdal	16,5
298	Åmli	Agder	6,0
98	Åmot	Innlandet	14,0
307	Årdal	Vestland	5,5
192	Ås	Viken	11,0
161	Åseral	Agder	12,0
98	Åsnes	Innlandet	14,0

Tabell 17: Alle kommunene, alfabetisk sortert. Kommuner som ikke har svart på undersøkelsen, er markert med rødt.

KommunalRapport

Utarbeidet av Pressens offentlighetsutvalg og Kommunal Rapport

*Kommunal Rapport har fått kompetansestøtte fra Fagpressen
for å utvikle Åpenhetsbarometeret.*

Kontaktpersoner: Thomas Frigård, journalist og prosjektleder (415 42 956),
Kristine Foss, jurist og sekretær i POU (481 10 268) og
Sindre Granly Meldalen, jurist og sekretær i POU (958 86 861) fram til september 2022.

Koding og databehandling er gjort av
Espen Andersen, Kommunal Rapport

Mathias Vedeler i Presseforbundet har bistått med korrekturlesing

Utvalgets medlemmer (2022)

Tron Strand (leder), Bergens Tidende; Eirik Haugen (nestleder), Østlands-Posten; Sindre Granly Meldalen (sekretariat), Norsk Presseforbund; Thomas Frigård, Kommunal Rapport; Vegard Venli, Aftenposten; Mona Grevi Norman, VG; Tarjei Leer-Salvesen, Fedrelandsvennen; Kjetil H. Dale, TV 2; Marit Ulriksen, Rana Blad; Svein Ove Hansli, Nationen; Elisabeth Berg Hass, Kvinnheringen; Kjetil Kolsrud, Rett24; Ina Lindahl Nyrud, Norsk Journalistlag; Arne Jensen, Norsk Redaktørforening; Pernille Børset, Mediebedriftenes Landsforening; Elin Floberghagen, Norsk Presseforbund

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

26.10.2022

Saknr

56/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 22/205 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

26.10.2022

Saknr

57/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 22/205 - 4

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget godkjennes.